

2012–2013
EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZETI MUNKAPROGRAMOK

Együtműködés

Luther Kiadó
2012

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI

SZERKESZTŐK

Projektkoordinátor: *dr. Lackner Pál*

Gyülekezeti bibliaórák: *dr. Lackner Pál*

Ifjúsági bibliaórák: *Tubán József*

Gyermektekercs: *Isó Dorottya*

Családi istentiszteletek: *Lacknerné Puskás Sára, Lackner Fanni*

Baba-mama kör: *Zsóri-Ments Orsolya,*

Hasza Mónika (rajz: Kövári Anna)

Ifjúsági tábor: *Cselovszky Ferenc*

Speciális gyülekezeti alkalmak: *dr. Lackner Pál*

Iskolai csendesnapok: *Csorbáné Farkas Zsófia*

Köszöntés az Olvasónak, üdvözllet a felhasználónak!

Az ötéves munkatervciklus negyedik tagját adjuk kézbe, amelynek egyik sarokpontja a közösség. Az atomizálódó világban a társadalom sok rétegében érezhető az igény, hogy szeretnénk valahová tartozni. Az evangélikus felfogás természetesen nem a korszellem elvárásainak akar megfelelni, de a kínálkozó lehetőségekre is tekintettel van. A gyülekezetek és intézmények sokszínűsége, tradícióik eltérő volta, a létszámok és lehetőségek terén meglévő eltérések, illetve a központosítással szemben meglévő ellenérzés miatt ez az anyag természetesen csak segítség, iránymutatás.

Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik elvállalták a felkérést, de azoknak is, akik időben lemondták azt, lehetővé téve mások aktiválását.

A jövőbeni tervek elkészítését nagyban segítené, ha a lelkes munkaközösségek és a gyülekezeti szolgálatvégzők erről az anyagról, illetve az előzőkről véleményt alkotnának, illetve azt meg is osztanák velünk.

Isten áldása kísérje a munkaterv felhasználását egyházunk épülésére!

Budapest, 2012. Péter és Pál ünnepén

Dr. Lackner Pál Sámuel
projektkoordinátor

Gyülekezeti bibliaórák

Közös levélbontás

Szemezgetés az Újszövetségből, a közösség és a gyülekezet a rövidebb levelekben, elvek a mindennapok sodrásában

A bibliaórák száma rendkívül eltérő gyülekezeteinkben. A sorozat ötven elemet tartalmaz, az egész évben tartott alkalmak számának megfelelően – a karácsony és vízkereszt közti szünettel. Ha advent és böjt idején istentisztelet van, akkor tíz tematikus egységet kell kihagyni, illetve anyagukat beolvasztani. Szükség esetén a János második és harmadik levele összevonható, akár Júdás levelével is.

(Megpróbáltam közel azonos méretű szakaszokat adni, természetesen a belső összefüggések erősebbek, mint a statisztikai szempontok...)

Segédanyagként a vonatkozó kommentárok mellett újszövetségi bevezetés, kortörténet, bibliai lexikon, illetve az ősgyülekezet történetével foglalkozó irodalom szükséges. (Ezek nagy része magyarul is hozzáférhető.)

	Textus	Hangsúly
1	Tematikus 1.	Az epistola helye az irodalomban, felépítése, stílusjegyei
2	Tematikus 2.	A pásztorlevelek, különbségük a gyülekezeti levelekhez képest, helyük a páli életműben
3	Tematikus 3.	Timóteus személye
4	1Tim 1	Szerző és címzett; a törvényeskedés veszélye, evangélium és törvény valós viszonya; apostoli alapvetés mint bemutatkozás
5	1Tim 2,1–7	Az imádság mint a gyülekezet centrális feladata (az „oratio oecumenica” közösségi elemként történő bemutatása)

6	1Tim 2,8–15	Férfiak és nők az istentiszteleten (az istentisztelet külső rendje). [A szakaszt a női szolgálat ellenérveként szokták idézni, a kérdés csak történelmi összefüggésében elemezhető korrekten.]
7	1Tim 3	A gyülekezet és tisztségviselői (a mai párhuzamokkal), Isten jelenléte a Lélekben (ordináció és iktatás a Szentlélek segítségül hívásával)
8	1Tim 4,1–11	A világban élő gyülekezet és a hamis próféciaik egykor és ma (divatos jelenségek kritikus ismertetése)
9	1Tim 4,12–5,2	Timóteus mint a gyülekezet példája (a vezetői példamutatás aktualitása, amely nemcsak az egyházközség elnökségére vonatkozik...)
10	1Tim 5,3–6,2	Szociális felelősség és vezetői magatartás (a diakónia aktuális lehetőségei a gyülekezetben, a szolgáló közösség megélése)
11	1Tim 6,3–21	Igaz és hamis kegyesség – tradíció és tartalom (a gyülekezet esetlegesen rossz tradícióinak számbavétele, a korrekció lehetősége)
12	2Tim 1	A Lélek erejének megvallása, a rossz és a jó tanúk – egykor és ma (a személyes és közös hitvallás fontossága)
13	2Tim 2	Timóteus mint az evangélium tanúja – harcban az evangéliumért és annak tisztaságáért a kísértések közt
14	2Tim 3	A végidők jelei: kegyesség által elfedett bűnök, tévtanítók – szemben az Íráshoz való ragaszkodással
15	2Tim 4	A szolgálat betöltése, Pál visszatekintése az Úr kegyelméről szól – és a miénk?
16	Tematikus 4.	Titusz személye
17	Tit 1	A gyülekezet igényli a vezetőt mint példaképet – védekezés a tévedések ellen
18	Tit 2	A gyülekezet nevelése Isten Krisztusban megjelenő gyógyító kegyelmén keresztül (gyülekezetépítés és katechézis)

19	Tit 3	Gyakorlati kérdések a gyülekezeti közösség körül: világi hatalom és társadalom; a múlt feldolgozása, hit és cselekedet viszonya
20	Filem	Közbenjárás a megtért bűnösért – a börtönmisszió igei alapja és támogatottsága a mai egyházi köztudatban
21	Tematikus 5.	Jakab személye, a Jakab-liturgia hagyománya a mai ortodoxiában
22	Tematikus 6.	„Szalmalevél” – Luther véleménye Jakab teológiájáról
23	Jak 1	Ismerjétek fel a kísértés célját, a próbatételt, valamint Isten igazi ajándékát: igéjét
24	Jak 2,1–13	A hit egységet követel (a személyválogatás és kirekesztés mai kérdése kikerülhetetlen egyházunkban is)
25	Jak 2,14–26	A cselekedetben meglátszó hit ment meg csupán (a megigazulástan újrhangsúlyozása)
26	Jak 3	A nyelv bűnei és a bölcsesség ellentéte (a korszellem trendje szemben az igazi bölcsességgel)
27	Jak 4	Korkép, amely korkép is az akkoriakról – meg a maiakról is...
28	Jak 5	Az anyagiak kísértése, a türelem fontossága, az imádság ereje – mozaikok az egyház történelméből és jelenéből
29	Tematikus 7.	Péter személye
30	Tematikus 8.	A tekintély és a szerzőség kérdése (érinti-e a tartalmat, ha nem a szerző neve áll a mű felett?)
31	1Pt 1,1–12	A közös reménység mint közösségteremtő erő, nemcsak a jelenben, de a múlttal és a jövővel együtt
32	1Pt 1,13–25	Szentek csak megtisztulva lehetünk (a kifejezés eltérő hangsúlyai Krisztus népének különböző csoportjaiban)
33	1Pt 2,1–12	A lelki közösség épülése – annak külső jegyeivel együtt
34	1Pt 2,13–25	Helyes viselkedés a társadalom részeként, az előljárók tisztelete

35	1Pt 3,1–17	Konfliktuskezelés és megelőzés: a házasságban, a családban, a gyülekezetben
36	1Pt 3,18–4,11	Krisztus halálának következményei: gazdálkodás Isten ránk bízott javaival
37	1Pt 4,12–5,13	A Krisztus-követés következményei: szenvedés, felelősség, engedelmesség
38	2Pt 1	Hívás és adomány – a feladat az elhívás betöltése a próféciaák bizonyosságára építve
39	2Pt 2	Az ítélet meglesz a tévántatókon is, de az igazak megmenekülnek (hány tévántatás épült már erre?)
40	2Pt 3	Ítéletre felkészülés és a közeli jövőkép feszültsége akkoriban és a mai gyülekezeti gondolkodásban
41	Tematikus 9.	János és teológiája
42	1Jn 1	Az Istennel való közösség és a bűn dialektikájában – „simul justus et peccator”
43	1Jn 2	Krisztusban – Isten megismerése és akaratának teljesítése: testvérszeretletben, bátorításban, hűségben és reménységben
44	1Jn 3	Krisztus, a mi bűn nélküli reménységünk és felvállalt bizodalunk
45	1Jn 4	Vallástétel Krisztusról mint az Istentől jött szeretetről
46	1Jn 5	Jézus, a Krisztus – a keresztyén hitvallás alapja
47	2Jn	A szeretet fontossága
48	3Jn	Az egyházszervezet kialakulásának akkori konfliktusai („sola structura”)
49	Júd	A múlt helyes értelmezése segítség a tiszta tanítás megvédésében (az egyháztörténet fontossága; a történelmi szemlélet a liturgiában)
50	Tematikus 10.	Pál és János ellentéte

Ifjúsági bibliórák

Szerepek – álarc nélkül

„...Színház az egész világ,
és színész benne minden férfi és nő:
fellép s lelép: s mindenkit
sok szerep vár életében...”
Shakespeare

Szerepeket játszunk egész életünkben. Kedvüncre valókat és tőlünk idegeneket is. Az alábbiakban megpróbáljuk nagy vonalakban felvázolni, hogy milyen szerepek várnak ránk életünk során, különös hangsúllyal az egyházban és gyülekezetünkben, illetve az Istennel való közösségünkben. Természetesen a talán önkényesen megrajzolt keretek bőségesen adnak lehetőséget arra, hogy egy-egy ifjúsági körben ki-ki megtöltse azokat személyes tartalommal.

A témákat öt csomópontba gyűjtöttük. Ezek a következők:

- Életünk Isten és embertársaink színe előtt (megajándékozottakként)
- Életünk az egyházban (választottakként)
- Életünk a gyülekezet közösségében (számontartottakként)
- Életünk az evangélium fényében (megszólítottakként)
- Életünk az istentiszteleti közösség tükrében (összegyűjtöttekként)

A különböző témák célja az, hogy segítségükkel olyan helyes önismeretre neveljük a fiatalokat, amelynek természetes része az önmagukkal való foglalkozáson túl az istenismeret, az evangélium komolyanvétele és az otthonra találás az egyházi, gyülekezeti közösségben.

Az ajánlott munkamódszer három részből áll: kérdés, tanítás és beszélgetés. Magától értetődik, hogy az első inkább a szembesítést, a második a helyes út kijelölését, az utolsó pedig az azon való elindulás segítségét célozza meg.

Megajándékozottakként

1. Teremtényi szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit tartanak a bibliai teremtéstörténet legfontosabb üzenetének. Milyen korlátokat állít az ember elé az az egyház tanításában szereplő sarkalatos tény, amely az embert nem önálló lénynek, hanem Isten teremtményének tekinti?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a Szentírás tanúsága szerint az ember Isten teremtménye. A teremtett világból kiemelkedő, azt uralma alá hajtani hivatott lény, mégis teremtmény, és nem több. Öntudatra is azért ébredhetünk, mert Isten a maga teremtési rendje szerint ezzel emelt ki bennünket egyéb élő és élettelen alkotásai közül. A bibliai teremtéstörténetet persze nem szabad tudományos igénnyel olvasnunk, hiszen valójában egy hitvallás, amely Isten teremtői és az ember teremtményi szerepét domborítja ki.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy mai gondolkodásunk talán nehezebben tudja elfogadni teremtettségünk, Istentől való függőségünk tényét, mint történelmünk során bármikor. Hiszen előszeretettel tekintünk önmagunkra úgy, mint akik mindentől és mindenkitől függetlenek, és elsősorban önmaguk iránt tartoznak számadással. Fel kell nyílnia a szemünknek, és rá kell döbbernünk arra, hogy hol van a helyünk a világban.

2. Hivatással megajándékozott szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit tartanak az élet értelmének. Milyen módon emelkedik ki az ember a többi teremtmény közül? Milyen értékek, célok azok, amelyekért érdemes élni? Mit akarunk elérni életünkben?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy teremtésünkkor Isten nemcsak fizikai-biológiai étellel ajándékozott meg minket, hanem hivatással is. Mai fülünknek nyilván egészen másként hangzik az ember világban való szerepére, hivatására vonatkozó úgynevezett kultúrparancs, mint évezredekkel ezelőtt (Gen 1,28), tekintettel világunk számtalan problémájára, a közelgő, illetve inkább már elkezdődött ökológiai válságra. Ám ez a kultúrparancs nem egyszerűen ökológiai felelősségünkre figyelmeztet, hanem arra, hogy

Isten egy meghatározott céllal teremtette meg az embert, és így bízta rá a világot.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy az ember hivatása a teremtett világ őrzése Isten akarata és útmutatása szerint. Különös jelentősége van ennek már csak azért is, mert korunkban egyre riasztóbb méreteket ölt – és talán még döbbenetesebb, hogy gyakran éppen a fiatalok körében – a nihilizmus, a hiábavaló, üres, öncélú életmód, és ráadásul ezt az életérzést a média is előszeretettel népszerűsíti. E mögött a bűn romboló ereje húzódik meg. Ezzel szemben a Biblia egy értelmes életével, Isten világának felügyeletével, gondozásával, hivatásával a teremtés rendjébe belesimuló ember képét közvetíti.

3. Gyermeki szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit tekintenek gyermekkoriuk legpozitívabb és legnegatívabb emlékének. Milyen „előjogokat” élveztek a családban gyermekként? Milyen hátrányaik voltak? Mennyire játszottak alárendelt szerepet az idősebbek – akár a nagyobb testvérek – mellett?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy Isten nem magányos, hanem közösségi életre teremtette az embert (Gen 2,18). Ezért természetes az, hogy az emberek általában nem egyedül élnek, hanem kisebb-nagyobb közösségekben. Ezek között a legegységibb közösség a család, amelyben többféle szerepet is átélünk életünk során. Az első ilyen szerep a gyermek szerepe, hiszen mindannyian erről az oldaláról kezdjük tanulni a családban való életet. Történelmünk során sokféleképpen tekintettek a gyermekekre. Bizonyos korokban a nemzetség fennmaradásának, a név és a vagyon továbbélésének biztosítékát látták bennük (Gen 15,2–3; 19,30–38). A Biblia azt is tanítja, hogy a jó gyermek ajándék a szülők számára (Péld 10,1). Ahogyan haladunk előre a történelemben, a gyermek egyre inkább középpontjává válik a családnak. Napjainkban már arra is akad példa, hogy a család élete, működése egyre inkább a gyermek(ek) jólétének, biztonságának megteremtésére irányul, és minden más szempont ez alá rendelődik. Ez gyakran egészségtelen mértéket is ölthet, és oda vezet, hogy a gyermek mintegy uralja az egész családot.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a Biblia kijelentése szerint a gyermeknek kötelessége engedelmessé válni a szüleinek (2Móz 20,12; Péld 6,20; Kol 3,20). Ma önállóságra neveljük a gyermekeinket – például külön szobát

kapnak otthonunkban, külön televíziójuk, külön telefonjuk van stb. –, ami azonban nem menti fel őket ez alól a kötelességük alól. Érdemes átgondolnunk, hogy egy mai fiatal miként éli meg a gyermeki szerepet a családjában a felnőtté válás során, milyen elvárásokkal találkozik, és mennyiben érvényesülnek Isten igéjének fentebb említett szempontjai gyermeknevelésünkben.

4. Szülői szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy melyek a jó szülő jellemzői. Miben látják a szülők együttes, és miben az apa és az anya különleges feladatait? Miben egészíti ki egymást a két szülő szerepe? Mik a hátrányai annak, ha egy családban csak az egyik szülő van jelen?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a szülői szerep olyan rögös út, amely állandó kihívásokkal és komoly felelősséggel jár. Ezekre Isten igéje megfelelően felkészíti az embert. A Biblia egy patriarchális korban nemcsak a gyermekek, de a szülők kötelességeiről is szól. A szülőnek nevelnie kell a gyermekét, szeretettel és megértéssel (Kol 3,21). Ha azonban arra van szükség, meg is fenyíti (Péld 13,24). A legkomolyabb kötelessége és felelőssége azonban az, hogy istenfélelemre nevelje őt (5Móz 6,7).

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy ugyan napjainkban hódít egy olyan családmódel, amelyben a szülőknek nincs tekintélyük, a teremtés rendje szerint – Luther szavaival élve – a szülők Isten helyettesei. A szülői szerepre készülve arra kell törekedniük, hogy megőrizték tekintélyüket majdani gyermekeik előtt, mégpedig nem pusztán „az idősebb jogán”, hanem mint olyan hívő szülők, akik jó példával tudnak előttük élni.

5. Házastársi szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen szempontokat tartanak fontosnak a párválasztásban. Mi kell ahhoz, hogy egy másik emberrel örökre össze merjék kötni az életüket? Mi az, amit megadnának a társuknak, és mi az, amit elvárnának tőle? Melyek a nő és melyek a férfi szerepei egy párkapcsolatban?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a házasság nem egyszerűen forma-ság, nem pusztán egy papír és nem is egy történelmileg kialakult, praktikus háttérű emberi szokás, hanem Isten teremtésbeli rendje. Ez akkor is így van, ha a házasságkötés jelenleg állami jogi aktus, amelynek következtében szabályozott élet- és vagyonközösség jön létre, amely egy másik jogi formula keretében akár fel is bontható. Mindezek mögött azonban ott áll Isten jó rendje, amely a külsőleg változó párkapcsolatok állandó alapját adja: teremtésekor a férfi és a nő egymásnak lett szánva, hogy segítőtársakként, szövetségesekként együtt éljék le az életüket.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a jó párkapcsolat emberi alapja egymás kölcsönös elfogadása és tiszteletben tartása, miközben ki-ki bátran megőrizheti az egyéniségét, hiszen így kell, hogy fontos legyen a társa számára. A Biblia nem egyszerűen a korabeli patriarchális családmodell értelmében beszél arról, hogy a férfiak szeressék a feleségüket, a nők pedig engedelmeskedjenek a férjüknek. A férfi és a nő szerepe minden párkapcsolatban, illetve házasságban más.

6. Baráti szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit tartanak a legfontosabbnak egy barátságban. Milyen szempontok alapján alakították ki baráti kapcsolataikat? Mennyire bizonyultak azok tartósaknak? Milyen okok miatt kerültek válságba vagy bomlottak fel? Mit tudnak adni egy baráti kapcsolatban, illetve mit várnak el azoktól, akiket a barátaiknak neveznek?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az ember mint közösségi életre teremtett lény természetesen módon keresi a kapcsolatot azokkal, akik hasonlóképpen gondolkodnak, mint ő. A barátság egyik legfontosabb alapja a bizalom. A bizalom hiányának oka pedig nem más, mint a bűn, amely az emberi kapcsolatokat, közösségeket is szétzilálja. Éppen ezért a barátságért is naponta meg kell küzdeni a bennünk dolgozó bűnnel, éppen úgy, mint egy házastársi kapcsolatban.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy egy igazi barátságban a kölcsönösségnek és egymás elfogadásának kell uralkodnia. Kérdés, hogy milyen módon oszlanak meg a szerepek egy baráti közösségen, milyen mérték-

ben telepedhet rá egy-egy „vezéregyéniség”, hogyan válik valaki egy ilyen kapcsolatban, társaságban hangadóvá, irányítóvá vagy éppen „alárendeltté”.

7. Társadalmi szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen szerepeket töltenek be közvetlen családi és baráti kapcsolataikon túl a környezetükben, a társadalom őket közvetlenül körülvevő szejletében. Milyen szereposztás mentén tagolódik az iskolai osztály, esetleg a munkahelyi közösség, a sportegyesület stb.?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az élet minden területén bizonyos szerepeket kell betöltenünk. A hívó embernek éppen úgy kell helytállnia a világban, mint a nem hívőknek, hiszen Jézus az ő népét úgy hívta el, hogy közben nem vette ki a világból (Jn 17,15). Szükséges szólnunk arról is, hogy az *Ágostai hitvallás* XVI. cikkének értelmében a keresztény embereknek a világi dolgokkal is szabad foglalkozniuk, és nem vonulhatnak ki a társadalomból.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy hívőként hogyan lehet a világi környezetben felvállalni Isten országának ügyét. Izgalmas kérdés, hogy meddig lehet elmenni az alkalmazkodásban, illetve hogyan lehet elkerülni annak a csapdáját, hogy keresztény tanúságtételünk világidegen, öncélú kegyeskedéssé váljon.

8. Állampolgári szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit jelent számukra a haza és a nemzet. Mit éreznek egy-egy nemzeti jelkép – zászló, címer, korona, Himnusz – láttán, hallatán? Mennyire fontos számukra a nemzet közösségéhez való tartozás? Büszkék-e arra, hogy magyarok? Meddig mennének el a hazáért és a nemzetért való áldozatvállalásban? Mik a jogai és a kötelességei egy felelős polgárnak?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a Biblia szerint Isten népe elhívott, Isten számára elkülönített, megszentelt közösség, amelynek tagjai igazából már nem e világban, hanem a mennyben bírnak „polgárjoggal” (Fil 3,20). Ennek ellenére hívó emberekként szeretnünk kell a földi hazát és a nemzetet, amelybe szintén Isten akaratából születtünk bele. Ennek

következtében nekünk is felelősségünk van a nemzet jövője iránt. Minden erőnkkel helyt kell állnunk világi hivatásunkban, tevékenykednünk kell a nemzet egysége és boldogulása érdekében, és át kell éreznünk az összetartozás erejét.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a nemzethez tartozás és a hazaszeretet érték. Világítsunk rá arra, hogy mi a különbség a hazaszeretet, a magamutogató, álságos nemzetieskedés, a sovinizmus és az akár világi, akár keresztény színezetű kozmopolitizmus között. Különösen is aktuális rámutatni arra, hogy magyarságunk szerves része a keresztény hit, és nem azok a „valódi” magyarok, akik egyfajta pogány „ősmagyarságot” vallanak.

Választottakként

9. Elhívott szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen alapon kerültek bele azokba a közösségekbe, amelyeknek a múltban tagjai voltak vagy a jelenben is tagjai (osztály, futballcsapat, egyesület, baráti társaság stb). Véletlenül sodródtak bele, tudatosan törekedtek a közójük való tartozásra, valamilyen eredményük vagy érdemük alapján vették fel őket, személyes kapcsolataik voltak a segítségükre, vagy valaminek a reményében törekedtek az oda-kerülésre?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a Szentírás tanúsága szerint Isten gyakran választ ki magának embereket valamilyen küldetésre, szolgálatra. Ábrahám, Mózes, Jeremiás próféta, vagy éppen az Újszövetségben Mária vagy Pál apostol példája nyomán nyilvánvaló, hogy Istennek ez a választása minden emberi alapot vagy előzményt nélkülöz, ha úgy tetszik, önkényes, és nincs rá semmiféle logikus magyarázat.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy amikor Isten új közösségbe hív el, akkor teljesen átértékelődik az egész életünk. Az egyház tagjaiként új szerepünk szerint sóvá és kovásszá kell lennünk a világban (Mt 5,13–16).

10. Krisztust követő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy minek tekintik az egyházat: történelmi szükségszerűségből létrejött emberi közösségnek, jogi keretek között működő szervezetnek, hívő emberek önkéntes szövetségének vagy valami egyébnek?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az Újszövetség szerint az egyház Krisztus teste (1Kor 12,12.27; Kol 3,15). Vannak ugyan változó jogi keretei, van negatív fordulatokban is bővelkedő történelme, és bizonyos szempontból kétségtelenül meghatározza tagjainak gondolkodásmódja, vagyis van egyfajta emberi karaktere. Az evangélikus egyház hitvallási iratai azonban félreérthetetlenül arról beszélnek, hogy az egyház olyan közösség, amelyet a Krisztusban hívők alkotnak, amelyben tisztán hirdetik az evangéliumot és Krisztus rendelése szerint élnek a szentségekkel. Ez adja meg az egyház statikusságát, hiszen ebben a tekintetben semmiképpen sem alkalmazkodhat a változó világhoz anélkül, hogy feladná saját önazonosságát.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy hitvallási irataink fenti megállapítása nem jelent életidegen merevséget, hanem éppenséggel az egyház lényegét ragadja meg. Amennyiben valakinek mégis kedvezőtlen tapasztalatai volnának az egyházzal, az általában abból fakad, hogy annak valamiféle torzulásával találkozott.

11. Megkülönböztetett szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miként látják a különböző vallások egymáshoz való viszonyát. Vajon a világban élő különféle vallások – beleértve ezúttal a kereszténységet is – egyenértékűek-e egymással? Minden vallás tanításában ugyanazok az igazságok találhatók meg? Elegendő-e az erkölcsi kérdésekben való állásfoglalások bizonyos fokú egyezése ahhoz, hogy a többi vallás tanítását a saját hitünkkel egyenrangúnak tekintsük? Létezik-e egyetlen, minden mást kizáró igazság?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyház alapjaiban különbözik más vallási közösségektől, mert míg azok emberi feltételezéseken, tanításokon, logikán alapulnak, addig az egyházat a Szentlélek gyűjti össze és szenteli

Isten népévé. Létezése Isten kegyelmes cselekvésén, tanítása Isten kinyilatkoztatásán nyugszik.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a kereszténység nem egyszerűen a világvallások egyike, hanem az egyetlen igazságot képviseli. Éppen ezért nem szabad összemoznunk azokkal. Tisztázzuk, hogy az egyház elnevezés egyedül a Krisztust Isten Fiának, valóságos Istennek és valóságos embernek valló közösséget illeti meg. Ebből a szempontból kényes az unitárius közösség megítélése, amelyet ugyan gyakran tekintenek egyháznak, valójában mégis egy külön vallás, hiszen nem fogadja el a Szentírásban és a hitvallási iratokban rögzített tanítást Krisztus személyéről.

12. Evangéliumot hirdető szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miben látják az egyház feladatát, hivatását. Nem tekintik-e idejétmúltnak hitvallási irataink megállapítását, amely szerint az egyház feladata csupán az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása? Esetleg úgy gondolják, hogy volna az egyháznak ennél „modernebb”, „életszerűbb” feladata is, például a rászoruló megsegítése, a közösségi élet fellendítése vagy a lelki gondokkal küszködők tanácsolása?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyház addig egyház, amíg nem az embereknek akar a kedvében járni és a változó elvárásoknak megfelelni, hanem hűségesen megmarad eredeti, Krisztus által rábízott hivatásánál, az evangélium hirdetésénél és a szentségek kiszolgáltatásánál. Természetes, hogy az egyház a mindennapi gyakorlatban ennél sokrétűbb tevékenységet végez, és felvállal minden olyan ügyet, amely nem ellenkezik Isten ígéjével. Ám ezeknek bele kell simulniuk az evangélium hirdetésére összpontosuló mennyei mandátumába.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy ne akarjanak mást várni az egyháztól, mint amire annak hivatása van. Az egyház nem egyszerűen vonzó és bensőséges közösség, ahol az emberek jól érezhetik magukat, hanem Krisztus teste, amelyben a Szentlélek munkálkodik az ígén és a szentségeken keresztül.

13. Hitvalló szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit jelent számukra az evangélikus egyházhoz való tartozás. Éles szembenállást és elzárkózást másoktól? Kül-sőségekben megnyilvánuló hagyományokat? Maradi ragaszkodást olyan elvekhez, amelyeken már régen túlhaladt a világ? Fontos-e, hogy melyik felekezethez tartozunk? Van-e jelentősége egyáltalán annak, hogy egy adott hitvallásosság keretei között éljük az életünket, vagy bátran lehet hívó ki-ki a maga módján?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy nem a lelkiismeretünk szabad döntésére van bízva az, hogy mit tekintünk igaz tanításnak, hanem a Szentírás és az azt értelmező hitvallási iratok tartják hitünket a megfelelő mederben. Krisztus szabadítása révén sok mindenre van szabadságunk, de arra nem, hogy a „magunk módján” higgyünk, illetve hogy tetszés szerint válogasunk a Szentírás és az egyház tanításai között. A hitvallásosság azonban nem korlátoz, hanem útba igazít, hogy el ne tévedjünk a sokféle tanítás között.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy nem általában a hit, hanem a Krisztus-hit vezet üdvösségre. Ehhez szükségünk van arra, hogy megmaradjunk a tiszta tanítás mellett. Ennek megfelelő kereteket ad a lutheri hitvallásosság, amely változatlan formában – persze a maga idején „korszerűen” megfogalmazva – örökítette át az ősi apostoli hitet.

14. Apostoli szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy szerintük miben nyilvánulnak meg az evangélikus kegyesség sajátosságai. Ismernek-e olyasmit, ami kimondottan – adott esetben kizárólagosan – az evangélikus egyházra és az evangélikus hívekre jellemző?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az evangélikus egyház történelme nem Lutherrel és a reformációval kezdődik, hanem Krisztussal és az első pünkösddel. A lutheri reformáció nem alapított új egyházat, nem vált ki egy régebbiből, nem egyszerűsített és nem törölt el semmit, hanem tisztán tartotta és megőrizte az ősi apostoli hagyományt. Éppen ez az apostoliság adja meg a kereteit és máig szilárd alapját az egyház tanításának és létezésének.

Az apostoliság értéke és ereje nem az ősiségében, a „hitelességében” rejlik, hanem abban, hogy az egyház kétezer év alatt a Krisztus által adott alapra ráépítve őrizte meg az evangéliumot.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy bár széles körben elterjedt vélekedés szerint az evangélikus egyház értéke a „lazaróságában” és az „emberközeliségében” rejlik, az evangélium tükrében ezek a fogalmak semmiképpen sem pozitívak. Az egyház feladata nem az, hogy vonzó legyen és kiszolgálja az emberi elvárásokat, hanem az, hogy csonkítatlanul hirdesse az evangéliumot.

15. A tiszta tanítást hordozó szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy szerintük mi az egyház tanításának legfontosabb üzenete. Változtak-e az elmúlt évszázadok alatt az egyház tanításának súlypontjai? Milyen tanításoktól kell elhatárolnia magát az egyháznak? Léteznek-e napjainkban is a hitünket veszélyeztető tévtanítások? Hogyan lehet ezek ellen védekezni?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyház tanítása minden korban ugyanaz. A lutheri tanítás lényegét egy különlegesen hangsúlyos gondolkodásban, az úgynevezett kereszt teológiájában találjuk meg. A kereszt teológiája olyan, emberi logika szerint értelmetlen rendszer, amely minden eseményt Isten mindenható és kegyelmes cselekvésének rendel alá. Ami Isten szerepének és kizárólagosságának rovására előtérbe próbálja állítani az ember cselekvését, engedelmességét vagy együttműködését, azt ma is tévtanításnak kell neveznünk, és nem szabad elfogadnunk.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy bár napjaink közfelfogása szerint minden igazságot meg kell tűrnünk egymás mellett, Isten igéjének tükrében ma is tartózkodnunk kell azoktól a tévtanításoktól, amelyek kétségbe vonják Krisztus személyének és keresztjének kizárólagosságát. Ezekkel szemben egyféle módon védekezhetünk: komolyan vesszük az evangéliumot, amely Isten Krisztusban nekünk ajándékozott kegyelmében jelöli meg az üdvösség egyetlen útját.

16. Megszentelt szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit értenek a szentség fogalma alatt. Valamit, ami tökéletes? Olyasmit, aminek nincs köze a hétköznaphoz? Lehet-e az egyház szent, holott Jézus ebben a világban való szolgálatra hívta el az övéit?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyház nem a tagjai, hanem Krisztus személye miatt szent. Az Ószövetségben Isten önmagára hivatkozó követeléseként áll előtünk a választott nép szentsége (3Móz 19,2). Az Újszövetségben mindez már Isten ajándéka (1Pt 2,9). Szentnek lenni annyit tesz, mint Isten számára elkülönítve élni. Az egyház azért szent, mert Isten népe. A Krisztus-hívó közösség akkor is szent, ha esendő, tagjai pedig bűnösök, és nem élnek minden esetben Isten igéje szerint.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy az egyház szentsége nem jelent tökéletességet, büntelenséget, a világtól való elzárkózást vagy életidegenséget. Azért vagyunk szentek, mert Isten megszentel bennünket. Ez a szentség nem pusztán követelés, hanem ajándék. A hívő embereknek ehhez az ajándékhoz méltó életet kell élniük (Ef 4,1; Kol 1,10).

17. Egyetemes szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen ökumenikus kitekintéssel rendelkeznek. Milyen személyes tapasztalataik vannak a más felekezetű keresztényekről a családban, az iskolában és egyéb közösségekben? Mit tudnak a testvéregyházak, katolikusok, reformátusok stb. tanításáról, kegyességéről, hagyományairól? Mi az, ami ezekből szimpatikus nekik? Mi az, amitől idegenkednek?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy Jézus Krisztus egy egyházat alapított, amely a bűn következtében szakadt részekre. Ebben a folyamatban nemcsak a tiszta tanításnak az eretnekségektől való elhatárolása játszott szerepet, hanem gyakran merőben emberi törekvések is: személyes sértettség, kicsinyesség, politikai és hatalmi célok. Az ökumenikus mozgalom célja nem az, hogy jogilag és szervezetenként egyesítse a Krisztusban hívőket, az pedig a legkevésbé, hogy valamennyi keresztény „visszatérjen” valamilyik jelenleg önálló felekezetbe. Törekszik viszont arra, hogy minden ke-

resztény ember komolyan vegye az evangélium tanítását, és szembesüljön azzal, hogy a Szentlélek nemcsak a saját felekezetében, hanem az egész egyházban munkálkodik.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy az egyház egysége mindannyiunk felelőssége. Lényege nem a tolerancia és egymás kölcsönös megértése, hanem a közös Krisztus-hit, amely összeköti a különböző háttérű keresztényeket. Lényeges, hogy ismét rámutassunk helyes önértelmezésünkre: a lutheri kereszténység nem „kivált” egy korábban meglévő közösségből, hanem továbbítte az apostoli hagyományt. Éppen ez adja meg egyházunk ökumenikus felelősségét is, hiszen az ökumené alapja éppen az apostoli hagyományhoz való következetes ragaszkodás.

Számon tartottakként

18. Istengyermeki szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy minek tekintik a keresztséget: előírt vallási szertartásnak, családi hagyománynak, névadásnak, egyfajta „beavatási” szertartásnak, emberi fogadkozásnak és hűségnyilatkozatnak vagy valami egyébnek?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a keresztség szentség, amelyet maga Jézus hagyott egyházára (Mt 28,19–20). Nem emberi hagyomány tehát, hanem Isten ajándéka, amelyben nem a keresztelő és nem a megkeresztelt, hanem maga Isten cselekszik. Éppen ezért soha nem arra helyezzük a hangsúlyt, amit a megkeresztelt vagy a szülők és keresztszülők vállalnak a keresztelés során – noha ez kötelezi őket és felelősséget ró rájuk –, hanem arra, hogy a keresztség által Isten kegyelmesen cselekszik.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy miért szükséges a keresztség az üdvösséghez. Szükséges azt is tisztáznunk, hogy miért hangzik el a keresztelési liturgiában még gyermekkeresztség esetén is a bűnök megbocsátására vonatkozó kijelentés. A keresztség által leszünk új emberekké, az egyháznak mint új, szent közösségnek a tagjaivá, és ebben kizárólag Isten kegyelmes döntésének van szerepe.

19. Megerősített szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogyan élték meg a konfirmációjukat. A tanulást és számadást vagy a gyülekezetbe való beépítés szándékát érezték-e dominánsabbnak a felkészülés során? Formaságnak tekintik-e konfirmációjukat, vagy megtapasztalták a gyülekezet befogadó szeretetét?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy konfirmációjuk révén ők is elhívást kaptak arra, hogy részei legyenek a „bizonyoságtévők fellegetének” (Zsid 12,1). A konfirmáció nem az úrvacsora titkainak megértésére való képességet és a szentség méltó vételére való felkészülést jelenti – noha a közgondolkodásban sajnálatosan ez él –, hanem azt, hogy az egyház építésének útja megnyílik az ember előtt. A felnőtté válás egyik lépcsőfoka az, hogy észrevegyük: az egyház, illetve saját gyülekezetünk a mi szolgálataunka is számot tart.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a hitben való felnőtté válás nem azt jelenti, hogy a mennyei titkok feltáruhatnak előttünk, hanem azt, hogy megtaláljuk a helyünket Isten elhívott és megszentelt népében, illetve saját helyi gyülekezetünkben.

20. Tanúságtévő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen módon lehetséges napjainkban bizonyágot tenni Krisztusról és váltságművéről. Van-e esélye ma a templomi igehirdetésnek arra, hogy elérje az embereket az evangélium üzenetével?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyház legfontosabb és valóban egyedi szolgálata az evangélium hirdetése. Ezt a szolgálatot az egyház döntően a felszentelt lelkészekre bízta, akik a szószéken hirdetik Isten igéjét. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az egyház többi tagjának nem kellene Jézus Krisztusról tanúskodnia. A keresztség révén mindannyian ezt a hivatást kaptuk, még ha a külső formák és keretek mindenki esetében különbözőek is.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a maga környezetében minden hívőnek arra van mandátuma, hogy Krisztus személyéről és a benne ajándékozott üdvösségről tanúskodjon. Erre egy mai fiatalnak is bőven van lehetősége, az erőt és a leleményességet pedig a Szentlélek adja hozzá (Mt 10,19–20).

21. Papi szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen kommunikációs formákat használnak a mindennapokban (telefon, internet, e-mail, chat stb.).

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az Istennel való közvetlen kapcsolatra mindenkinek megvan a módja. Isten az ígében szólítja meg az embert, az ember pedig imádságban érheti el őt. Az egyetemes papság elve alapján ugyan Isten közvetítőket – a nyilvános igehirdetéssel megbízott, arra kiküldött és felszentelt személyeket – használ fel arra, hogy evangéliumát célba juttassa, ám minden megkeresztelt hívőnek megvan a maga sajátos papi szolgálata. Istent ugyanis közvetítők nélkül is meg tudjuk szólítani.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy mit is jelent a gyakorlatban az egyetemes papság elve, amely éppenséggel a lutheri teológia sajátja. Feltétlenül tisztáznunk kell, hogy a hívő embernek ez a kiváltságos ajándéka nem teszi haszontalanná vagy feleslegessé az evangélium hallgatását, az istentiszteleten való részvételt. A másokért való könyörgés azonban mindannyiunk számára nyitva álló lehetőség és kötelesség.

22. Segítő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit jelent számukra a közösségért végzett szolgálat. Hol és milyen hasonló tevékenységet végeztek már iskolai keretek között, önkéntesként vagy más egyéb módon? Mit gondolnak az efféle szolgálatvégzésről? Van-e szerintük komolyabb jelentősége társadalmi, közösségi, diakóniai szempontból?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy Isten új étellel ajándékozza meg kiválasztott és megszentelt népét. Az új élet pedig azt jelenti, hogy minden felebarátunkat úgy kell szeretnünk, mint önmagunkat. Jót kell cselekednünk minden embertársunkkal, mégpedig minden érdek vagy a viszonzás reménye nélkül. Jócselekedeteinkért Istentől sem számíthatunk külön jutalomra, mert azok természetes következményei a tőle kapott hitünknek (Lk 17,10).

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy minden gyülekezetben megvan a tere és lehetősége a segítő szolgálatnak, a diakóniának. A hit által való megigazulás sarkalatos lutheri tanítása nem jelenti azt, hogy a keresztyén embernek ne kellene minden alkalommal szolgálatot vállalnia felebarátai

érdekében. A feladatunk az, hogy meglássuk a saját gyülekezetünkben ennek a helyét és módját.

23. A megfelelő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogyan látják a saját gyülekezetük helyzetét, lehetőségeit. Mit tartanak a gyengésegeinek, mit az erősségeinek? Mit kellene adott esetben megváltoztatni? Mi az, amivel ők maguk is hozzájárulhatnak a gyülekezet megújulásához, növekedéséhez?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy Isten mindannyiunkat ugyanarra a reménységre és szolgálatra hívott el. Az egyházban és a konkrét gyülekezetben is mindenkinek megvan a maga sajátos funkciója, és ezek között nincsen fontossági vagy tekintélybeli rangsor (1Kor 12,12–30). Bármilyen szolgálatra kaptunk is elhívást, annak végzéséhez a Szentlélektől kapjuk az erőt. Egyetlen vezérfonalat kell a szemünk előtt tartanunk: szolgálatunk minden formájának az egyház valódi és sajátos megbízását, az evangélium hirdetését kell segítenie és erősítenie.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy milyen feladatokat tudnak vállalni a gyülekezet megerősítése érdekében. A gyülekezetükre nem tekinthetnek kívülállókként: meg kell lelniük a saját helyüket, és meg kell találniuk a módot, amellyel ők is hozzájárulhatnak az egyház épüléséhez.

Megszólítottakként

24. Növekedő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miben látják az egyház valódi erejét. Hogyan lehet vonzó az egyház? Mi az, ami erősít, épít egy gyülekezetet? Hogyan lehetne elérni, hogy a hívő közösség lélekszáma és ereje ne csökkenjen, hanem növekedjen?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az egyháznak egyetlen útja van: megmaradni Krisztustól kapott hivatása, az evangélium hirdetése mellett. Ha sikeres ez a szolgálat, ha nem – mármint emberileg nézve, statisztikai ér-

telemben –, az egyház akkor sem fordulhat más irányba. Az újszövetségi iratok tanúságtétele szerint az egyház növekedése nem akkor következett be, amikor a keresztények megpróbálták a körülöttük lévők kedvében járni, hanem akkor, amikor terjesztették az evangéliumot (ApCsel 6,7).

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy az egyház sikerességét nem lehet a világi közösségekre alkalmazható statisztikai adatokkal lemérni. Az egyház szolgálata nem attól sikeres, hogy minél többen csatlakoznak hozzá, hanem attól, hogy csonkítatlanul képes megszólaltatni a Krisztust hirdető evangéliumot. Meg kell tanulnunk kiszakadni a számok bűvköréből, és felfedezni az evangélium, a keresztről szóló beszéd erejét!

25. Hitelesítésre nem szoruló szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy kiket tartanak a környezetükben hiteles, megbízható embereknek. Mi az oka annak, hogy valakit hitelesnek vagy éppen hiteltelennek tekintenek? Mi adja meg az evangélium hitelességét?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az evangélium hitelességét nem emberi tényezők biztosítják, hanem maga Krisztus. Isten ígéje minden emberi akarat és hozzájárulás nélkül is eléri a célját, hiszen azt nem az ember, hanem maga a Szentlélek hirdeti (Zsid 4,12). A Szentlélek hitre juttat mindenkit, akit akar, még akkor is, ha maga az evangélium hirdetője nyilvánvalóan hiteltelen és bűnös életet él.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy Isten ígéjének az ereje önmagában rejlik. Természetesen szükség van a megfelelő emberi példákra, de az evangélium azért éri el a célját, mert benne és általa maga Krisztus munkálkodik. Meg kell tanulnunk azt, hogy Isten ígéjének győzelmét az emberi tényezőktől függetlenül is komolyan vegyük!

26. Hittel megajándékozott szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit jelent számukra a hit. Mi mindent nevezünk nyelvünkben hitnek? Mit fejez ki a bizalom fogalma? Hogyan születhet meg az ember szívében a hit? Igaz-e az, hogy önmagában a hit üdvözít, függetlenül attól, hogy miben vagy kiben hisz az ember?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a hit nem az ember teljesítménye és nem is valamiféle vallásos érzés, hanem Isten ajándéka. Hitet a Szentlélek teremt a szívünkben, mégpedig az evangélium hirdetése nyomán. Ennek a hitnek a tartalma az, hogy készségesen elfogadjuk Isten cselekvését, Krisztusnak a kereszten bemutatott áldozatát, és rábizzuk az életünket az ő döntéseire.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a hit nem látható és nem mérhető, annak meglétét, valóságát egyedül Isten képes megvizsgálni. A hit nem az ember válasza Isten kezdeményezésére, hanem Istennek az az ajándéka, amely feltárja irgalmas cselekvését, amely előtt emberi ésszel értetlenül állnánk. Hitünk alapja nem különleges eseményekben, csodákban vagy személyes élményekben gyökerezik, hanem a keresztség evangéliumában.

27. Krisztust megismerő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy vajon miben látják az evangélium lényegét. Miről kell tanúskodnia az egyháznak? Mit tartanak ma az emberek Jézus Krisztusról? Mennyiben tér el a napjainkban divatos Jézus-kép a Szentírásban és az egyház tanításában megismerhető Krisztus személyétől?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az evangélium nem az emberek iránti szeretetről, békességről és az emberi kegyességről szól, hanem Krisztus személyének és váltságművének páratlanságáról. Az evangélium a maga teljességében mutatja be Krisztust, aki valóságos Istenként emberré lett, és a kereszten mindenféle emberi közreműködés, előzetes feltétel és utólagos engedelmesség nélkül megváltotta az embert. A keresztség evangéliuma Krisztust megváltóként mutatja be, nem pedig példaadó emberként, a szeretet tanítójaként vagy valamilyen misztikus mesterként.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a valódi Jézus Krisztus nem az emberi spekulációk terméke, hanem az, akinek a Szentírás bemutatja: valóságos Isten és valóságos ember. A napjainkban divatos „alternatív”, „valóságos” Jézus-képek mögött a bűn Isten szavát kétségbe vonó törekvése húzódik meg. Krisztusról nem újfajta, hanem hiteles információkkal kell rendelkezünk: a hitelességet pedig egyedül Isten igéje szavatolja.

28. Önmagunkat megismerő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miben látják az emberi természet lényegét. Hogyan vélekednek az egyháznak arról a tanításáról, amely szerint az ember fogantatásától kezdve bűnös? Mit jelent számukra a bűn?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy Isten igéje az emberről mint eleve bűnös teremtményről beszél. Ez nem a ténylegesen elkövetett bűnököt jelenti, hanem az úgynevezett eredendő bűnt, amely nem valóságos cselekvés, hanem egy állapot, amelynek kialakulásában az embernek semmilyen szerepe sincsen. Az evangélium tanúsága szerint az ember a bűneset következtében elveszítette az Isten iránti bizalom képességének a csiráját is. Élete és üdvössége ennek következtében egyedül Isten kegyelmének a függvénye.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy bár napjaink emberképének jellemzői az önállóság, a függetlenség és a nagykorúság, Isten igéje az embert a bűneset következtében teljesen elvesztett teremtményként mutatja be, aki egyrészt alapvetően ki van szolgáltatva a bűnnek, másrészt pedig teljesen rászorul Isten kegyelmére. Ebből az következik, hogy az üdvösségben semmilyen részünk sincs, hanem minden Isten kegyelmes akaratának és cselekvésének az eredménye.

29. Megszabadított szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogyan élik meg, miben érik tetten életükben a szabadságot. Mi jelenti számukra a szabadság értékét? Mitől szeretnének szabadok lenni? Mi az, ami elveheti az embertől a szabadságot vagy korlátozhatja azt?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az evangélium szabadságot hirdet az embernek. Krisztus nélkül ugyanis az ember nem szabad, hanem a bűn szolgája (Róm 6,6). A keresztt megszabadít minden olyan törekvéstől, amely Isten kegyelmes akarása és cselekvése helyett az emberi erőfeszítést igyekszik a középpontba helyezni. A Szentírás arról tanúskodik, hogy ennek következtében az ember egész élete átrendeződik (1Kor 6,12; Gal 3,28).

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a valódi szabadság nem azonos az öntörvényűséggel, a sehova sem tartozással és a felelőtlenséggel. Nagyon is komolyan kell vennünk az ördög életet romboló, megköztözttségbe taszító

hatalmasságát, és tudnunk kell, hogy attól csak Krisztus keresztyje révén lehet szabadulni. Az igazi szabadság az Istenre hagyatkozás és a neki alávetett élet, az istengyermekek szabadsága (Gal 4,1–7).

30. Megújított szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy a döntéseiket általában milyen szempontok szerint szokták meghozni. Milyen törekvések, hatások és érdekek befolyását érzik a mindennapokban? Van-e az embernek szabad akarata? Hol húzódnak ennek a szabadságnak a határai?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a Szentírás és hitvallási irataink tanúsága szerint a bűneset következtében az ember szabad akarata meglehetősen korlátozott. A hétköznapi életben van ugyan bizonyos szabadságunk, de alapvetően minden cselekvésünk felett ott van a bűn hatalma, amely rossz irányba befolyásol bennünket. A szabad akarat hiánya legsúlyosabban az Istennel való kapcsolatunkban jelentkezik: magunktól ugyanis képtelenek vagyunk Istenben bízni és szavát igaznak elfogadni. Krisztus ettől a szolgálattól szabadít meg bennünket, amikor új emberré tesz.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy napjainkban az ember nagykorúságának és öntudatos függetlenségének hangsúlyozásával veszedelmes úton járunk, minthogy olyasmit hirdetünk, ami alapvetően nem is létezik, illetve ami mögött ott áll a bűn istentagadó hatalma.

31. Megvigasztalt szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit jelent számukra a szenvedés. Milyen módon találkoztak vele a környezetükben vagy a saját életükben? Mit gondolnak Isten hatalmáról és szeretetéről, amikor a szenvedéssel szembeállnak? Hogyan lehet a szenvedést leküzdeni?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a lutheri tanítás – a kereszty teológiája – egyik sarkalatos pontja az, hogy Isten elrejti önmagát, és időnként úgy cselekszik, hogy azt az ember nem érti meg, mert nem illik bele az általa felállított logikába. Krisztus szenvedése és halála maga is ilyen esemény volt. Isten azonban ilyen helyzetekben mindig előkészíti a szabadulás útját

is. A Szentlélek az evangéliummal megvigasztalja és megerősíti a földi zarándokútját járó egyházat.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy Krisztus közösségéhez tartozni nem jelent feltétlenül felhőtlen boldogságot és meglelégedést. A keresztthor-dozás szerves része tanítványságunknak (Mk 10,30; Lk 9,23–24). Egyedül a hitünk révén tudunk felülemelkedni a nehéz helyzeteken, a szenvedésen. A hívő ember feladatai közé tartozik az erőtlének vigasztalása is. Ezt a szolgálatot egyedül a kereszt erejét megszólaltató evangélium révén tudjuk elvégezni.

32. Üdvözített szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mennyiben motiválja hitüket a végső reménység, a mennyország, az üdvösség ígérete. Letűnt korok vallási hagyományaként tekintenek-e minderre, vagy a mai hívők számára is fontosnak tartják? Hogyan képzelik el a Biblia által jelképekben és jelenésekben elbeszélte mennyországot?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a Biblia és az egyház tanítása szerint Krisztus kereszthalála az üdvösségre nyitott utat azoknak, akik hisznek benne. Az üdvösség a bűntől, az ördög hatalmából és az Isten ítéletétől való megszabadulást jelenti. Ez Isten ajándéka, amely a hitünk révén már ebben a világban is a miénk, kiteljesedni azonban csak az örök életben fog.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy bár az egyház és a hívő ember ebben a világban végzi szolgálatát, reménységünk mégis túlmutat az e világi dimenziókon. A mennyországról és az örök életéről csak kevés információnk van (Mt 22,30), aminek oka minden bizonnyal az, hogy most még nem is kell a részletekről tudnunk. Az azonban bizonyos, hogy Jézus megígérte, hogy az övéinek lesz helyük a mennyben (Jn 14,2).

Összegyűjtötteként

33. Elfogadó szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miért fontos számukra az istentiszteleti közösség és ünneplés. Amennyiben nem szívesen vesznek részt abban, akkor mi az oka ennek? Mit tartanak az istentisztelet legfontosabb részének? Mi az istentisztelet célja? Szükséges-e a keresztyén élethez a templomi közösség, vagy azt a magánszféra intimitásában kell átélnünk?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az istentisztelet nem az önmegvalósítás alkalmá, hanem a mennyei Krisztus-ünnep előkészülete, amelyen nem a kreativitásunkat éljük ki, hanem örömmel, engedelmesen és alázattal simulunk bele az egyház Krisztus-ünneplésébe. Formái ugyan változnak az idők során, de a lényege nem: ez pedig nem egyéb, mint az evangélium hirdetése és Krisztus jelenlétének ünneplése az úrvacsora szentségében.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy az istentisztelet nem ember-, hanem Krisztus-központú esemény, amelyen nem Isten a mi vendégünk, hanem ő látja vendégül a gyülekezetet. Nem pusztán a közösségi élményt kell tehát mögötte keresnünk, hanem Isten személyes jelenlétét.

34. Bűnbánó szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy kerültek-e már olyan kellemetlen helyzetbe, amikor úgy érezték, hogy nem illene ott lenniük, ahol voltak. Zavarja-e őket az, hogy az istentiszteleten a gyónás révén folyamatosan emlékeztetik őket bűnös voltukra, holott gyakran nem is érzik magukat annak?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy a bűnvallásra azért van szükség az istentiszteleten, mert ott a bűnös ember áll a szent Isten színe elé: ez pedig nem mehet végbe másként, csak a saját bűnösségünk meglátásával és az afeletti rettegéssel (Ézs 6,5). Bűneink következtében megszakadt az Istenrel való közösségünk. A tőle kapott feloldozás nélkül ez a közösség nem is állhat helyre.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a bűneinket nem a lelkésznek gyónjuk meg, hanem minden esetben Istennek. Bűnös voltunkat nem is

egymáshoz képest kell méregetnünk, hanem Isten szentségéhez. Amikor a feloldozás szavait halljuk, akkor sem a lelkész személyére kell tekintenünk, hanem Krisztus keresztyére és Isten kegyelmére.

35. Szemlélődő szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen igényük van a spiritualitásra. Hol tudják ezt megélni? Jelent-e spirituális élményt számukra az istentisztelet? Mi az imádság jelentősége?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az istentiszteleten Krisztus az igazi főszereplő, nem pedig a lelkész vagy a gyülekezet. Őt ünnepeljük, aki titokzatos módon közöttünk van az igében és a szentségekben. A reformáció utáni korszakban sajnos szürkülni kezdett az istentiszteleti életünk, és egyre inkább azok az elemek kerültek előtérbe, amelyek az érznek, a racionális gondolkodásnak szóltak, vagy amelyek révén – például egy igehirdetésben – valami újat tanulhatott a gyülekezet. Holott az istentiszteletnek komoly szemlélődő, dicsőítő és imádságos jellege van.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a keresztyén embernek nem kell idegen vallások – például a buddhizmus – eszközeihez nyúlnia azért, hogy spirituális éhségét csillapíthassa. Az egyház olyan spirituális kincsrel rendelkezik, amelyet istentiszteleti életünkben szükséges felhasználnunk. Ebben a tekintetben érdemes tanulnunk az imádkozó Luthertől. (Megfelelő anyagot találunk hozzá az Evangélikus *Énekeskönyv* imádságos részében és még bővebben a *Gyülekezeti liturgikus könyv*ben.)

36. Igéhallgató szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy mit várnak egy templomi igehirdetéstől. Milyennek képzelik a jó prédikációt? Mitől válhat érdekessé egy igehirdetés? Mit tartanak az igehirdetés lényegének? Helyettesíthető-e valamivel az igehirdetés?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az igehirdetés nem emberi szónoklat, hanem Isten igéje. A tartalma éppen ezért nem lehet más, mint bizonyágtétel a Krisztusban ajándékozott megváltásról. Nem az észre vagy az

ézelmekre hat, nem is gondolatokat akar indítani vagy kérdéseket felvetni, nem gyönyörködtetni szeretne, és végképp nem szabad az igehirdető saját meglátásait közvetítenie, hanem tényeket közöl Isten Jézus Krisztusban megtapasztalt irgalmáról. Az elhangzott prédikáció nyomán a Szentlélek végi titokzatos, hitet teremtő munkáját. Az igehirdetés az istentisztelet egyik csúcspontja: a lutheri felfogás szerint elhangzását követi a hitvallás, amelyben az evangélium révén megvilágosodott gyülekezet megvallja Istenben való hitét.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy a lutheri tanítás szerint az egyház az igehirdetésben nem erkölcsprédikációt tart, nem kegyes szólamokat vagy nagy ívű retorikai futamokat szólaltat meg, hanem a Krisztus keresztyére mutató evangéliumot.

37. Krisztussal átélt közösségi szerepben

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy miben látják az úrvacsora jelentőségét. Van-e értelme azon vitatkozni, hogy mit jelent Jézus Krisztus valóságos jelenléte a szentségben? Fontosnak érzik-e a szentség ünneplését, illetve vételezt az istentiszteleten, vagy kívülállóként élük meg azt?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az úrvacsora az istentisztelet egyik csúcspontja. A lutheri istentisztelet-értelmezés elképzelhetetlennek tartja, hogy a vasárnapi istentiszteleten a gyülekezet ne ünnepelje az úrvacsorát. Az úrvacsorában titokzatosan jelen van Krisztus, így ünneplésekor átéljük a Krisztus-test egységét, az Urunkkal, valamint a mennyei és a földi egyházzal való közösséget.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy napjainkban úrvacsorai tanításunk és gyakorlatunk több ponton végzetesen sérült. Tárjuk fel előttük, hogy az úrvacsora nem bűnbánati aktus, hanem örömnépe, és hogy Luther nem a ritka, hanem a rendszeres úrvacsorázásra hívta fel kortársai figyelmét. (Magyarázuk meg a *Kis káté* gyakran félreértett előszavát is, amelyben az évi legalább négy úrvacsoravételt annak tükrében kell értelmeznünk, hogy Luther előtt általában évente egyszer vettek úrvacsorát a hívek.)

Kérdezzük meg a fiatalokat arról, hogy milyen áldásformulákat ismernek. Hogyan értelmezik az áldás fogalmát? Mit jelent számukra az istentisztelet végén elhangzó áldás? Van-e jelentősége számukra ma annak az áldásnak, amelyet a konfirmációjuk alkalmával kaptak? Részesültek-e már más alkalommal, más közegben – például a családban – személyes áldásban?

Tanítsuk meg a fiatalokat arra, hogy az áldás nem egyszerű jókívánság és nem is egyfajta helyzethez illő, érzelmeket közvetítő igei illusztráció. Az áldás Isten kegyelmes ígérete, amely arra vonatkozik, hogy jelenléte, szeretete, irgalma be fogja tölteni az életünket. Liturgikailag az istentisztelet lezáró aktus, amelynek ezen a ponton különös jelentősége van: a templomba érkező, bűnei terhe alatt roskadozó gyülekezetet az istentisztelet végén arról biztosítja az Úr, hogy nem lesz többé egyedül, hanem ő maga járja tovább vele az e világi zarándokutat.

Beszélgessünk a fiatalokkal arról, hogy Krisztus népe soha nincs magára utalva. Miután az istentiszteleten átéltük Krisztus jelenlétét, a világba visszatérve sem marad el tőlünk. (Illusztrációként elmondhatjuk, hogy az ókori és kora középkori templomok bejárata fölé belülről a „Pantokrátor”, a mindenen uralkodó Krisztus képét festették, jelezve a híveknek: ha kilépnek az ellenséges világba a templom védett falai mögül, Krisztus hatalma ott is hatalom marad.)

Gyermekatekézis

Bevezetés

A munkaprogramot 5–10 éves gyermekek részére készítettem. Olyan gyermekekre gondoltam, akik még csak első vagy második évben jönnek a gyermekalkalmakra. (De talán azok a gyermekek is be tudnak kapcsolódni ebbe a tematikába, akik harmadik éve rendszeres résztvevői az alkalmaknak.)

Pedagógiai szempontból fontosnak tartom, hogy évről évre ismétlődjenek a legfontosabb témák. Ebben segítségünkre van az egyházi év is, hiszen minden évben készülünk karácsonyra, húsvétra, pünkösdre.

Tematikámban igyekeztem tehát az egyházi év rendjét segítségül hívni, de nemcsak a nagy ünnepeknél, hanem az egyes időszakoknál is. Adventben minden alkalom karácsony mondanivalóját szólaltatja meg a bibliai igék tartalmának kifejtésével. Ugyanígy épülnek fel a nagyböjt és a húsvét utáni időszak témái is. Ezért egy-egy témakör témái korlátozottan ugyan, de felcserélhetőek.

Az őszi időszak a gyülekezet közösségébe való bevezetést szolgálja. Érintjük már reformáció ünnepét, halottak napja kapcsán az elmúlás, az örök élet témáját is. Ebben a szakaszban elsősorban az ismeretátadás a cél, ezt juttatja kifejezésre az összefoglaló cím: *Tanítványi közösségbe lépünk*. Fontosnak tartom, hogy a gyermekek hallják: ez a közösség, a templom, a gyülekezet a lelki otthonuk, ahol Isten ígéje adja meg azt az egészséges táplálékot, amelyre a léleknek szüksége van.

A húsvét utáni időszak azután ezekre a megszerzett ismeretekre visszautalva a gyülekezet közösségében való aktív életre buzdít. Keressük azokat a lehetőségeket, azokat a szolgálati területeket, amelyeket mi tudunk vállalni a gyülekezetben.

A foglalkozásokat nem egyéni időtöltésként képzelem el, hanem olyan tevékenységekként, amelyek által keresztyén lelkiségünk, közösségünk épül.

Egy-egy alkalom felépítése egészen egyszerű is lehet. Énekekkel vagy énektanulással kezdjük. (Ehhez adok javaslatot is, bár tudom, hogy nem lehet minden alkalommal új éneket tanítani. Ezért használja ki-ki saját belátása szerint.) Ezután jön az invokáció, amelynél keresztet is vethetnek a gyermekek (illetve megtaníthatjuk őket a keresztvetésre vagy mindjárt az első alkalommal, vagy akkor, amikor alkalmasabbnak találjuk). Ezután olvashatunk zsoltárt, vagy rögtön az imádság jöhet. (Az énekeskönyvünkben 18–39. szám alatt szereplő zsoltárok felolvasását javaslom. Később ez átalakulhat úgy, hogy a gyermekek váltakozva olvassák: a keretverset együtt, az első két sort a fiúk, a második két sort a lányok, és így tovább.) Ezután jöhet az ige feldolgozása, majd az ige megtanulása. Végül imádság (mondjuk el a Miatyánkot is mindig) és ének. A foglalkoztatás csak ezután következzen.

Áldott alkalmakat kívánok!

Tanítványi közösségbe lépünk

A keresztség

Bibliai ige: „...neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézs 43,1c)

Énekjavaslat: EÉ 296/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Van, akit nevén tudok szólítani közületek. Például Laurát.

Van, akinek nem tudom a nevét. Például a tiédet. (Megkérdezem mindenki nevét, akit még nem ismertem.) – Most már én is tudom mindenki nevét.

De van valaki, akinek nem kell bemutatkoznunk, mert anélkül is tudja a nevünket. Sőt! Már abban a pillanatban tudta, amikor megszülettünk. Tudta, hogy téged Laurának, Dominiknak stb. neveznek. S egy napon, amikor születeik elhoztak benneteket a templomba, akkor hangosan is kimondta a neveteket – Laura, Dominik stb. –, és még hozzátette: megkereszteltek téged.

Ő az Isten. És azóta az övéi vagyunk. Nemcsak ti, gyerekek, hanem mi is. A felnőttek. Anya, apa, nagymama, nagypapa, óvó néni, tanító néni. Mert egyszer, régen minket is a nevünkön szólított.

Van Istennek egy könyve: a Biblia. Ott ezt olvassuk egy helyen: „...ne-

veden szólítottalak, enyém vagy.” Az övéi vagyunk – mondja Isten –, mert nevünkön szólított. Ezért fogunk ismerkedni vele itt a templomban, amikor találkozunk vele és egymással, és tanuljuk szavait, igéjét.

Foglalkozás

Sok gyermek keresztelőjéről készítenek ma már videofelvételt. A legjobb az lenne, ha a foglalkoztatás ma azzal telne, hogy egy gyermek (aki remélhetőleg jelen is van) keresztelőjét közösen megnézzük. A hitoktató közben magyarázhat, vagy előtte szempontokat ad a gyermekeknek, hogy mire figyeljenek. Lehet, hogy érdemes egyes részeket gyorsítani, hogy a lényegre minden gyermek tudjon koncentrálni.

A templom

Bibliai igé: „Boldogok, akik házában laknak...” (Zsolt 84,5)
Énekjavaslat: EÉ 529/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Szükségünk van sok, különféle házokról készült képre. Feltétlenül legyen közöttük panelház, családi ház, sorház, lehet esetleg régi parasztház, faház, felhőkarcoló.)

Milyen házban laktok? Meséljete a házatokról/lakásotokról! Hogyan néz ki? Milyen színű? Milyen helyiségek vannak benne? Van-e saját szobátok? Hol szerettek a legjobban tartózkodni? Milyen bútorok vannak benne?

Most rajzolok nektek egy nagyon különleges házat. De biztosan meg fogjátok ismerni.

Ez a ház az Isten háza. Ő lakik benne. Vele lehet ott találkozni. Milyen ház az Isten háza? (Hogyan van berendezve, minek mi a neve, saját templomunk sajátosságait emeljük ki, ne feledkezzünk meg a toronyról, a harangokról és a torony tetején található keresztről sem. Beszélgessünk a benyomásokról, amelyek a templomban érnek bennünket, például a templom illata, az orgona hangja, a csend.)

Aki eljön a templomba, hallgathatja Istent, mert ő beszél hozzánk. Mikor? – Minden vasárnap. De mi is beszélhetünk hozzá énekkel, imádsággal. Erre való a vasárnap – nemcsak pihenésre, kirándulásra, alvásra vagy tanulásra,

hanem arra, hogy találkozzunk Istennel, hallgassuk őt, beszéljünk vele, vele és egymással együtt legyünk.

Foglalkozás

Most kellene, hogy sor kerüljön a templomlátogatásra. Hogy a gyermekek a legbelső zugát is végigjárhassák, „birtokba vegyék” a templomot, mindent megfoghassanak és mindent megkérdeshessenek, hallják a harang(ok) és az orgona hangját. Ezután együtt énekelhetnek, hogy hangjuk hangzását is megfigyelhessék. Ezzel már leköthetjük a figyelmüket, és foglalkozhatunk azzal, hogy hogyan helyes viselkedni a templomban. Megtaníthatjuk őket az imádság testtartására, az éneklés módjára, az oltár előtti térdelésre, beszélhetünk az öltözködésről és még sok minden másról.

A Biblia

Bibliai igé: „A teljes Írás Istentől ihletett...” (2Tim 3,16)

Énekjavaslat: ÉÉ 258/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Nagyon különleges könyvet tartok a kezemben. Nincsenek benne mesék – de vannak nagyon szép történetek. Vannak versek is, és komoly, felnőtteknek szóló szavak is. Mégsem ez teszi különlegessé. Hanem az, hogy benne Isten szava, más szóval Isten ígéje olvasható. Le van írva benne, hogy mit kér, mit akar tőlünk Isten.

Le van írva az is, hogy mit ajándékoz nekünk az Isten. Egyetlen más könyv sincs, amelyben Isten szólna hozzánk. A könyv neve: Biblia, Szentírás, Írás.

Minden templomban találunk Bibliát. Az oltáron van. Ebből a könyvből olvasunk fel minden istentiszteleten több szakaszt is, ebből a könyvből tanulunk meg mi is egy-egy mondatot minden istentiszteleten. Ebből a könyvből tanítanak nektek Istenről történeteket az óvó nénik, a hitoktatók. (Tanulatok-e már?)

Isten ígéjének, amelyet a Bibliában olvasunk, ünnepe is van. Reformáció ünnepének hívják. Nemsokára elérkezik reformáció ünnepe. Mától kezdve minden alkalommal, amikor találkozunk, készülünk rá együtt.

Foglalkozás

Fontosnak tartom, hogy minden gyermek kézbe vehessen ezen a napon egy Bibliát, mégpedig nem képest, hanem „igazit”. Vegyék kézbe, szagolják meg, lapozzanak bele, mondják el a benyomásaikat róla. Akik tudnak olvasni, bogarásszák, olvassanak fel egy-egy számukra megragadó mondatot. Keressük meg együtt az Újszövetség kezdőlapját, hasonlítsuk össze az Ószövetség és az Újszövetség vastagságát. A mai nap bibliai igéjét keresse meg minden gyermek. (Természetesen segítsünk nekik.)

A reformáció ünnepére való készülődést úgy képzelem el, ahogyan karácsonyra készülünk. Készítsünk elő egy képet a Bibliáról, amelyet vágjunk annyi részre, ahány vasárnap vagy találkozási alkalom van még reformáció ünnepéig. Az első részt ma ragaszthatjuk fel egy lapra.

Együtt

Bibliai igé: „A hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt.”
(ApCsel 4,32)

Énekjavaslat: EÉ 271/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Meséljete a családotokról! Kik tartoznak a családba? Milyen közös tevékenységeitek vannak? Milyen szokásaitok vannak? (Mikor kel fel a család? Mikor fekszetek? Hogyan töltitek az estéket? Mit csináltok hétvégén? Ki készíti a reggelit/ebédet/vacsorát? Ki mit tesz a családért?) Jó-e együtt lenni a család közösségében?

Meséljete az iskolátookról/óvodátookról! Kik járnak a ti osztályotokba/csoportotokba? Hány fiú, hány lány? Milyen közös tevékenységeitek vannak? Kivel szeretsz leginkább együtt lenni? Vannak-e közös szokásaitok? (Például együtt ebédelnek, imádkoznak a nap kezdetén, „egyenruhát” viselnek.) Jó-e együtt lenni az osztály közösségében?

Mindannyian tagjai vagyunk egy család közösségének, egy iskola (munkahely) közösségének, de mi most itt sem a családuknk, sem az iskolánk közösségében nem vagyunk. Nekünnk Isten adott még egy közösséget, egy nagy családot: ez a gyülekezet, vagy más szóval az egyház.

Kik tartoznak ebbe a lelki családba? Kicsik és nagyok, fiatalok és idősek,

fiúk és lányok, férfiak és nők, jókedvűek és szomorúak, egészségesek és betegek, tanulók és dolgozók... Milyen közös tevékenységeink vannak? Együtt olvassuk és hallgatjuk Isten igéjét. Szeretjük Istent, és követni akarjuk őt, összegyűlünk istentiszteletre, együtt énekelünk, imádkozunk. Vannak közös szokásaink is. (A gyülekezetben kialakult szokásokról is lehet beszélni, beszélgetni. Pl. gyermekek karácsonya, gyülekezeti nap, közös táborozások stb.) (Azt tartom fontosnak, hogy a gyermekek átéljék, hogy a templom, a gyülekezet lelki otthonuk, ahol egymással testvéri közösségben vannak. Ahol az emberek megfogják egymás kezét, figyelnek egymásra, ahol tudják, hogy egymáshoz tartoznak. Ha városban vagyunk, és a gyermekek csak itt találkoznak egymással, külön is tudatosítsuk bennük, hogy ők mind Isten családjának tagjai, egymáshoz tartoznak.)

Foglalkozás

Mutassunk be képeket a gyülekezet életéből! A képeken keresztül ismertesük meg őket a gyülekezet legmeghatározóbb felnőttjeivel, a felügyelővel, a kántorral, az intézményvezetővel, a legidősebb emberrel... Ha lehetséges, hívjuk el valamelyiküket erre az alkalomra. A képekhez kapcsolódva élményeket, benyomásokat, emlékeket mondjunk el, hadd kapjanak kedvet a gyermekek arra, hogy legközelebb ők is részt vegyenek egy-egy programon.

Az öröm

Bibliai ige: „Örüljete az Úrban mindenkor!” (Fil 4,4)

Énekjavaslat: EÉ 54/5.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Amikor kislány voltam, több mindent gyűjtöttem: papírszalvétát, kártyanaptárt. (Ha felnőttek is vannak jelen, kérdezzük meg őket, hogy ők mit gyűjtöttek.)

Ti gyűjtötök-e valamit? Mit lehet gyűjteni? (Babákat, kisautókat, csokoládét, legót...)

Az az ige, amelyet ma tanulunk meg, valami különleges gyűjtésére biztat. Azt mondja, hogy gyűjtsünk örömet, keressük meg, minek örülhetünk. Ma minek örülhetünk? (Gyűjtésünk terjedjen ki Isten gondviselésének területére.)

tére – megkapjuk, amire szükségünk van; étel, ital, szülők, barátok –, de terjedjen ki a gyülekezetben „szerezhető” örömökre is. Például hallgathatjuk Isten igéjét, énekelhetünk, egymással is együtt lehetünk.)

Foglalkozás

A gyermekek kisebb-nagyobb lapokra írjanak fel vagy rajzoljanak le örömöket. Ragasszuk vagy tűzzük ezeket egy hatalmas csomagolópapírra vagy parafatáblára. (Olyanra gondolok, amelyet faliújságként szoktunk használni.)

Minél több örömet ábrázoljunk a táblán. Helyezzük olyan helyre ezt a táblát, ahol a gyülekezet felnőtt tagjai is láthatják. Hadd örüljenek ők is a gyermekek munkája nyomán, hadd tanítsuk őket is a gyermekek által. A tábla tetejére felírhatjuk az igét is.

Testvérszeretet

Bibliai igé: „Egymás terhét hordozzátok...” (Gal 6,2)

Énekjavaslat: EÉ 463/5.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Próbáltatok-e már a fejeteken vinni valamit? Nagyon nehéz, folyamatosan egyensúlyozni kell. Könnyen leesik. Hát még ha nehéz is az, amit vinni kell!

Egyszer a tévében láttam egy műsort, amelyet Afrikában forgattak. Arról szólt, hogyan élnek ott az emberek. Mutatták, hogy az asszonyok dolga a vízhozás, a család ellátása, és az asszonyok a fejükön viszik a korsókat és a kosarakat. A férfiak pihentek, hagyták, hogy az asszonyok dolgozzanak. Pedig segíteniük kellett volna, megosztani a terhet.

Van olyan teher is, amely még ennél is súlyosabb: a gond, a betegség, a szomorúság. Hallottam egy kisfiúról, akinek a nagyobb fiúk elvették a játékát. Azután megverték, és azt mondták, hogy senkinek nem beszélhet erről. Ezért nagyon szomorú volt és sírt. Nagy szüksége volt egy megbízható segítségre.

Hogyan tudtunk volna segíteni ennek a kisfiúnak? Hogyan segítünk a testvéreinknek, a barátunknak, a szüleinknek? Segítünk-e egyáltalán? Milyen terhet tudunk vállalni értük? Van-e olyan „teher”, amelyet a gyülekezetben lévő testvéreinkért tudunk vállalni?

Van-e segítségünk, ha szükségünk van rá? Kire számíthatunk? (Ne felejtünk el hangsúlyozni, hogy a gyülekezetben is mindig van, aki segít terheinket hordozni, vagyis akinek elmondhatjuk, aki segít, akivel megoszthatjuk.) Így valósul meg az, amit Isten igéje mond: „Egymás terhét hordozzátok...”

Foglalkozás

Készítsünk egy táblázatot! Legyen rajta az előttünk álló hét minden napja! Minden napra válasszunk ki egy célszemélyt, akinek azon a napon segítünk. (Apa, anya, testvér, nagyszülők, barát, hittanos társ, szomszéd stb.) Írjuk fel nevét a választott nap alá! Tervezzük meg és írjuk fel, hogy miben segítünk! (Természetesen az írást rajzokkal is helyettesíthetjük.) A táblázat alsó sora maradjon üresen. Ide mindennap írják vagy rajzolják le a gyermekek, hogy hogyan fogadta a segítséget a célszemély. A következő alkalomra hozzák magukkal a táblázatot, mondják el tapasztalataikat!

Megbocsátás

Bibliai igé: „...bocsássatok meg egymásnak...” (Ef 4,32)

Énekjavaslat: EÉ 72/6.

Gondolatok a feldolgozáshoz

A múltkor hallottunk azokról az afrikai asszonyokról, akik a fejükön viszik az élet fenntartásához szükséges dolgokat. De mit szóltok az alábbi esethez?

Egyszer, amikor éppen kutyát sétáltattam a parkban, jött velem szemben egy férfi. Hatalmas nagy zsák volt a hátán. A zsák látszólag nagyon nehéz volt, s az ember már alig-alig bírta cipelni. „Miért nem teszi le a válláról azt a zsákot?” – kérdeztem tőle. „Ó, ettől nem lehet megválnom, ezt mindig a hátamon kell vinnem” – mondta. „Talán olyan fontos dolgok vannak benne, hogy nem nélkülözheti őket?” – kérdeztem. „Nem – válaszolta –, régi dolgok vannak benne, amelyek már semmire sem jók, de sehová nem tudom őket letenni, nem tudok tőlük megszabadulni. Benne van egy ócska cipő, melyet még gyermekkoromban hordtam. Van benne szétfeszlett törölköző, száraz kenyérhéj és még sok ehhez hasonló kacat.” S ez a férfi, úgy, ahogy volt, vállán a nagy zsákkal, leült egy padra, pár percig ott ült, majd nagyot sóhajtva felállt, és továbbindult. De a zsákot egy percre sem tette le a válláról.

Sok ember így hordozza magával mindennap a sérelmeit, a hibákat, amelyeket elkövetett, a rosszat, amit mondott, tett vagy gondolt, a bűnt, amely hatalmas súlyként nehezedik a vállára, de megszabadulni nem tud tőle.

Pedig ezektől a terhektől meg lehet szabadulni. Nem kell egész életünkön át magunkkal cipelni. Csak ki kell mondani: „Megbocsátok.” Csak kérni kell: „Bocsáss meg!” Kérni Istentől és attól az embertől, akit megbántottam. És meghallani nemcsak emberektől, hanem az Istentől is: „Megbocsátok.”

A gyülekezet, az egyház az a közösség, ahol rendszeresen (naponta) gyakorolják a bűnbánatot és a bűnbocsánatot. S mennyire megkönnyebbül az ember, ha leteszi a bűn minden terhét! Milyen jó, hogy a gyülekezethez tartozhatunk!

Foglalkozás

Fontosnak tartom, hogy a keresztyén életben gyakoroljuk magunkat. Ezért szituációs játékot javaslok, amelynek segítségével a gyermekek tanulgathatják, hogyan kell megbocsátani és bocsánatot kérni. Néhány szituációt javaslok, de természetesen lehet a közösségben aktuálisabb példákat is venni. Az első szituációnál mindenképpen beszéljük végig, hogyan folychatna le a párbeszéd. Segítenünk kell a gyermekeket azzal, hogy szavakat, mondatokat, kifejezéseket adunk a szájukba. Ez később a sajátjukká válhat.

- Szituáció: Az erősebb fiú elveszi a kisebb tízóraitját.
- Szituáció: Egy tanuló bevádolja társát azzal, hogy ellopta a tolltartóját.
- Szituáció: Egy kislány nem hajlandó elvégezni azt a házimunkát, amelyet édesanyja kér tőle.

A mulandóság

Bibliai ige: „...akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.” (Róm 14,8)
Énekjavaslat: EÉ 535/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(A beszélgetés kezdetén meggyújtunk egy mécsest. Nem kell a halált túlságosan tragikusan lefesteni előttük, hiszen nem az a cél, hogy még jobban megijedjenek. De nem szabad eltitkolni sem előttük az elmúlás valóságát, csak nagyon tapintatosan és földi életünk végessége mellett is a jó hír hangsúlyozásával beszéljünk róla.)

Néhány nappal ezelőtt ilyen mécseseket gyújtottunk a temetőben – talán ti is. Ott fekszenek a sírokban azok, akik itt éltek, ebben a világban, de az életük már befejeződött. Talán a dédi is ott fekszik. (Beszélhetnek a gyermekek arról, hogy ők voltak-e a temetőben, kinek a sírjánál.)

Ez nagyon szomorú: elbúcsúzni valakitől, akit szeretünk. Többé nem látjuk őt. Hiányzik. Üres a szobája, nem tudunk szólni hozzá...

És szomorú, ha arra gondolunk, hogy egyszer ránk is ez a sors vár. Nekünk is meg kell halnunk. Néha gyermekek is, de a természet rendje szerint idős emberek halnak meg. Nekünk is, úgy reméljük, majd csak nagyon-nagyon idős korban kell meghalunk.

De ebben a szomorú helyzetben van egy jó hír is: Istentől nem tud elszakítani bennünket a halál sem. Most is lát bennünket, vigyáz ránk, hall minket, gondoskodik rólunk, és ha meghalunk, akkor is...

Sőt! Akkor még látni is fogjuk őt. Egy szép ország vár ránk, amelyben már semmi rossz nem történhet. Csak csupa öröm, boldogság, szeretet, jókedv vesz körül majd bennünket. Ott újra találkozunk azokkal, akik már most elmentek ebből a világból. Újra találkozunk a dédivel...

Foglalkozás

Ha van a gyülekezetben olyan ember, akinek emlékét őrzik, és sírja helyben van, látogasson ki a gyereksereg a temetőbe, és tegye rendbe a sírt. Így tanulják meg, hogyan őrizhetjük elhunytjaink emlékét.

Ha erre nincs mód, azt javaslom, készítsünk élő virágokat, lehetnek mezei virágok is, és egy szélesebb szalagot. Készítsenek a gyermekek csokrokat, amelyeket a szalaggal kötnek át. A hangsúly azon van, hogy mit írjanak a szalagra. Tanítsuk a gyermekeket arra, hogy keresztyén emberként mely szavak „illőek” egy ilyen alkalomra.

A biztonság

Bibliai ige: „Ne aggódjatok tehát a holnapért...” (Mt 6,34)

Énekjavaslat: EÉ 529/2.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Az előző téma kapcsán esetlegesen még megmaradó félelmek miatt tettem ide az alábbi két részt. A gyermekeknek még sokkal fontosabb az, hogy erre az életre készüljenek, itt biztonságban érezzék magukat, megerősödjön bennük a bizalom Isten iránt.)

Ki tudja már bekötni a cipőjét? Ki tud egyedül enni, öltözködni, egyedül főzni? Ki segít nektek abban, ami még nem megy egyedül? Ki készít reggelit? Ki hoz el az óvodába, az iskolába, a templomba? Ki vásárol ruhát, cipőt? (Nyilván a szülők.)

Isten bízta meg őket azzal, hogy gondoskodjanak rólatok. Amikor én még kislány voltam, rólam is gondoskodtak a szüleim. Nem kellett aggódnom. Nektek sem kell aggódnotok.

Isten arról beszél a Bibliában, hogy ő mindenkire figyel és vigyáz. Beszél a virágokról: milyen szépek, sokszínűek, különböző illatuk van. A rózsza, a tulipán, az ibolya, a harangvirág és a többi milyen szépek... (Sorolhatunk még szép virágokat.) Miért ilyenek? Mert Isten azt akarta, hogy legyenek, hogy ilyenek legyenek. És gondozza őket.

Beszél Isten a madarakról: mennyi különböző fajta, a színük, az énekük... (Sorolhatunk sok-sok madárfajtát.) Miért ilyenek? Mert Isten azt akarta, hogy legyenek, hogy ilyenek legyenek. És gondozza őket.

Ő akarta, hogy mi megszülessünk. És úgy gondoz minket, hogy rábízott bennünket a szüleinkre. Nagyszerűen kigondolta, nem?

S majd ha felnőttek lesztek, titeket is megbíz azzal, hogy gondoskodjatok a gyermekeitekről. Ezért nem kell aggódnunk, biztonságban vagyunk. Mindig kapunk elegendő gondoskodást. Isten ügyel erre.

Foglalkozás

Tanuljuk mi is a gondoskodást! Ültessünk virágot! (A hozzávalókról gondoskodni kell: kis cserepek, virágmag vagy fűmag, termőföld.) A gyermekek vigyék haza a cserepet, beszéljük meg velük, hogy mi a teendő a virággal, hogyan kell gondozni (locsolás, napfény), és a következő alkalommal számoljanak be arról, hogyan gondoskodtak a virágjukról.

Az élet

Bibliai ige: „...nálad van az élet forrása...” (Zsolt 36,10)

Énekjavaslat: EÉ 543/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Ki hány éves? Ki az, aki már 10, 9, 8, 7, 6, 5 éves?

És mennyi mindent kaptunk akkor, amikor megszülettünk? Kaptunk keze-
ket, hogy tudjunk fogni, simogatni, imádkozni, emelni. Kaptunk lábakat,
hogy tudjunk járni, ugrálni, futni. Kaptunk fejet, hogy tudjunk gondolkodni.
Kaptunk szemet, hogy lássunk, lássuk a szép világot... Kaptunk szájat, hogy
tudjunk enni, beszélni egymással és Istennel. Kaptunk gyomrot és tüdőt, a
bőrünket, a fenekünket, a szívünket, a hajunkat...

És kaptuk az életet. Felsírtunk, amikor megszülettünk, de tudunk mo-
solyogni és nevetni is. Néha szomorúak vagyunk, de tudunk örülni is, és
lehetünk jókedvűek is.

Kinek köszönhetjük? Istennek, mert ő adta nekünk az életet, ő adta min-
denünket. Hála legyen neki ezért!

Foglalkozás

Az alkalmat megelőzően beszéljünk minden gyermek édesanyjával (édes-
apjával), és kérjük meg őket, hogy legyenek jelen ezen az együttléten. A
téma: „Hogyan született?” A foglalkozás keretében az édesanyák (édesapák)
mondják el gyermekük születésének történetét, hogyan várták, hogyan éltek
meg az első találkozást, hogyan teltek az első napok. Ha lehetőség van rá,
minden gyermek születésének történetét hallgassuk meg.

Isten Fia közösségre lép velünk

Kicsi lett

Bibliai ige: „Az Ige testté lett...” (Jn 1,14)

Énekjavaslat: EÉ 154/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Sok mindent tudunk már Istenről. Tudjuk, hogy

- ismer minket, nevünkön szólít;
- háza van közöttünk;
- könyve van, írása, szava, igéje;
- övéi vagyunk életünkben, halálunkban;
- gondoskodik rólunk;
- tőle kaptuk az életünket.

De egy nagyon fontosat még nem mondtam el nektek róla: hogy Isten kicsi lett. Ember lett. Pedig egészen más embernek lenni, mint Istennek:

- éhes,
- fázik,
- szomjas,
- segítségre szorul,
- fájdalmai vannak.

És mégis emberré lett. Vállalta, hogy megismerje az életünket, hogy átélje, amit mi átélünk.

Isten egyszerre mindenhol ott van – de akkor egy helyen, Palesztinában lett emberré. Mindez sok-sok évvel ezelőtt történt. Azóta is ünnepeljük minden évben. Mégpedig karácsonykor. Erre készülünk, amikor majd sorban meggyújtjuk az adventi koszorún a gyertyákat. Most az elsőt gyújtjuk meg.

Foglalkozás

Ez a mostani és a következő két alkalom teljék az adventi készülődés jegyében. Készítsenek a gyermekek különböző ajándékokat, amelyeket az ünnepen egymásnak adnak. (Ha sok ajándék készül, lehet belőle a gyülekezet karácsonyi vásárára is vinni.) Milyen ajándékok készülhetnek? Például filcből kivágott könyvjelző, amelyre ráragasztunk egy filcből vagy más anyagból kivágott angyalt, betlehemi csillagot vagy jászolt. (A sablonról előre gondoskodni kell.) Ha van rá lehetőség, készülhet mézeskalács is. Minden gyermek kézbe kap egy kis tésztát (ezt előre be kell gyúrni), és formázhatja. Megsütjük, és kis dobozban tároljuk. Ha nagyobbak a gyermekek, hívhatunk egy ügyesen kézimunkázó asszonyt, aki tanítgatja őket hímezni, horgolni, varrni. A minta természetesen karácsonyi legyen. Az elkezdett munkát folytathatják a következő alkalommal is.

Adventre, karácsonyra oly sok ötlet áll rendelkezésünkre, hogy könnye-

dén válogathatunk belőlük olyat, amely csoportunk számára megfelelő. A hangsúly azon legyen, hogy az elkészült munkák egymás megajándékozását, a közös ünneplést szolgálják (a gyülekezet karácsonyi vásárát gazdagítsák).

Visszajön

Bibliai ige: „...az Úr eljövetele közel van.” (Jak 5,8)

Énekjavaslat: EÉ 154/4.

54

Gondolatok a feldolgozáshoz

Isten kicsi lett – ember lett. (Éhes, fázik, szomjas stb. – átismételhetjük azt, amit előző alkalommal tanultunk.)

De kár, hogy akkor nem lehettem ott! Olyan szívesen megnéztem volna. Milyen magas? Milyen színű a szeme? Hogyan hordja a haját? Milyen a hangja?

De mi nem láthatjuk őt. – Ma még. Egyszer azonban visszajön, és újra látható lesz. Akkor mi is meglátjuk őt. Persze akkor már nem lesz újra „kicsi”. Hatalmas, dicsőséges lesz. Megjelenik, és a világon egyszerre mindenki látni fogja őt. És mindenki tudni fogja róla, hogy ő az Úr, hatalmas és dicsőséges.

Ma még sokan azt mondják: ő nem Úr, Jézus nem Isten, nem igaz az, hogy ő az Isten Fia. Akkor senkinek nem lesz kétsége afelől, hogy ő az Úr. Milyen jó lesz akkor! Odamehetünk hozzá, megfoghatjuk a kezét, ölébe ülhetünk, kérdezhetjük...

Meggyújtjuk a második gyertyát. A második gyertya ezt jelenti nekünk: Jézus vissza fog jönni.

Foglalkozás

Folytatjuk az előző alkalommal elkezdett karácsonyi készülődést.

Vendég

Bibliai ige: „Királyod érkezik hozzád...” (Zak 9,9)

Énekjavaslat: EÉ 131/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Voltatok-e már vendégségben? Jó-e vendégségbe menni? Miért?

Voltatok-e már vendéglátók? Jó-e vendéglátónak lenni? Mivel kell készülni? Kit fogadnátok szívesen vendégül? Egy királyt? Hófehérkét? Egy híres embert? Egy sztárt?

Vendégségbe érkezik hamarosan egy nagyon ismert, nagyon híres, nagyon hatalmas személy. Egy király, aki minden királynál nagyobb, mert mindnek ura. De nem hord palástot, sem koronát.

Jézus Krisztus érkezik. Hogyan várjuk? Tudod-e, hogyan szeretné, ha várnánk őt? Nem finom étellel, nem ajándékkal, hanem szívünk szeretetével, bizalmával. Azt szeretné ha nyitott szívvel és nyitott füllel várnánk, hogy meghalljuk, amit mond nekünk.

Jézus jön – ezért gyűjtjük meg ma a harmadik gyertyát.

Foglalkozás

Folytatjuk az előző alkalommal elkezdett karácsonyi készülődést.

Megszületett

Bibliai igé: „Üdvözítő született ma nektek...” (Lk 2,11)

Énekjavaslat: EÉ 155/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Rengeteg öröm vár ránk ezekben a napokban. Minek örülhetünk? Meséljetekek róla! Mondjátok el! Ajándékok? Ki mit vár? Finom sütemény, csillagszóró, karácsonyfa? (Ha jelen vannak felnőttek, ők is mondják el, minek örülnek.)

Adjátok hírül! Istennek is nagy öröme van, amelyet hírül ad nekünk. Amikor Jézus megszületett, pásztorokat választott ki, akiknek hírül adta anygala által. Az anygal ezt mondta: „Üdvözítő született ma nektek...” Az Üdvözítő Jézus, mert üdvözítő az, aki valami nagyon-nagyon jót hoz, jót jelent azoknak, akik közé jön. Ő Isten szeretetét hozta közénk.

Isten régen eltervezte, hogy elküldi Fiát, és most örül, hogy eljött az idő ennek a tervnek a megvalósítására. Ezt mondja el nekünk. Örüljünk vele mi is!

A negyedik gyertya az öröme. Ebből az örömből fakad minden további

öröm. Ezért örülhetünk a karácsony minden más örömének. Mert Üdvözítő született nekünk.

Foglalkozás

Tegyük be egy nagy lepedő alá az összes ajándékot, amely elkészült a korábbi alkalmakon. (Vagy annyit, amennyi a jelen lévő gyermekek megajándékozására elegendő.) Szép lenne, ha a gyülekezet felnőtt tagjai is készítenének ajándékokat a gyermekeknek, és azok is idekerülhetnének. (Ez lehet nőegyleti, férfiköri együttlét teendője is.) Kisebb csomagokat is összeállíthatunk az ajándékokból. A gyermekek egyenként menjenek oda a lepedőhöz, és „húzzanak” ki alóla egyet-egyed. Ki-ki bontsa ki maga, és örüljünk együtt az ajándékoknak. A gyermekek elmondhatják, melyik tetszik nekik leginkább. Fontos, hogy mindenkire jusson egy-két perc, amikor csak őrá figyelünk együtt.

Az Atya képmása

Bibliai igé: „Aki engem lát, látja az Atyát.” (Jn 14,9)

Énekjavaslat: ÉÉ 163/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Kire hasonlít ez a gyermek? Hallottátok-e már ezt a kérdést? Tudjátok-e, kire hasonlítotok? (Erről lehet egy kicsit beszélgetni.)

Kire hasonlít ez a gyermek? Feltehetjük ezt a kérdést Jézusra vonatkozóan is. Kire hasonlít Jézus? És mondhatjuk is könnyedén: az Atyára, az Istenre hasonlít. No, de honnan vesszük ezt? Ki tudja, milyen az Atya?

Elképzelésünk természetesen van róla. Milyennek is képzeljük? (A gyerekek válaszában bizonyára benne lesz, hogy ősz hajú öregembernek képzelik.) De Jézus nem ősz hajú és nem öreg. Kis csecsemő. Az Istenről pedig azt sem tudjuk, hogy milyen formája van: emberi vagy másmilyen. Fogalmunk sincs. Tehát nem mondhatjuk, hogy Jézus Istenre, az Atyára hasonlít.

De akkor most fordítsuk meg a mondatot: Isten, az Atya hasonlít Jézusra. Mondhatjuk-e ezt így? Igen, mondhatjuk. De hát az Atya nem csecsemő! – És mégis mondhatjuk. Mert Isten nem külsőleg hasonlít Jézusra, hanem tulajdonságaiban, akaratában, lényében. Amilyennek Jézust ismerjük, olyan

az Isten is. Jézus szeret minket, tehát az Atya is szerető Istenünk. Nem haragvó, nem bosszúálló vagy kíméletlenül büntető. Jézus értünk született ebbe a világba, értünk vállalta, hogy ember lesz, tehát az Isten minden cselekedete is értünk történik, javunkat szolgálja.

Jézus azt mondja: aki engem lát, látja az Atyát. Jézusban látjuk meg az Istent, benne ismerjük meg Isten valódi lényét.

Foglalkozás

Terítsünk meg egy asztalt, ahová minden gyermek odafér. Elkészíthetjük előre, de a gyermekek bevonásával is. Legyen ez az alkalom a morzsaszedésé. Teázás, süteményezés közben beszéljünk arról, hogy kinek hogyan telt a karácsony, mi volt a legszebb pillanat. Igyekezzünk a beszélgetésben arra is kitérni, ki hogyan élte meg, ünnepelte karácsony tartalmát. Dicsérettel, értékeléssel tegyük hangsúlyossá azt a beszámolót, amely közös családi áhítatról, közös istentiszteleti ünneplésről, közös éneklésről, imáról számol be.

Isten Fia összeköt az Atyával

Isten teremtő szava

Bibliai igé: „Az egek hirdetik Isten dicsőségét...” (Zsolt 19,2)
Énekjavaslat: EÉ 57/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Legyen a kezünkben egy bábu vagy egy plüssállat.)

Kedves gyerekek! Nézzétek, milyen kedves játék! Mit lehetne vele játszani? Mit tudunk vele kezdeni?

Valami hiányzik belőle. Nincs benne élet. Hiába lehelünk rá. Hiába parrancsolunk rá. Nem tudjuk életre kelteni. Erre egyedül Isten képes. Nagyon-nagyon régen megteremtette ezt a világot. Azt mondta: legyen világosság, és lett; legyen levegő, és lett; legyenek növények – virágok, zöldségek, fű, és lettek és éltek. (Sorolhatunk növényeket.)

Azt mondta: legyenek fák – almafa és körtefa, barack és cseresznye (és még sorolhatjuk, nemcsak a gyümölcsfákat), és legyen a gyümölcsökben mag,

hogy lehessenek új almafák és körtefák... És lettek. Azt mondta: legyenek égitestek, és lett Nap és Hold, és lettek csillagok, hogy világítsanak nappal és éjjel. Isten állatokat is teremtett. (Sok-sok állatfajt sorolhatunk fel.)

És formált az Isten embert is. Rálehelt, és az ember, aki addig olyan volt, mint egy bábu, életre kelt.

A természetben mindenhol Isten keze nyomát találjuk. Látjuk, milyen nagy az Isten, milyen gondosan alkotta meg a világot, a természetet, az embert, látjuk, milyen dicsőséges az Isten.

Foglalkozás

Tegyünk egy kis sétát a természetben, egy parkban! Keressük Isten „nyomait”! Beszéljük meg, hogy az egyes nyomok hogyan és miért tanúskodnak Istenről! (Például: a fűvet Isten teremtette a harmadik napon, a puha gyepen kényelmes üldögélni, végigfeküdni nyáron, az állatoknak eledel; a hó megvédi a fagytól a földet, lehet belőle hóembert építeni, csapadék a földnek stb.)

Isten akarata

Bibliai igé: „...legyen meg a te akaratod...” (Mt 6,10)

Énekjavaslat: EÉ 72/4.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Ismertem egy kislányt, aki ilyenkor, téli időben szandálban akart iskolába menni. Édesanyja kérte: „Vedd fel a téli cipődet!” „Nem akarom!” – mondta, és ordított, toporzékkolt, hisztizett. Édesanyja azonban azt mondta: „De én így akarom.”

Ismertem egy kisfiút, aki este nem akart lefeküdni. „Még játszani akarok” – mondta. Édesapja így válaszolt: „Nem lehet. Holnap nem fogsz tudni időben felkelni. Menj aludni!” És a kisfiú ordított, toporzékkolt: „Nem akarok!” Édesapja pedig azt mondta: „De én így akarom.”

A szülők akarata jó volt, mert ez szolgálta gyermekük javát.

Istennek is van akarata. Az övé is jó, javunkra van. Akarja, hogy rend legyen a világban. Mi is lenne, ha rendtelenségben kellene élni! (Például ha

egymás után háromszor lenne nappal, majd kétszer éjszaka, ha soha nem tudnánk, hogyan következnek az évszakok.)

Az ő akarata az is, hogy ismerjük meg őt, ismerjük meg Jézust, hallgassunk rá, szeressük őt. Van egy imádság, amelyben mindig, ezt kérjük: legyen meg a te akaratod. Ti ismeritek is ezt az imádságot... Melyik ez? Mondjuk el együtt!

Foglalkozás

Gyűjtsünk össze közösen olyan eseményeket, cselekedeteket, amikor Isten akarata ellentétes a miénkkel. (Például: tévénézés – istentisztelet; tanulás – játék a barátokkal; reggeli felkelés – alvás; borsófőzelék – sütemény; takarítás – lustálkodás...)

A gyermekek kisebb csoportokban, esetleg kettesével fogalmazzanak meg egy-egy témát egy közös imádság kéréseként. (Például: Urunk, olyan jó lenne lustálkodni, amikor édesanyánk szól, hogy takarítsuk ki a szobánkat. Tudjuk, hogy Isten akarata az, hogy vegyünk részt a házimunkákban. Ezért add, hogy igent tudjunk mondani... S erre minden szakasz után ezt válaszoljuk: Legyen meg a te akaratod.)

Amikor elkészültek a gyermekek az imakérések megfogalmazásával, gyűjtsük egybe azokat, állítsuk sorba, és imakört alkotva mondjuk is el az imádságot.

Isten szeretete

Bibliai igé: „...Isten szeretet.” (1Jn 4,8)

Énekjavaslat: EÉ 382/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Egy öreg néni történetét szeretném elmesélni nektek. Egyszer, még gyermekkorában valami rosszat tett, és nem merte elmondani senkinek. Teltek-múltak az évek, de őt az a gyermekkori rossz cselekedet még mindig bántotta. Lelkiismeret-furdalása volt. Már elérte az öregkort, amikor végül felbátorodott, elment a lelkészéhez, és megvallotta neki.

Ez a néni nem tudott valami fontosat az Istenről: hogy az Isten szereti őt. Szereti, mint saját édesapja, mint saját édesanyja. Ezért ha megvallja neki a

rosszat, amit tett, ha elmondja bűnét, Isten nem megbünteti, hanem megbocsát neki. (A történet forrása: Einar Lyngar: *A gyermekek áhítatkönyve*, 66. o.)

Tettetek-e már rosszat? Mi rosszat tettetek? Bántott-e benneteket, hogy megtettétek? Kértetek-e bocsánatot? Mertetek-e bocsánatot kérni? Félelmetes-e a bocsánatkérés? Kitől kértétek a bocsánatot? Istentől is? Tiszta szívből?

Akkor Isten megbocsát, mert szeret.

Sok mindent tudunk már Istenről: nevünkön szólít, teremt, könyve van, igéjével szólít meg, Fiát küldte e földre stb., de ehhez most tegyük hozzá: Isten szeret. Isten mindannyiunkat szeret.

Foglalkozás

Legyünk Isten szeretetének követői! Készítsünk igéslapokat, amelyeken a mai ige szerepel. Igényesen dolgozzunk, színes kartonra, amelynek oldalait szépen vágjuk ki, esetleg hullámosan vágó ollóval. A gyermekek kézírással írhatják fel az igét. Ragasszunk mellé egy kis szál virágot (lehet szalmavirág is, vagy ha a közelben van park vagy rét, a gyermekekkel közösen is gyűjthetünk). Természetesen valamilyen szép képpel is díszíthető az igéslap. (Mindent gondosan készítsünk elő, gondoljuk át lehetőségeinket.)

Az istentisztelet végére menjünk a templom bejáratához, és amikor kifelé jönnek a gyülekezet tagjai, osszuk ki közöttük a lapokat.

Isten Fia

Bibliai ige: „Velünk az Isten.” (Mt 1,23)

Énekjavaslat: ÉÉ 272/4.

Gondolatok a feldolgozáshoz:

Ismételjük egy kicsit! Isten a mennyei tökéletességéből emberré lesz. Ő Jézus. Karácsonykor ünnepeltük a születésnapját. Eljön a jóból, hogy sok „kényelmetlenséget” vállaljon. Betlehemben születik egy istállóban. Csak jászol jut neki bölcsőül.

Jézus felnő, és járja a poros utakat gyalogosan, szegényen. Mit csinál?

- Beszél az emberekhez. Tanítja őket. Tanítja Istenről és Isten dolgairól. Elmondja például, hogy az Isten szeret, hogy Isten mindig értük cse-

lekszük, hogy Isten a jóra nevel, hogy Isten egy gyönyörű lakóhelyet készített a mennyben számukra... S az emberek boldogan hallgatják.

- Csodadolgokat tesz. Meggyógyít például egy vakot. (Beszélhetünk arról, hogyan gyógyít Jézus, tudniillik a szavával.) Lecsillapítja a vihart. (Sorolhatunk még csodákat.)
- Tanítványokat gyűjt. Egy tizenkét tagú csoportot, hogy tanúi legyenek minden szavának, minden cselekedetének, mindannak, ami vele történik. Hogy később majd elmondják, leírják. De volt Jézusnak nagyobb tanítványi serege is: a hetvenkettő és még asszonyok is.

Jézus közelében a beteg meggyógyult, a szomorú megvigasztalódott, akit bántottak, kivetettek a többiek, barátira talált. Mindenki boldog lett. De hiszen ez természetes, mert velük volt az Isten. Isten közelében ma is ez történik. Ha szomorúak vagyunk, keressük Jézus nevében Istent. Ha bántottak, menjünk hozzá vigaszra. Velünk az Isten ma is.

Foglalkozás

Rendezzünk kiállítást Jézus életéről! A gyermekek készítsenek rajzokat, festményeket (bármilyen technika alkalmazható: akvarell, kollázs, grafika stb.), szobrokat (gyurmából, só-liszt gyurmából stb.), amelyeket azután egy megfelelő helyen kiállítunk. Segítsünk a gyermekeknek kiválasztani a témát és az alkotás technikáját. Gondoskodjunk arról, hogy a gyülekezet felnőtt tagjai tudjanak erről a kiállításról, és nézzék meg azt.

(Ezek a művek valóban csak Jézus életéről szóljanak! A szenvedéstörténetet most hagyjuk ki. Egy későbbi időben pedig rendezzük meg ennek a kiállításnak a „párját”, amely Jézus szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról szól.)

Isten népe

Bibliai ige: „...ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

Énekjavaslat: EÉ 272/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Ki tud már százig elszámolni? És ezerig? Hányan vagyunk most itt? Számoljuk meg! Jól számoltunk?

Szerintem valakit még nem számoltunk bele. Igaz, őt nem látjuk, de biztos, hogy itt van. Amikor azért jövünk össze, hogy itt vagy a templomban (attól függően, hol tartjuk az alkalmat) róla beszéljünk, ígéjét tanuljuk, akkor ő ott van. Istent kell még közénk számlálni. Azt mondja az ige egy helyen a Bibliában: ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.

Mi pedig sokkal többen vagyunk, mint ketten vagy hárman. De ha csak annyian lennénk, akkor is velünk lenne.

Így kezdtük az istentiszteletet: „Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!” Ő akkor lépett közénk. Most ígéjét hallgatjuk és tanuljuk. Ő tanít minket. A felnőtteknek testét és véréát adja az ostyában és a borban minden vasárnapi, ünnepi istentiszteleten. Valami titokzatos módon, de az ostya és a bor az ő teste és vére. (Meg lehet mutatni a gyermekeknek az úrvacsorai eszközöket. Esetleg maradék ostyát vagy ostyatörmeléket izleltethetünk velük.)

Nekünk pedig, gyermekeknek, áldását adja. Személyes áldást ad.

(Ezen az alkalmon adjunk mi is személyes áldást a gyermekeknek.)

Foglalkozás

Azok a gyermekek, akiket megragad Isten ígéje és a gyülekezeti közösség, szívesen játszanak „templomosat”. Ott ők a lelkészek, énekelnek, imádkoznak, prédikálnak. Játsszunk most mi is „templomosat” a gyermekekkel! Ügyeljünk arra, hogy a játék meghitt, örömteli és gazdagító legyen, ne adjunk lehetőséget a rendetlenkedésre vagy a butaságokra. Ebből a játékból a tanár is sokat „profitálhat”, mert megtapasztalhatja, hogy a gyermekek hogyan látják őt, a lelkészt, a gyülekezetet.

Isten gyermekei

Bibliai ige: „...Isten gyermekei vagyunk...” (1Jn 3,2)

Énekjavaslat: EÉ 336/2.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Tudjátok-e rólam, hogy én még gyermek vagyok, akármilyen hihetetlen is? Hiszen van édesanyám és van édesapám. Hiába vagyok tehát felnőtt, mégis

gyermek vagyok. Az ő gyermekük. Édesanyám még mostanában is szokott így hívni: kicsi lányom.

Tudjátok-e, hogy minden ember, függetlenül attól, hogy hány éves, gyermek? Még a legidősebbek is. Akiknek már biztosan nem él az édesanyjuk és az édesapjuk. De van mennyei Atyjuk. Ő az Isten. És minden ember, aki meg van keresztelve, az ő gyermeke.

Öröm-e nektek, amikor édesanya vagy édesapa hazaér a munkából? Kihez futsz, amikor valami baj történt veled? Ki adja meg neked azt, amire szükséged van? Ki mellett érzed magad biztonságban?

Ugyanilyen öröm a mennyei Atyával való találkozás. Őhöz úgyan úgy oda lehet futni kicsiknek és nagyoknak egyaránt, ha baj van. Mellette ugyan úgy biztonságban vagyunk.

És kire bízod magad? Kinek a szavára hallgatsz? Kinek az akarata szerint cselekszel?

Ugyanígy bízhatod magad Istenre, a mennyei Atyára. És a mennyei Atya azt akarja, hogy az ő szavára hallgassunk, bízzunk benne, akarata szerint cselekedjük. Miért is ne tennénk? Jó Isten gyermekének lenni!

Foglalkozás

Készítsük el Isten gyermekeinek tablóját! Sok színes újságra lesz szükségünk, amelyekből a gyermekek kivághatják az embereket ábrázoló képeket. Ügyeljünk arra, hogy mindenféle ember kerüljön a tablóra: fiatal és idős, nő és férfi, fekete és fehér, egészséges és beteg...

Még is tervezhetjük a tablót, ahogyan egy-egy végzős osztály szokta. Felülre felírhatjuk: „Isten gyermekei”.

Ha vannak olyan fényképek, amelyek gyülekezetünk tagjairól készültek, akkor kerüljenek azok is a tablóra. A gyermekek saját maguk képét is kитеhetik. Akár kis fényképet is készíthetünk a tablóról, amelyet minden gyermek megkap.

Isten Fia életét adja övéért

Feláldozta magát

Bibliai ige: „Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5,8)

Énekjavaslat: EÉ 540/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Egy nagyon szomorú, de gyönyörű történetet szeretnék elmesélni nektek. Egy hajó a tengeren a part felé közelített. Ám hirtelen tűz ütött ki a fedélzeten. A kapitány fogta a kormányrudat. Felcsaptak a lángok, de ő maradt. Már égette a tűz, de kitartott. Kezét, lábát, haját érte, de kitartott. Végül kiértek a partra, de ő holtan esett össze. Meghalt, hogy a hajó utasai, személyzete megmeneküljön. Értük adta életét. (Természetesen sokkal színesebben és részletesebben is elmondhatjuk a történetet. Itt most csak a történet vázát írtam le. A történet forrása: Einar Lyngar: *A gyermekek áhítatkönyve*, 59. o.)

Volt valaki, aki szintén másokért adta életét. Ismerjük őt. Tanultunk születéséről. Ő Jézus. (Akár próbálkozhatnak is a gyermekek kitalálni, kiről van szó.) Jézust keresztre feszítették. (A keresz az oltáron Jézus keresztfjére utal.) Nemcsak néhány emberért adta életét, hanem a világon mindenkiért. Érted és értem is meghalt.

Foglalkozás

Nézzünk híres festményeket, amelyek Jézus szenvedéstörténetét ábrázolják! Az interneten sokfélét találunk. Mutassuk meg a gyermekeknek Leonardo *Az utolsó vacsora* című freskóját, a Munkácsy-trilógiát, Grünewald oltárképeit, Cranach, Dalí festményeit, egy-két középkori festményt. Mutassunk rá az egyes képek jellegzetességeire. Fogalmazzunk a gyermekek nyelvén. (Ez majd segítség lesz a gyermekek számára akkor, amikor ők készítenek képeket a Jézus szenvedéstörténetét bemutató kiállításra.)

Felvállalta a bűnt

Bibliai ige: „...bűneink miatt törték össze.” (Ézs 53,5)

Énekjavaslat: EÉ 189/5.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Ma is egy történetet mesélek el nektek.

Gyermekek kirándultak egy tópartra. Letáboroztak. Kis csónak volt a tó partján kikötve. Tilos volt egyedül, felnőttek felügyelete nélkül használni. Egy gyermek mégis elment vele. Megszegte a szabályt, tehát büntetést érdemelt. Nem fogadott szót, veszélybe sodorta magát. Meg kellett büntetni.

A vezető haza akarta küldeni. De akkor előállt egy másik gyermek, és kérte: „Ne büntesd meg.” „De akkor újra meg fogja tenni” – mondta a vezető. „Hiszen nem történt semmi baj” – és ezt kérdezte ez a gyermek: „Átvehetem tőle a büntetését?” És átvette tőle. Azt hiszem, szobafogságra, azaz sátorfogságra ítélték. Ezután ez a két gyermek örök barátságot kötött egymással. (A történet forrása: uo. 63. o.)

Volt valaki, aki a mi büntetésünket is átvette azzal, hogy vállalta a kereszthalált. Sokat szenvedett, és meghalt értünk. Ő Jézus, akit ismerünk, akinek keresztyje mindig itt van az oltáron.

Velünk is szüntelen előfordul, hogy nem hallgatunk Isten szavára, akaratával szembeszállunk. Isten törvénye alapján büntetés várna ránk ezért, de helyettünk Jézus vállalta át a büntetést.

Foglalkozás

Nézzük meg valamelyik passiófilmből a keresztre feszítés, a szenvedés és Jézus halálának jeleneteit. Ha lehetőségünk van választani, akkor inkább olyat válasszunk, amelyben nem a véres jelenetek dominálnak, hanem az esemény mondanivalója: a megváltás.

Szenvedett

Bibliai ige: „...az Emberfiának sokat kell szenvednie...” (Lk 9,21)

Énekjavaslat: EÉ 198/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Ismeritek a fájdalmat. Mitek fáj már nektek?

Vannak nagybetegek, akiknek még több a szenvedése, a fájdalma.

De a legtöbb szenvedést Jézusnak kellett elszenvednie.

Ma is van egy történetem a számotokra. Egyszer egy asszony azt kívánta: bárcsak néhány percre átélhetném azt a szenvedést, amelyet Jézus átélt. Különös kívánság! Ezután történt, hogy baleset érte: eltört a gerince. Úgy érezte magát, mintha a kereszten volna kifeszítve. Szörnyű fájdalmai voltak. De neki a keze és a lába szabad volt, nem úgy, mint Jézusnak. A betegágyon fekve megszomjazott. Finom tea gőzölgött a mellette levő asztalon, amelyből ihatott. Jézusnak csak ecetbe mártott szivacsot nyújtottak. A sok fekvéstől már az ágyat is kényelmetlennek találta. De arra kellett gondolnia, hogy neki van párnája, Jézusnak azonban csak töviskorona jutott a fejére. És akkor azt mondta ez az asszony: „Köszönöm, Uram! Köszönöm, hogy értem tettet, hogy értem vállaltad ezt a sok szenvedést és a halált.” (A történet forrása: uo. 68. o.)

Jézus szenvedése és halála szükséges volt. Értünk tette. Nekünk nem jut soha ilyen nagy szenvedés.

Foglalkozás

Most készíthetnék el a gyermekek az újabb kiállítás anyagát, amelynek témája: Jézus szenvedése. Ne felejtsük el kihirdetni a gyülekezetben a kiállítás megtekintésének lehetőségét.

Övéivé tett

Bibliai ige: „Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála.” (Jn 14,23)

Énekjavaslat: ÉÉ 192/5.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Vigyünk magunkkal az alkalomra egy üres üveget vagy palackot.)

Kedves gyerekek! Mi van ebben az üvegben? Semmi? Valami mégis van benne. Levegő. Hogyan lehetne kivenni onnan a levegőt? (Leginkább az szokott

lenni a válasz, hogy sehogyan vagy valamilyen bonyolult módszerrel. Olykor várakozással néznek, hogy mit akarok kihozni ebből a témából.)

A válasz egyébként egyszerű: ha vizet öntünk bele, kijön belőle a levegő. Ilyen egyszerű a megoldás. (A történet forrása: uo. 61. o.)

Így van ez a mi szívünkkel is. Olyan, mint egy lakás, egy szoba. Lakni akar benne a gonosz, de Jézus is. A gonoszt nem tudjuk kiűzni, de ha beengedjük Jézust, akkor a gonosz magától is odébbáll.

Hogyan engedhetjük be Jézust a szívünkbe? Ha tanuljuk szavát. Ha hallgatunk rá, ha hiszünk szavának. Jézus azt mondta egyszer: ha valaki szeret engem, elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála. Űzzük hát ki a gonoszt szívünkéből, vagyis hallgassunk Jézus szavára!

Foglalkozás

Jézus megtisztítja a szívünket, ha betér oda. Hálából most mi is vállaljunk egy kis „takarítást”! Bizonyára van lehetőség egy kis portörésre, vagy virágok gondozására, vagy felmosásra, esetleg az udvarban még a télen itt maradt avar összegyűjtésére, esetleg már a füvesítésre. De ha éppen hó esik, a gyermekek azt is szívesen lapátolják. Eszközökről gondoskodjunk. Ha többféle feladat is adódik, osszuk be, hogy ki mit végez.

Ő az Isten Báránya

Bibliai ige: „Íme, az Isten Báránya!” (Jn 1,36)

Énekjavaslat: EÉ 188/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Volt egyszer egy ember, akinek volt egy szép kis báránkjája. Naponta kivezette őt egy szép mezőre, amelyet zöld fű borított, és amelynek végében kis patak csordogált. Éjszakára mindig gondosan bezárta őt a karámba, hogy védje a vadállatoktól. Ha napközben veszély fenyegette a báránkját, mindig megvédte, elűzte a bárány körül sündörgő ragadozót.

Egy napon találkozott egy másik emberrel, akinek sok-sok báránya volt. De ő nem törődött velük. Gonosz volt. „Menjetek, keressetek magatoknak enni- és innivalót” – mondta. Ütötte őket. Nem szerette őket. Nem is tudom,

hogy miért akarta, hogy legyenek bárányai. Talán azért, hogy parancsolgathasson nekik, hogy uralkodhasson fölöttük.

Az az ember, akinek csak egy báránya volt, azt mondta egyszer ennek a másíknak: „Nézd, hogyan legelészik az én bárányom. Neked is így kellene bánnod a tieddel.”

De ő így válaszolt: „Mi közöd hozzá? Ha nekem adod a tiédet, úgy lemondok az enyéimről. Cserélhetünk.” De közben azt gondolta magában: „Úgysem fogja megtenni, s ha mégis, akkor eggyel több bárányom lesz, mert én úgysem adom oda az enyéimet.” Mondtam: gonosz ember volt, és hazug.

De a mi emberünk tépelődött. Megbeszélte báránykájával. A bárány váltalta: a gonosz emberé lesz. Így a gazdája odaadta őt.

Ez a bárány Isten Báránya. Így adta oda Isten Jézust a gonosznak, hogy megmeneküljenek a nála levő bárányok, azaz mi, emberek.

És mi megmenekültünk. Jézus nem maradt a gonosz fogságában, a halál csak egy rövid ideig uralkodott rajta, mert ő feltámadt. Így győzte le a halált, a gonoszt, így menekültünk meg mi is.

Foglalkozás

Állítsunk össze egy kis műsört, amellyel meglepjük majd húsvét ünnepén a felnőtteket! Ezen a foglalkozáson osszuk ki a szerepeket, gyakoroljuk be az „előadást”. A műsornak nem kell hosszúnak lennie.

Javaslat a műsorra:

Kezdődhet valamelyik énekkel, amelyet ezen a böjton tanultunk. Például: EÉ 188/1.

Egy gyermek elmondja az első böjti együttlét ígését: *Krisztus meghalt értünk – mondja Isten ígéje.*

A következő gyermek elmondja az ige értelmét: *Jézust keresztre feszítették. Nemcsak néhány emberért adta életét, hanem a világon mindenkiért. Érted és értem is meghalt.*

Egy gyermek elmondja a következő ígét: *Bűneink miatt törték össze – mondja Isten ígéje.*

A következő gyermek értelmezi: *Velünk is szüntelen előfordul, hogy nem hallgatunk Isten szavára, akarataival szembeállunk. Istennek meg kellene büntetni bennünket ezért, de helyettünk Jézus vállalta át a büntetést.*

Egy gyermek elmondja a következő ígét: *Az Emberfiának sokat kell szenvednie – mondja Isten ígéje.*

A következő gyermek értelmezi: *Jézus szenvedése és halála szükséges volt. Értünk tette. Nekünk nem jut soha ilyen nagy szenvedés.*

Egy gyermek elmondja a következő igét: *Szállást készítünk magunknak nála – mondja Isten igéje.*

A következő gyermek értelmezi: *Olyan a mi szívünk, mint egy lakás. Lakni akar benne a gonosz, de Jézus is. A gonoszt nem tudjuk kiűzni, de ha beengedjük Jézust, akkor a gonosz magától is odébbáll.*

Egy gyermek elmondja a következő igét: *Íme, az Isten Báránya! – mondja Isten igéje.*

A következő gyermek értelmezi: *Jézus az Isten Báránya. Isten odaadta Jézust a gonosznak, hogy mi megmeneküljünk tőle. De ő nem maradt a gonosz fogságában, a halál csak egy rövid ideig uralkodott rajta, mert ő feltámadt.*

A befejezés is lehet egy ének. Például az EÉ 222/1. (Az egyes szakaszokat énekekkel is tagolhatjuk.)

Itt van

Bibliai ige: „E pohár az új szövetség az én vérem által...” (Lk 22,20)

Énekjavaslat: EÉ 309/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Egyszer, amikor még kislány voltam, a barátnőmmel elhatároztuk, hogy szövetséget kötünk egymással, ami azt jelentette, hogy örökre barátok maradunk, kapcsolatunkat semmi meg nem szakíthatja, sem az, hogy felnőttek leszünk, sem az, ha elköltözünk abból a városból, ahol lakunk. Semmi. És készítettünk egy írást, amelyben leírtuk ezt az elhatározásunkat. Mindketten aláírtuk, és szövetségünket azzal pecsételtük meg, hogy megszúrtuk az ujjunkat, kiserkent a vér, és rácsöpögtettünk egy-egy cseppet az írásra.

Szövetségkötésről hallunk a magyar történelemben is. Talán nektek is elmesélte már valaki. A magyar népnek hét vezére volt még azelőtt (a nevüket is elsorolhatjuk), hogy ezt az országot elfoglalták volna. A hét vezér szövetséget kötött arra, hogy együtt veszik birtokba ezt a hazát. Szövetségüket azzal pecsételték meg, hogy sebet ejtettek karjukon, és vérüket egy kehelybe csorgatták.

A mi Urunk, Jézus Krisztus, mielőtt meghalt, szövetséget kötött övéivel.

Kezébe vette a kenyeret, imádkozott, majd pedig tört belőle, és minden tanítványának adott egy darabot. Azután pedig a kelyhet is, amelyből ivott, körbeadta, hogy mindenki igyon belőle. Azt mondta Jézus, ez az ő szövetségkötésének a pecsétje. A szövetség pedig arról szól, hogy ő vérét ontja értünk, és így szabadít meg bennünket a rossztól, a bűntől. És azt is mondta, hogy tanítványai úgy emlékezzenek halálára, úgy tartsák meg a szövetséget vele, hogy körbeadják egymásnak a kenyeret és a kehelyben a bort. Azóta így is tesz minden Krisztus-követő tanítványi közösség. Ezt hívjuk úrvacsorának. Amikor kiosztjuk az úrvacsorát, Jézus személyesen jelen van a kenyérben és a borban.

Foglalkozás

Az utolsó vacsorához hasonlóan ülünk körbe egy asztalt. Ha van rá lehetőségünk, vegyünk pászkát, de a kenyér is megfelelő. Kapanak a gyermekek egy-egy darabot. Tegyük az asztal közepére egy tálba valamilyen mártást, esetleg tejfölt vagy joghurtot. Ebbe mártogathatják a gyermekek a kenyérdarabokat. A pohárba szőlőlét töltünk. Az „étkezés” közben beszélgetünk arról, hogyan zajlott ez az utolsó vacsora. Végül egy szelet kenyeret valóban törjünk meg, és adjuk tovább, hogy minden gyermek részesüljön belőle. Egy kehelyben, ha lehet, igazi úrvacsorai kehelyben adjuk körbe a szőlőlevet is. Közben énekelhetünk.

Nincs itt

Bibliai igé: „Mit keresitek a holtak között az élőt?” (Lk 24,5)

Énekjavaslat: ÉÉ 222/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Itt egyszerűen csak engedném azt, hogy a húsvéti történet hasson a gyermekekre. Úgy „mesélném” el, hogy a feltámadás győzelme boldogságot váltson ki belőlük.)

A csodálatosnál is csodálatosabb az a történet, amely húsvét ünnepének eseményét mondja el.

Emlékeztek: Jézus meghalt. Kimondhatatlan szomorúság és gyász töltötte

el tanítványai szívét. Miért történt mindez? – kérdezgették. Mi lesz ezután? Mit kezdünk magunkkal? Lehetetlen, hogy az Úr már nem él.

Asszonyok, akik szintén Jézus követői közé tartoztak, azt mondták: már csak egyet tehetünk, bekenjük testét kenőcsökkel úgy, ahogyan minden halottal megteesszük. De a sírban már nem volt senki. Illetve volt, egy ismeretlen férfi. Egy angyal, aki azt mondta: nincs itt, feltámadt.

Emlékeztek? Jézus nem maradhat a gonosz fogságában, hiszen ő tiszta, büntelen. A halált értünk vállalta, ezért nem maradhat örökre a halálban. Fel kell támadnia.

Jézus feltámadt! Valóban feltámadt! A hír mámorító, hihetetlen, értelmünk fel nem foghatja, hiszen soha még ilyen nem történt. Az asszonyok és a tizenkét tanítvány is órákon át töprengtek, mit jelenthet az, amit az angyal mondott. De végül átélték, hogy Jézus feltámadt. A hír igaz. Ezért Jézus tanítványai azóta minden húsvét ünnepén így köszönnek egymásnak: „Jézus feltámadt!” És így válaszolnak rá: „Valóban feltámadt!”

Foglalkozás

Közösen készítsük el a húsvéti oltárt. (Ez természetesen lehet egy asztal is. Amire szükségünk lesz: ünnepi gyertyatartók, ha a gyülekezetben szokás, hogy nagyünnepen más gyertyatartót használnak. Fehér oltárterítők, amely lehet egy csík is keresztben az asztalra helyezve. Virágok, vázák és húsvéti gyertya, amely egy kb. 45-50 centiméter hosszú gyertya, rajta az évszám. Ezt külön gyertyatartóban helyezzük el az oltár mellett.) Az oltárrendezés után akár egy rövid szertartást is „celebrálhatunk” a húsvéti gyertya behozásával. (Ehhez a szertartáshoz a *Liturgikus könyv* húsvét hajnali rendjéből a fény köszöntéséről és a fény továbbadásáról szóló részeket hívhatjuk segítségül.)

Tanítványi közösségben élünk

A békesség követői

Bibliai ige: „...az én békességemet adom nektek...” (Jn 14,27)

Énekjavaslat: EÉ 312/5.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Nagymamám mesélte, hogy a II. világháború idején a bombák elől a pincében kellett meghúzniuk magukat. Hetekig ott éltek. Ott aludtak, ahogy tudtak, ott ettek, amit tudtak, mosakodni nem tudtak, össze voltak zárva idegen emberekkel. Csak egy vágyuk volt: hogy legyen végre béke. S a béke számukra azt jelentette, hogy nem szólnak többé a fegyverek, ki lehet menni az utcára, normális életet lehet élni.

Nemrégén odajött hozzám egy kislány – hozzátok hasonló korú –, és elpanaszolta, hogy testvére, aki hat évvel idősebb nála, folyton piszkálja. Beszélgetéseik mindig veszekedésig fajulnak. Testvére parancsolgat neki, és elvárja, hogy ő engedelmességen. Csak egy vágya volt: békességre jutni testvérével. S ez azt jelentette számára, hogy barátságba kerülnek egymással, ő segítségért fordulhat testvéréhez, de szívesen is segít neki. Figyelmesekek egymáshoz, és szeretik egymást.

Amikor Jézus feltámadása után megjelent tanítványainak, így köszönt nekik: „Békesség néktek!” Jézus a szív békességét hozta el tanítványai számára. Ez azt jelenti, hogy az ember többé nem fél Istentől. Nem rettegünk attól, hogy Isten megbüntet minket bűneinkért, hanem tudjuk, ő a mi szerető mennyei Atyánk, akihez odafordulhatunk, ha valami rosszat tettünk. Bocsánatot kérhetünk tőle, és ő megbocsát. Megbocsát, mert szeret minket. Ezért adta kereszthalálra Jézust. Nincs tehát értelme takargatni bűneinket, csak lelkiismeret-furdalással és félelemmel jár. Viszont bűnbocsánatból élni azt jelenti: békességben vagyunk Istennel, és általa békesség van bennünk minden ember iránt. Ennek a békességnek mi magunk is követői lehetünk, követői vagyunk. Hogyan? Ezzel fogunk ma megismerkedni.

Foglalkozás

Nincs jobb alkalom, mint ez a mai, hogy megtanítsuk a gyermekeket az istentiszteletben használható *Paxra*. A *Liturgikus könyv* (LK) 55. oldalán és a *Gyülekezeti liturgikus könyv* (GYLK) 30. oldalán elolvashatjuk a *Pax* értelmét. Először szóban gyakoroljuk: „Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!” – „És a te lelkeddel!” – „Köszöntsük egymást a békesség jelével!” – „Legyen békesség köztünk mindenkor!” Majd fogjunk egymással kezét, és mondjuk egymásnak: „Békesség néked.” (Lásd LK 121. o.; GYLK 60. o.) Ezután megtanulhatjuk énekelni is. A dallamot a LK 87–88. oldalain és a GYLK 51. oldalán találjuk.

Kérjük meg a gyermekeket, hogy hazamenve mutassák be otthon is, amit tanultak, vagyis legyenek családjuk számára a békesség követői. (Következő alkalommal kérdezzük meg őket tapasztalataikról.)

Jézus szavára hallgatók

Bibliai igé: „Az én juhaim hallgatnak a hangomra...” (Jn 10,27)

Énekjavaslat: EÉ 542/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Láttatok-e már legelező nyájat? Valóságban vagy a tévében? Milyen állatok tartoznak a nyájba?

A pásztor feladata, hogy amikor szomjasak az állatok, patakhoz vagy kúthoz vezesse őket, hogy igyanak. Egyszer láttam, amikor egy ilyen kúthoz a pásztorok több nyáját hajtottak. Jöttek jobbról, jöttek balról, jöttek minden irányból. Ahogy a vízhez értek, minden bárány egyszerre akart inni. Tolongtak a kút körül. A pásztorok nem törődtek azzal, hogy összekeverednek az állatok. „Ajjaj, mi lesz ebből?” – gondoltam magamban. „Hogyan fogják a pásztorok kiválogatni, melyik bárány az övék?” Odafordultam az egyik pásztorhoz, és megkérdeztem tőle. „Várja csak meg, amíg végeznek az ivással. Akkor majd meglátja” – mondta.

És megláttam. Az ivás végén felcsendült a pásztor hangja: „Indulás!” És elindult. A hatalmas bárányseregéből pedig sorra váltak ki bárányok, és követtek őt. Majd szólt a másik pásztor: „Indulás!” És ő is elindult. Újra csak megmozdult a bárányok egy része, és ment utána. És minden pásztor így szólt, és minden bárány elindult a saját pásztor után. A bárányok megismerték pásztoruk hangját, és követték őt.

Hát nem csodálatos? Jézus pedig azt mondja, hogy ő a pásztor, mi pedig a bárányai vagyunk. Halljuk hangját itt a templomban, minden istentiszteleten. Ő szólt hozzánk a keresztelésünkkor, de majd ő fog szólani hozzánk a konfirmációnkon és az esküvőnkön is. Ha szomorúak vagyunk, vigasztal, ha örülünk, velünk örül.

Fontos, hogy megismerjük hangját, és kövessük őt!

Foglalkozás

Állítsunk össze egy listát, amelyen igék szerepelnek. Legyenek közöttük nagyon emelkedettek, de hétköznapi módon hangzó igék is. (Például: „*Én vagyok a feltámadás és az élet...*”; „*Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket...*”; „*Ti, gyermekek, engedelmeskedjétek szüeliteknek...*”) Állítsunk össze egy listát, amelyen mindenféle más mondatok szerepelnek (reklámszövegek, híres filmekből ismert mondatok, rosszra csábító mondatok stb.).

A gyermekek Jézus báránykái. Melyik hangra hallgatnak? Amikor Jézus (Isten igéje) szól, akkor induljanak el a terem egy megadott pontjára. Amikor nem a pásztor szava szól, maradjanak a helyükön.

A feltámadás hírnökei

Bibliai ige: „Örvendj, egész föld, az Istennek!” (Zsolt 66,1)

Énekjavaslat: EÉ 222/4.

Gondolatok a feldolgozáshoz:

Jaj, annyi gondom van! Majd szétszakad a fejem, annyira fáj. Rádadásul tegnapelőtt begyulladt az egyik fogam, orvoshoz kellett mennem. Tegnap este szerettem volna megnézni egy filmet, de éppen akkor kerestek telefonon, és a nagynéném, aki hívott, nem akarta letenni.

Annyi bosszúság történik velünk! Bizonyára átélitek ti is ezt. Tudnátok mesélni erről? Történt veletek a héten valami rossz, valami bosszantó?

Olyan sok baj van ebben a világban! Gyakran hallani balesetokról, árvizekről, katasztrófákról is. Hát mindig így lesz ez? Nem. Hála Istennek, nem lesz mindig így. Jézus feltámadása óta lehetünk ebben egészen biztosak. Hiszen ő azzal, hogy legyőzte a halált, a legnagyobb „baj” fölött győzelmeskedett! Azzal, hogy legyőzte a halált, bizonyossá tette, eljön majd a nap, amikor minden embert, aki meghalt, feltámaszt. És megígérte azt is, hogy egy napon visszajön, és eltörli mindazt, ami ebben a világban rossz. Így mondja az Úr a Bibliában: „...*új eget és új földet teremtek...*” (Ézs 65,17)

Amikor Isten megteremtette a világot, nem is volt benne semmi rossz. És eljön majd az idő, amikor újra olyan lesz a világ, mint a teremtéskor volt. Hála legyen Istennek! Nem kell remény nélkül élnünk.

Foglalkozás

Az emberek között még nagyon sokan vannak, akik semmit sem tudnak erről a reménységéről. Hogyan tudnánk tanúskodni nekik? Mint korábban a megbocsátás témájánál, úgy itt is próbáljunk meg néhány szituációt végiggondolni: mit lehetne mondani, milyen szavakkal lehetne tanúskodni a feltámadott Jézusban való hitünkről, reménységünkről. Adok néhány javaslatot a szituációkra.

- Hol voltál vasárnap? Iskolai beszélgetés a hétfégi programról. Elmondom, hogy templomban voltam. Elmondom, hogy miért jó a gyülekezet közösségében lenni. Elmondom, hogy bármi baj történjék velem, nem vagyok remény nélkül. (Segítsünk a gyermekeknek, hogy mindent saját szavaikkal tudják kifejezni. Ebben a szituációban legyünk mi a tanár szerepében.)
- Mivel szeretsz foglalkozni? Iskolai fogalmazás magyarórán. A fogalmazásban leírom azt is, hogy Isten dolgaival is szeretek/szoktam foglalkozni. Megfogalmazom, hogy miért, kifejezem hitemet, reménységemet. (Ez a szituáció akár az egész foglalkozást is kitértheti, ha mi adjuk a gyermekeknek ezt a feladatot.)
- Chatelsz a barátoddal vagy egy internetes (azaz ismeretlen) beszélgetőtárral. Rákérdezel arra, mivel tölti szabadidejét. Megkérdezed, mi az ő hite, mi fontos neki az életben, kit szeret. (Ebben a szituációban legyünk mi a beszélgetőtárs szerepében, így tudjuk irányítani a párbeszédet, segíteni a gyermeket a kérdésekben, s abban is, hogy ő hogyan reagáljon.)

(Minden csoportban akad szókimondó, talpraesett gyermek. Ezeket a beszélgetős szituációkat bátran építsük rájuk.)

Jézus tetteinek hirdetői

Bibliai ige: „Énekeljete az Úrnak új éneket...” (Zsolt 98,1)
Énekjavaslat: EÉ 63/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Gyűjtsük össze azokat az énekeket, amelyeket ebben az évben alkalmainkon énekeltünk. Legyen róla egy listánk. Így álljunk a gyermekek elé.)

Kedves gyerekek! Gyűjtsük össze azokat az énekeket, amelyeket eddig tanultunk itt az istentiszteleten/gyermekalkalmakon, amelyek Istenről, Jézusról szólnak, amelyekben róluk énekelünk! Én már összegyűjtöttem néhányat. Emlékeztek rájuk? Énekeljük el őket!

Nagyon szép énekek ezek. Olyanok, amelyek örömet okoznak Istennek. Tudjátok, miért? Mert Isten azokat az énekeket szereti hallgatni, amelyek szívből jönnek, amelyekből sugárzik, hogy aki énekel, az szereti az Istent, és bízik benne. Nem baj, ha kicsit hamis, nem baj, ha néha elfelejtjük a szöveget, egy-egy szó nem jut az eszünkbe. Csak szívből énekeljünk!

Ezt nevezi Isten igéje új éneknek. Új ének tehát az, amit szívből, Jézusba vetett bizalomból, hitből énekelünk. Erre biztat ma bennünket Isten igéje.

Foglalkozás

Rendezzünk „Megasztárt”! A gyermekek „benevezhetnek” egy vagy több számmal. Olyan énekeket választhatnak, amelyek Istent dicsérik, Jézusról szólnak. Legyen zsúri is, amely a gyermekek lelkesedését, szívből szóló énekét értékeli! Gondoskodjunk arról, hogy valamilyen címen minden éneklő gyermek kapjon jutalmat. Ha bátortalanok, akkor mi magunk is „nevezzünk be” a versenybe. Szervezhetjük úgy is, hogy egy közös éneket a gyülekezet előtt mutatunk be.

Jézus nevében kérők

Bibliai ige: „Szám hozzá kiáltott (...), Isten meghallgatott...” (Zsolt 66,17a.19)
Énekjavaslat: EÉ 88/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Minden alkalommal, amikor találkozunk és együtt vagyunk, összetesszük a két kezünket, lehajtjuk a fejünket, és imádkozunk. De miért is tesszük ezt? Mert így tudunk Istennel beszélgetni. Nem bonyolultabb ez, mint telefonálni, nem nehezebb, mint átkiáltani a másik szobába anyának. Csak lehajtjuk a fejünket, és már mondhatjuk is, amit Istennel szeretnénk megbeszélni. Sőt! Még mondani sem kell. Elég gondolni.

Most gondoltam valamit! Tudod-e, mit? Természetesen nem, de Isten tudja. Mert ismeri gondolatainkat, hallja minden imádságunkat.

Szoktatok-e imádkozni? Mikor? Mit? (Gyűjtsük össze együtt a gyermekek által ismert valamennyi imádságot.)

Isten nemcsak hallja, hanem meg is hallgatja imáinkat, ha úgy gondolja, hogy kérésünk a javunkra van. Mert kéréseink gyakran nem szolgálják a javunkat. (Például hiába kérjük: „Add, Uram, hogy holnap jól elverhessem a Zsuzsit az iskolában.”) De akkor hogyan kérjünk? Jézus nevében kérjünk, vagyis azt kérjük, amiről tudjuk, hogy Jézusnak is „tetszene”. Hogyan hangozna akkor az előbbi imádság? És hogyan tanítanánk valakit, aki nem tud imádkozni? (Megszólítanánk Istent – hogyan? Mit kérnénk, mit köszönnénk meg? Vajon a bocsánatkérés benne lenne-e? Mit jelent a végén az ámen?)

Foglalkozás

„Aprópénzre” váltjuk azt, amiről az előbb beszélgettünk. A gyerekek két-három fős csoportokban vagy egyénileg – ez tőlük függ – írjanak egy adott témához két-három mondatos imádságot. A kiosztott témák alapjául szolgálhatnak az egyetemes könyörgő imádság kérései: ima a hitért, a gyülekezetért, a viláért, a betegekért...

Fontosnak tartom, hogy az imádság, megfelelő sorrendbe állítva a kéréseket, elhangozzon a következő vasárnapi istentiszteleten. Fontosnak tartom azt is, hogy a gyülekezet tagjai tudják: most a gyermekeik által írt imádság szavaival imádkozunk.

A Szentlélek által megajándékozottak

Bibliai ige: „...eljön hozzátok a Szentlélek...” (ApCsel 1,8)

ÉnekJavaslat: EÉ 235/1.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Úgy hat-hét éves lehettem. Szüleim hosszú időre elutaztak. Kedvetlen voltam, üres volt a ház, úgy éreztem, soha nem múlik el az az idő, amíg hazajönnek.

Valahogy így érezhették magukat Jézus tanítványai is. Jézus feltámadt, visszajött közéjük, de csak egy rövid időre, hogy beszélgessen velük, hogy átbeszélje velük, ami történt. Azután elhagyta őket, a mennybe ment.

Szomorúság vett erőt rajtuk. Mit tegyenek most? – kérdezték. Csak teltek-

múltak a napok, s nem történt semmi, nem tettek semmit, egyre tanácstalanabbak lettek. Még az utcára is csak ennivalóért mentek ki néhányan az asszonyok közül.

De egy reggel valami nagyon különleges történt: „hirtelen hatalmas szél-rohamhoz hasonló zúgás támadt az égből”, „lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek széteszlottak, és leszálltak mindegyikükre”, s az eddigi szomorúság, tanácstalanság egy csapásra elmúlt. „Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni...” (ApCsel 2,2.3.4)

Lelkessé váltak, vagyis átjárta őket a Szentlélek, Isten Lelke. Most már tudták, mit kell tenni, most már nem volt kétséges: ki kell menni az utcára, és elmondani az embereknek, mit tett Jézus, ki volt Jézus, miért ilyen lelkesek ők. És sokan meghallgatták őket, és a tanítványok lelkes tanúskodása nyomán ők is Jézus tanítványai lettek.

Ez az ünnep pünkösd. Minden pünkösdkor kérjük, de kérhetjük minden napon is, hogy tegyen minket is ilyen lelkes tanítványokká a Szentlélek, hogy mi is bátran tanúskodjunk Jézusról mindenkinek.

Hogyan kérjük? Így: „Jöjj, teremő Szentlélek!” „Veni Creator Spiritus!”

Foglalkozás:

Öltöztessük pünkösd díszbe a hittanos termet/gyülekezeti termet lángnyelvekkel, a Szentlélek galambjával! A legszebb, ha a lángnyelveket piros krepp-papírból készítjük. Füzérbe is fűzhetjük őket. A galambból is készíthetünk többet. Vékony cérnával köthetjük fel mobil dísznek, de celluxszal is felragaszthatjuk.

A gyülekezet szolgálói

Bibliai ige: „...az Úrnak szolgáljatok.” (Róm 12,11)
Énekjavaslat: ÉÉ 475/2.

Gondolatok a feldolgozáshoz

Tudjátok-e, hogy milyen szolgálatokra van szükség egy gyülekezetben? Szükség van lelkészre. Ő az, aki hirdeti nekünk Isten ígését, amelyre épül a gyülekezet élete, amelyből gazdagodik hitünk, amely által meg tudunk maradni a gyülekezet közösségében. Ő keresztel és úrvacsorát oszt, gyakran hit-

tanórát tart és betegeket látogat. Temet és esket. Kérdéseinkkel, bűneinkkel mindig meg lehet keresni, előtte meg lehet gyónni, amit tettünk – ő titokban fogja tartani –, és Isten akaratából feloldoz, megtisztít a bűntől.

Szükség van felügyelőre. Ő az, aki azokat a teendőket végzi a gyülekezetben, amelyek nem a lelkész feladatához tartoznak. Vezeti a templom tatarozását, gyülekezeti alkalmakat szervez, képviseli a gyülekezetet különböző alkalmakon, megbeszéléseken.

Szükség van kántorra. Ő az, aki az orgonát megszólaltatja, aki vezeti az énekeket az istentiszteleteken, az esküvőkön, a temetéseken. (A felsorolás természetesen kibővítendő a helyi sajátosságokkal, például a kórusvezetéssel.) Nagyon szép a szolgálata. Ismeri az énekeskönyv minden énekét.

Szükség van pénztárosra. Ő az, aki összegyűjti a perselybe helyezett és az adományként adott pénzt. (Tisztázzuk, hogy ismerik-e a gyermekek a perselyt.) Számon tartja, hogy mennyi pénze van a gyülekezetnek, mire költhetnek, megkapta-e a lelkész a fizetését.

Szükség van gondnokra. Ő az, aki észreveszi, ha valami tönkrement a templomban vagy a gyülekezeti helyiségekben. Például kiégett egy lámpa, meg kell javítani egy széket stb.

(Végül felsorolhatjuk mindazokat a szolgálatokat, amelyek gyülekezetünkben működnek, vagy amelyekre szükség lenne.)

Egy gyülekezet élete akkor jó, ha sokan vannak, akik szolgálatot vállalnak. És ha a szolgálatot vállalók tudják: mindent, amit tesznek, Isten dicsőségére, örömére teszik. Az Úrnak szolgálnak vele. Neked milyen szolgálathoz volna kedved?

Foglalkozás

Egyeztessünk előre a gyülekezetben szolgálatot végzők között, hogy mind-egyikük vállaljon egy-két gyermeket a következő héten valamilyen konkrét munka elvégzésére. Legyen egy listánk arról, hogy milyen szolgálatokra jelentkezhetnek. Minden gyermeknek jusson valamilyen munka a gyülekezet szolgálattevői mellett. A foglalkozás azzal teljen, hogy szétosztjuk a feladatokat, megbeszélve, kitől mit várunk, hogyan találkoznak a szolgálattevővel, milyen időpontban kerülhet sor a szolgálatra. Egyszóval: tervezzük meg a szolgálatot. (A legjobb, ha a szolgálattevők már ekkor jelen tudnak lenni, de ha nem, segítsük megszervezni találkozásukat a gyermekekkel.) A következő alkalommal számoljanak be a gyermekek az elvégzett szolgálatról és élményeiről.

Bibliai ige: „...Jézus Krisztus Úr...” (Fil 2,11)

Énekjavaslat: EÉ 252/3.

Gondolatok a feldolgozáshoz

(Egy papírra előzetesen rajzoljunk egy halat.)

Felismeritek-e, hogy mit rajzoltam a papírra?

Tudnotok kell, hogy ez egy titkos jel.

Réges-régen, majd, kétezer évvel ezelőtt nem volt könnyű dolog Jézus tanítványának lenni. Akiről megtudták, hogy Krisztus követője, börtönbe vetették, nemegyszer halálra ítélték, megverték. Titkolni kellett, hogy ők tanítványok. Titkolni azok előtt, akik bántották őket.

Igen ám, de valahogyan mégiscsak meg kellett ismerni egymást. Hogyan? Hát erre szolgált ez a titkos jel. Képzeljétek el, hogy Jézus egy tanítványa elutazott a városából egy másik városba. Nem ismert ott senkit. De olyan jó lett volna, ha találkozhatna emberekkel, akik ugyanúgy szeretik Jézust, mint ő. Akikben megbízhat, akiktől szállást kérhet, akikkel együtt imádkozhat, akiknek beszélhet hitéről, Jézusról, gyülekezetéről. Akiknek meghallgathatja beszámolóját az ő gyülekezetükről. De hogyan ismeri meg őket?

Kiment a piacra, megállt ott, ahol sok ember járt, és lerajzolta ezt a jelet. Talán éppen leguggolt, és a földre rajzolta. Az emberek jöttek-mentek körülötte, de ügyet sem vetettek rá. Egyszer csak megállt mellette valaki, és halkán ezt mondta neki: „Szervusz, testvér, Jézus Krisztus az Úr.” S akkor már tudták egymásról, hogy mindketten Jézus tanítványai.

Miért éppen ezt a jelet rajzolták? Azért, mert ez azt jelenti: Jézus Krisztus Úr, ő a Megváltó, aki meghalt értünk a kereszten. Ezt a jelet mi is megtanulhatjuk lerajzolni, de hála Istennek, ma már nem kell titkolnunk, hogy Jézus Krisztust Úrnak, Urunknak tartjuk. Mondhatjuk egymásnak, mondhatjuk másoknak, megvallhatjuk hitünket. Ebben a tanévben ezzel búcsúzunk: megvalljuk hitünket.

Foglalkozás

Készítsünk halkítűzőket magunknak és a gyülekezet tagjainak! Minél több készül, annál jobb. Adhatják ajándékba, de a gyülekezeti iratterjesztés keretében is lehet árusítani.

Családi istentiszteletek

Mozzanatok – találkozások Istennel

Liturgikus keret

Ének

Invokáció

Zsoltár

Imádság

Az ige feldolgozása – igehirdetés interaktív elemekkel

Ének

Oratio oecumenica

Miatyánk

Áldás

Ének

Szeptember – Út (indulás)

Zsolt 25,4–10

Kellékek: földgömb, térkép, iránytű, GPS, hátizsák, kulacs, sátor, menetrend

Bevezetés

Lolka és Bolka meséje mindig úgy kezdődik, hogy a két kis fickó megforgatja a földgömböt, rábök egy helyre, azután képzeletük és ötleteik szárnyán el is jutnak oda egy kaland erejéig. Forgassuk meg mi is a földgömböt! Ki az, aki ismer valami távoli helyet, esetleg járt is ott? Keressük meg együtt! (Ha nagy templomról és gyülekezeetről van szó, akkor ki lehet vetíteni jellegzetes, például afrikai, sarkvidéki stb. képeket, és azokat keresse meg néhány vállalkozó kedvű gyerek.) Szeretnénk oda elmenni? Hogy fogjunk hozzá? Válogassunk kellékeket, tervezzük meg az utat!

Ige

Ábrahám elhívása (1Móz 12,1–9)

Alapgondolat

Isten kezében tartja egész világunkat. Még annál is jobban látja életünket, mint ahogy mi áttekintjük a földgömböt. Réges-régen kiválasztott rajta egy helyet, amit Kánaán földjének hívtak. (Keressük meg – vetíthetünk erről is képet, elmondhatják, tetszik-e, és szó lehet arról is, hogy „semmiképpen sem a legelőkelőbb” hely.) Megszólított egy embert, Ábrahámot, és megbízta, hogy legyen Isten szeretetének élő tanúja ezen a földön.

Megmutatta Ábrahám életének fizikai célját is: *„Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked!”*

Isten minket is meglátogat.

A mi életünk színtere is az ő „úti célja” (vetíthetünk képet saját településünkről). Kiválaszt bennünket, hogy célt adjon életünknek fizikai és lelki értelemben egyaránt.

Október – Termés (aratási hálaadás)

Zsolt 136,1–9.25–26

(Olvashatják a gyerekek felváltva, a refrént mondhatják „kórusban” vagy énekelhetik.)

Kellékek: terménydízsek az oltáron

Bevezetés

A gyerekek vegyenek kézbe egy-egy terményt, mondjanak köszönetet érte.

Például: Köszönöm, Istenem, az alma otthonos ízét. Mindennapi jelenlétével, megszokottságával az állandóság és az egészség képviselője.

Köszönöm a körte édességét. Nedvdús húsa szereteted bőséges kiadását hirdeti.

Köszönöm a répa ropogását. Fogaimat edzhetem rajta, mint a nyuszik, és vitamin van benne, amely a jó látást szolgálja. Add, Uram, hogy ne csak a testi szemeimmel lássak élesen, hanem a lelkiekkel is.

Köszönöm a krumpli erejét. Sok étel készül belőle, sok recept épül rá mint alapanyagra. Add, Uram, hogy ne felejtsem el, te vagy életem hordozója.

Köszönöm a paradicsom fényes kerekességét. Így hívják azt a kertet is, amelyet te ültettél, hogy az embernek jó dolga legyen. Ha veled vagyunk, ma is olyan vidámak lehetünk, mint ez a kicsattanóan piros paradicsom.

Köszönöm a káposzta fodros leveleit. Akár szoknyát is varrhatnék belőle a babámnak. Uram, te nemcsak jónak, hanem szépnek is teremtetted ezt a világot.

Köszönöm a paprikát. Néha csípős és hegyes, mint a bíráló szavak. Add, hogy kevés is elég legyen figyelmeztetésedből, és megértsem akarodat.

Köszönöm a padlizsán komoly lila színét. Ünnepeyles, mint minden veled való találkozás. Segíts, hogy mindig találjak időt odafordulni hozzád.

Köszönöm a szőlő dús fürtjeit. Olyanok rajta a szemek, mint egy nagy család tagjai: együtt alkotnak egészet. Köszönöm, hogy te vagy a mi nagy családjunk mennyei édesatyja.

Ige

Az igazi szőlőtő (Jn 15,1–17)

Alapgondolat: Isten bőségesen ellát bennünket gondviselő szeretetének ajándékaival. Ezeket hálával fogadjuk tőle. Ha megfélelkezünk a köszönet szaváról, ha követelözünk, ha úgy érezzük, mindez „jár” nekünk, akkor csak letépkedjük a terméseket, kifosztjuk a Földet. Pedig Isten ajándéku adja nekünk mindezt. Még ennél is csodálatosabb ajándéka, hogy a mi életünket is gyümölcstermésre szánja. A vele való teljes közösségben lehetünk képesek erre.

November – Név (Istené vagyok)

Zsolt 36,6–10

Kellékek: a papírkoronához hasonlóan a gyerekek fejére illeszthető bárányszerű figura

Bevezetés

Részlet Farkas Jánosné *Fehérke* című írásából a gyerekek előadásában. A bárányszerű hazatérnek, a pásztor egyenként nevükön szólítja őket, tudja, mi

történt velük aznap, mi foglalkoztatja őket. Egyenként ismeri mindnyájukat. A beszédes nevek segítik a bibliai történet megértését.

Ige

Jákób tusakodása (1Móz 32,23–32)

Alap gondolat

A mi nevünk is jelent valamit. Van-e köztetek, aki ismeri a neve jelentését? A mai szülők nem mindig veszik figyelembe, mit jelent születendő gyermekük neve, régen, a Biblia korában azonban éppen fordítva volt: a névválasztás egyben üzenetet is hordozott.

Szeretitek-e a neveteket? Miért?

A nevem én vagyok. A szüleim választották nekem. A kereszteléskor így szólt hozzám Isten: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy.*”

Mit jelent a neved? Nem a szó szerinti értelemre gondolunk már, hanem arra, hogy aki te vagy, az másoknak jelent valamit: egy kedves kisfiút vagy egy verekedőset, egy vidám kislányt vagy egy árulkodókat stb.

Amikor Isten a neveden szólít, a neved azt jelenti számára: gyermeke vagy, akit nagyon szeret. Amikor neveden szólít, egyúttal azt is szeretné, hogy a neved áldást jelentsen mások számára.

December – Várakozás (advent)

Zsolt 100

Kellékek: buszmegállótábla, a szereplőknek jelmez

Bevezetés

„A” futva érkezik.

A: Remélem, még elérem! Jaj, ne!!! Ott megy, így már semmi értelme futni! Nézzük csak, mikor is jön a következő... még tíz perc! Korábban kellett volna felkelnem!

„B” érkezik, kellemes sétatempóban. Megnézi az óráját:

B: Mint mindig, most is van még három percem a buszig, pont kényelmesen beérek a munkahelyemre. Addig még átgondolom, mit is kell ma csinálnom.

„C” anyuka gyerekekkel (C1, C2) (babakocsit is tolhat).

C: Gyertek, gyerekek, nehogy lekéssük a buszt!
C1: Anyu, kikötődött a cipőfűzőm! (*Anyuka lehajol, és beköti.*)
C2: Anyu, éhes vagyok!
C: Most reggeliztünk, kisfiam!
C2: Tudom, de újra éhes lettem! (*Anyuka ad neki valamit enni.*)
„D” öreg néni érkezik gurulós táskával, időnként megáll, levegőt vesz.
D kérdezi B-től: – Mondja, kedveském, mikor kell jönnie a busznak?
B: Egy perc múlva jönnie kellene, remélem, nem késik!
E és F: Két gyerek érkezik, hátukon iskolatáska, lökdösik egymást.
E: Én érek előbb oda!
F: Persze, mert mindig csalsz, nem engeded, hogy megelőzzelek!
C1: Nézd, anyu, jön a busz!
A: Na végre!
Felszállnak, elmennek.

Ige

Várakozás az Úr eljövetelére (Zsolt 130,5–8)

Alapgondolat

A szereplők számára közös a *várakozás*. Sokféle ember várja a buszt. Van, aki későn érkezik, lekési, van, aki kiszámítja, van, aki nem foglalkozik vele, majd csak jön a busz. Más *céllal* várják a járművet: munkába, iskolába mennek, lehet, hogy az öreg néni az unokáit szeretné meglátogatni, de mégis mindenkinek van célja.

Hasonlóan vagyunk a karácsonnyal: a kisgyerekek a csillogást, a meglepetést várják. Az üzletemberek talán a nagy lehetőséget. A rohanó ember azt, hogy minden időre meglegyen.

Mitől tartalmas a várakozásunk? Ha nem unalmunkban, nem jobb híján, nem kiszolgálásra várunk. Ha nem csupán élményekben szeretnénk részesülni pusztán magukért, ha nem az elégedetlenség miatt várunk valami *talán* jobbra.

Istent várjuk, aki Jézusban jön közel hozzánk, akiben békességünk és üdvösségünk van.

Január – Víz (vízkereszt)

Zsolt 46,5–12

Kellékek: műanyag poharak, szívószál, feliratok

1. pohár: felirat: *víz*, benne: víz
2. pohár: felirat: *bor*, benne: víz (kóstolás bekötött szemmel)
3. pohár: felirat: *pálinka*, benne: víz (kóstolás nyitott szemmel, ki meri meginni?)
4. pohár: felirat: *víz*, benne: málnaszörp

Feladat

Kihívunk négy önként jelentkező gyereket, akik belekóstolnak az előttük levő pohárba. Minden kóstoltatás után kérdezzük meg a gyerekeket, hogy milyen érzés volt, mit tapasztaltak, mire számítottak.

1. Kérünk egy önként jelentkezőt. Kezébe adjuk a poharat és a szívószálát. Elolvashatja a feliratot, és innia kell. Milyen érzés?
2. Újabb önként jelentkező, kössük be a szemét. El kell mondani, hogy valamit innia kell, majd megtudja, hogy mit. A többiek magukban olvassák el a feliratot! Az önként jelentkező iszik, majd ő is elolvashatja. Milyen volt?
3. Újabb önként jelentkező. Iszik belőle, ha ezt a feliratot látja? Lehet, hogy az előző eset után már nem szeretne bekötött szemmel inni, igaz? És ha vizet öntünk bele? Érdemes a gyerek szeme láttára beletölteni a vizet, vagy ha már benne volt, hadd szagolja meg! Így már nem fél tőle, ugye?
4. Az önként jelentkező ne lássa, hogy szörp van a pohárban! Milyen érzés volt megkóstolni, meglepődött? (Lehet bekötött szemmel is kóstolni.)

Ige

A kánai menyegző (Jn 2,1–12)

Alapgondolat

A történetben is meglepetés éri az embereket. A meglepetés többféle lehet, ahogy az életben: azt kapjuk, amit vártunk (*víz – víz*), nem tudjuk, mit ka-

punk (bekötött szemmel kóstolás: *bor – víz*), hiszem, ha látom (*pálinka – víz*), pozitív csalódás (*víz – málnaszörp*).

Érdemes megfigyelni a jelentkezők hozzáállását, emlékeztethet arra, ahogy mi állunk a hitünkkel:

1. Mária: Tudja, hogy történni fog valami, amikor majd szükség lesz rá, Jézus kezében van a megoldás. Egyszerűen: hisz.

2. Szolgák: Próba-szerencse. Mi fog most történni? Kockára tegyük az állásunkat? Vajon mi lesz ebből? Mindent tegyünk fel egy ember szavára?

A hit kockázata is ez: le tudom-e tenni Isten kezébe az életemet? Aggódás: mi lesz, ha mégsem jön be a számításom?

3. Násznagy: Meglepődik, nem érti, mi történt. Nem így terveztem, ki segített, ki mentett meg a szégyentől? Mi történt itt egyáltalán?

A hit tapasztalata: csoda! Valaki jót tett velem, pedig nem érdemeltem meg.

4. Vőlegény: Tulajdonképpen észre sem veszi, hogy történt valami, nem ezzel van ő most elfoglalva.

A hit akadályá ma is, ha nincs nyitottság bennünk. Történt valami? Most hagyjatok, más dolgom van, nem érek rá...

Jézus csodája jel, ami által felismerhetjük őt. Hogyan „kóstolhatjuk meg” az ő meglepetését?

Nyitott szemmel, rátekintve, bizalommal.

Február – Ajtó (Jézus keres)

Zsolt 24

Bevezetés

A kecskegidák és a farkas meséjét játszhatják el a gyerekek.

Ige

„*Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek...*” (Jel 3,20–21)

Alapgondolat

A farkas azért kopog a kecskegidák ajtaján, mert „őket akarja egészen” – megenni. Jézus azért kopogtat az emberek szívének ajtaján, mert „őket akarja egészen” – megváltani.

Március – Kenyér (böjt, úrvacsora)

Zsolt 145,14–21

Bevezetés

Hogyan készül a kenyér? Vetítsük ki a hosszú folyamatot: mag, sarjadó vetés, búza, aratás, őrlés, dagasztás, kelesztés, kenyérsütés.

Ige

Jézus megkísértése (Lk 4,1–13)

Alapgondolat

A böjt lényege, hogy befelé tekintsünk, időt szakítsunk az Istennel való kapcsolatunkra, „megbeszéljük” vele életünk célját, értelmét, helyzetünket, feladatainkat. Jézus is ezért vonult el a pusztába. Ahogy a búzából hosszú folyamat eredményeképpen kenyér lesz, úgy éri el életünk is a célját, úgy alakul életünk is több fázison keresztül azzá, aminek Isten látni szeretné. A Sátán kísértése, hogy az érlelődés természetes és időt igénylő folyamata helyett gyors és látványos megoldást kínál. Így szeretne minket Isten szolgálói helyett karrieristákká, önzőkké és türelmetlenekké tenni. A böjt öröme: legyen időnk Istenre, mert neki van ideje ránk, hogy legyen időnk a saját életünkre.

Április – Tej (mint az életet szolgáló táplálék)

Zsolt 71,5–8.17–18.22–23

Bevezetés

Különböző emberek (gyerek, felnőtt, beteg stb.), állatok képe mellé válogasunk ételek, táplálékok képét. A gyerekek rendezzék el, melyik kinek való, ki mit szeret, vagy éppen fogyaszthat el. Mi lenne, ha ezek összekeverednének?

Ige

„...mint újszülött csecsemők, a hamisítatlan lelki tejet kívánjátok, hogy azon növekedjete az üdvösségre...” (1Pt 2,2–3)

Alapgondolat

A táplálék az életünket szolgálja. Különböző tápanyagokra van szükség a növekedés, az erőnlét, az egészség és testünk funkcióinak biztosítása érdekében. Isten úgy rendezte a világot, hogy ezek rendelkezésünkre álljanak. Az étkezés ezenfelül még az öröm vagy éppen az ünnepélyesség forrása is lehet.

Isten lelki értelemben is örömet és ünnepet készít számunkra: az üdvösséget. Jóságával táplál, hogy erre növekedjünk.

Május – Szél (pünkösöd)

Zsolt 30

Kellékek: égszínkép háttér, képek, nap, sötét felhők, tábla

Bevezetés

Hangfelvétel bejátszása: halk, majd erős, végül viharos szél hangja. – Mi volt ez?

Ki szereti a szelet? Mire jó a szél?

– Vitorlázás, szélmalom, szélerőmű, hűsítő szellő, sárkányeregetés.

Mit okoz a nagy, viharos szél?

– Vihar, ami károkat okoz, forgószél, lefújja a terítéket az asztalról. (Ezeket kivetített képekkel illusztrálhatjuk.)

Barátunk vagy ellenségünk a szél? Vajon mi lenne, ha nem létezne?

Ige

Jézus hívei a Lélektől születtek (Jn 3,8)

Alapgondolat

Isten igéje úgy beszél a szélről, mint egy személyről, aki jár-ke, tevékenykedik. Ez a szél maga a Szentlélek. Nagy ereje van, akárcsak a vihar, de Isten szeretetének követe ő a földön.

Az életünket is beárnyékolhatják sötét felhők: irigység, önzés, harag, bán-

tás, keserűség stb. Ezeket egy-egy képpel lehet illusztrálni, a gyerekek egészítsék ki a sort. A címszavakat és a képeket egy-egy sötét felhőre helyezzük, amelyek lassan beborítják a kék hátteret. Vajon mit lehetne tenni? Vagy kitálálják a gyerekek, vagy rávezetjük őket, hogy a szél el tudja fújni a felhőket.

Isten Lelke ez a szél az életünkben. A Szentlélek nem titkos varázsló, hanem embereken keresztül szól és munkálkodik. Sokszor tapasztaljuk mégis, hogy az emberi munka eredménye csodálatosan megnövekszik az ő jelenléte által. Igéje által tanácsol, hogy világosság támadjon a szívünkben.

Fehér bárányfelhőkre írhatunk igéket, amelyek az iménti „ború” ellen-szerei lehetnek. Például:

- Önzés – 2Kor 8,7
- Harag – Ef 4,26
- Közömbösség – Mt 5,15
- Irigység – Mt 6,3–4
- Aggódás – Mt 6,32b
- Félelem – Jn 10,14

Június – Sátor (tanévzárás)

Zsolt 27,1.4–5.7–8

Bevezetés

Felállítunk egy kis sátrat vagy sátrat jelképező holmit az oltártérben.

Ige

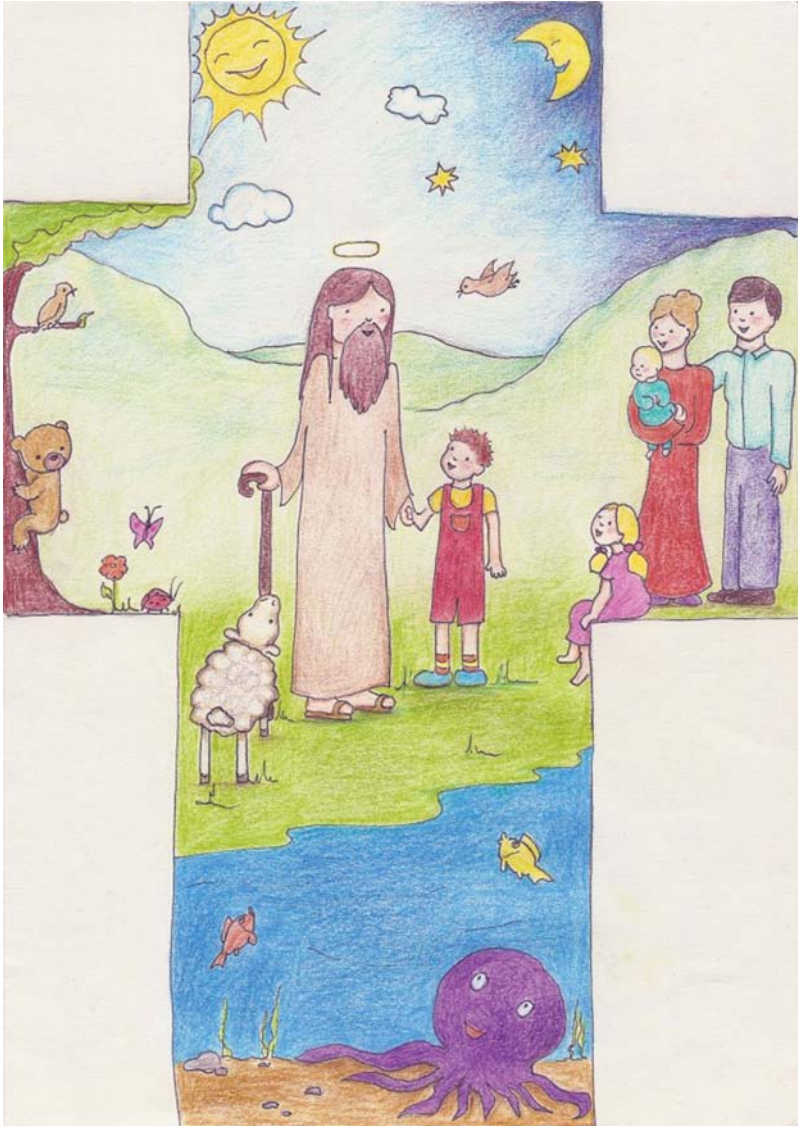
Vágyakozás Isten hajlékára (Zsolt 84)

Alap gondolat

A nyári szünet következik, sokan útra kelnek sátorral vagy másképp. Ez a sátor legyen a pusztai vándorlás jelképe, amikor Isten népe a szolgaság után a szabadság útjára lépett. Mi is szabadságra készülünk, ha nem is nevezünk szolgaságnak a tanév tevékeny idejét. A vándorló nép életében Isten jelenléteinek megtestesítője volt a sátor. A szabadság sem képzelhető el kötöttségek nélkül. Nem veszíthetjük el óvó-védő korlátainkat. Isten szeretetének köte- léke az, ami megtart bennünket ebben az időszakban is. Vele induljunk és térjünk vissza ismét.

Baba-mama kör

Bevezetés

A teremtett világ felfedezésére induló gyermeket kívánja kísérni ez a munkaprogram. Célközönségként tehát a GYED-en, GYES-en levő (többségében) édesanyákra és csemetéikre tekintünk. Az édesanyák a keresztelő alkalmával személyesen is megszólíthatók, de egymást is szívesen invitálják, ha tetszik nekik az alkalom.

Bár munkaévről gondolkodunk, nem számíthatunk állandó csoporttagokra, hiszen a gyerekek gyakran megbetegednek, év közben bölcsődéssé, óvodássá válhat egy-egy csoporttag, ami kiesést jelent, ugyanakkor időközben új tagok is csatlakozhatnak.

A változó csoportösszetétel miatt fontos, hogy a jelenlevők befogadják az újonnan érkezőket. Ha a vezető eleve nyitott csoportban gondolkodik, másnak sem okoz majd ez nagy problémát.

Alkalmas helyszín az a gyülekezeti terem, amelyben könnyen elhelyezhető egy nagy, játékra kiváltképp alkalmas szőnyeg, ki lehet rakni apróknak való játékokat (például Montessori-torony, kocka, legó, labda, képeskönyv), és van alkalmas hely a pelenkázásra, esetleg szoptatásra.

Ebben a munkateremben egy délelőtti, körülbelül kétórás alkalommal számolunk. Tízórai után érkezhetnek, ebédre haza tudnak érní. Az első bő fél óra a megérkezés ideje; egy óra a beszélgetés, játék, mondókázás, éneklés; majd fél óra a búcsúzás.

A munkaprogramban, amelynek célja a tipegők kísérése a teremtett világ felfedezésében, egy, a programhoz is csatolt, nagyméretű keresztben levő kép részleteivel ismerkedhetnek meg a totyogók és mamáik alkalomról alkalomra.

Lehetőség szerint mutogatós énekek és mondókák képezik a program alapját, mivel ezek komplex módon segítik a kisgyermek fejlődését. A mozgásos és érzékszervi tapasztalatok, élmények hatására alakul ki a gyermek-

ben a testséma, az önmagáról kialakított háromdimenziós térélmény. A beszédfejlődést is segíti a mondókázás, éneklés, a beszélgetés. Az együttes cselekvés, a mozgás szöveghez-dalhoz kapcsolása, a mutogatós játék, rím, ritmus, dallam mind az emlékezet fejlődését segíti.

Az éntudat alakulásában a testséma kialakulása mellett fontos szerepe van a környezetnek, a környezettől kapott visszajelzésnek. Mivel a gyermek még nem önálló lény, ezért fontos számára, hogy a környezete milyennek látja őt. A gyermek olyannak látja magát, amilyenek a környezete visszatükrözi. A totyogóknak szükséges biztatás, bátorítás a baba-mama köri órán is megjelenhet, amikor támogató légkörben indulhatnak a társas világ felfedezésére.

A munkatervben összekapcsoltuk a szentet és a profánt, hogy a gyermek a világ megismerésekor teremtett világgént ismerje meg környezetét és Isten szeretett gyermekeként és önmagát.

Az egyes képrészletekhez ismert világi mondókákat és keresztény énekeket, bibliai igét, a témához kapcsolható rövid mondatot fűztünk.

A totyogók szívesen ismerkednek a kép részleteivel, örömmel fedezik fel a teremtett világ ismert részleteit, és gyorsan hozzá is kapcsolják a mondókát vagy szöveget, éneket. Az otthoni „könyvolvasás” módszerét javasoljuk. A vezető egy figyelemfelhívó mondatot mond, például: „Ide nézzetek”, majd egy képrészletre mutatva kérdést tesz fel a gyerekeknek: „Mi ez?”, „Mit csinál?”, „Hol van?” stb. Majd az ehhez kapcsolódó válaszhoz fűzi az éneket, mondókát. A kereszt képein részletről részletre haladhatunk, közben büszkén ismételtgethetjük, amit már megtanultunk.

Egy alkalommal egy képrészlethez egy éneket vagy énekversszakot és egy szöveget (rövid mondat, mondóka vagy ige) érdemes kötni. A megtanítandó szöveges szakasznak óráról órára a mondókát ajánljuk, hiszen azok minden alkalommal változnak. Az igék szintén taníthatók, de jelen esetben az anyáknak tartott áhítat alapigéi is lehetnek. Nagyon fontos, hogy az anyukáknak is adjunk lehetőséget a lelki töltődésre, akár csak néhány mondaton keresztül. Az áhítatot érdemes előre megírni, kinyomtatni, hogy ha nincs mód elmondani (a gyerekcsivitelés vagy sírás miatt), akkor is kézbe lehessen adni.

A már megtanult versek, mondókák, énekek ismétlése, a részletről részletre haladás sorrendjének megtartása, sajátos „rituálék” kialakítása a gyerekek számára az ismerősség és biztonság érzését teremti meg, ezáltal talán könnyebben, felszabadultabban és nagyobb örömmel vesznek részt az alkalmon és/vagy készülődnek ezekre az alkalmakra.

Természetesen a kicsik igényeihez is alakíthatjuk a megismerés sorrendjét is. Ám ha felismernek egy madarat a fán, előfordulhat, hogy az elképzelt haladási tervtől függetlenül arra a madárra lesznek kíváncsiak.

A munkaprogram tehát többféle lehetőséget kínál, mindenki rugalmasan, saját csoportjára szabhatja úgy a témát, mint az időbeosztást, hiszen a piciknél ezt sem tudjuk pontosan behatárolni.

Másszunk, totyogjunk, lépkedjünk hát a babákkal, és ismerjük meg a mákkal együtt Isten csodálatos világát!

A teremtett világ felfedezése

A baba-mama kör alkalmain a kicsik édesanyjukkal együtt a munkaprogram 94. oldalán látható, nagyméretű keresztet ábrázoló kép részleteivel ismerkednek meg alkalomról alkalomra.

Az egyes képrészletekhez ismert világi mondókákat és ismert keresztény énekeket, bibliai igét, a témához kapcsolható rövid mondatot fűztünk. Egy alkalommal egy képrészlethez egy éneket vagy énekversszakot és egy szöveget (rövid mondat, mondóka vagy ige) érdemes kötni. Az igék taníthatóak, vagy az anyáknak tartott áhítat alapigéi is lehetnek. Amennyiben a baba-mama körben sok a gyülekezettől távoli anyuka, talán könnyebben kapcsolódnak be akkor, ha ismert mondókákkal is találkozhatnak.

A totyogók szívesen ismerkednek a kép részleteivel, örömmel fedezik fel a teremtett világ ismert részleteit, és gyorsan hozzá is kapcsolják a mondókát, szöveget, éneket. A kereszt képein részletről részletre haladhatunk, közben büszkén ismételtgethetjük, amit már megtanultunk. A kicsik igényeihez alakíthatjuk a megismerés sorrendjét is. Ám ha felismernek egy madarat a fán, előfordulhat, hogy az elképzelt haladási tervtől függetlenül, arra a madárra lesznek kíváncsiak...

1. képrészlet: a kereszt bemutatása: a felfedezésre váró világ...

Ének: Ki teremtette ezt a világot? 1. vsz.

95. Ki teremtette?

Ki te-rem- tet- te ezt a vi- lá- got,
az e- gész vi- lá- got, az e- gész vi- lá- got,
ki te- rem- tet- te ezt a vi- lá- got? A- tyánk, Is- te- nünk!

2. Ki teremtette a kék tengert,
A hullámzó tengert, a hullámzó tengert,
Ki teremtette a kék tengert?
Atyánk, Istenünk!
3. Ki teremtette a sok csillagot,
Ragyogó csillagot, ragyogó csillagot,
Ki teremtette a sok csillagot?
Atyánk, Istenünk!
4. Ki teremtette a madárkát,
Repülő madárkát, repülő madárkát,
Ki teremtette a madárkát?
Atyánk, Istenünk!
5. Ki teremtett meg téged, őt, engem,
Téged, őt és engem, téged, őt és engem,
Ki teremtett meg téged, őt, engem?
Atyánk, Istenünk!

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

Mondóka

Egyedem, begyedem, vaskampó,
volt egyszer egy kis Jankó.
Egyet gondolt magába,
Szétfutott a világba.

Ige

„És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó.” (1Móz 1,31a)

2. képrészlet: tenger

Ének: Ki teremtette ezt a világot? 2. vsz.

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

Mondóka

Egyedem, begyedem, tengertánc,
Hajdú sógor, mit kívánsz?
Nem kívánok egyebet,
csak egy darab kenyeret.

Ige

„Aztán elnevezte Isten a szárazat földnek, az összegyűlt vizeket pedig tengernek nevezte. És látta Isten, hogy ez jó.” (1Móz 1,10)

3. képrészlet: nap, hold

Ének: Kerek világ... (ÚÉ 134)

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

Reggeli ima

Édes jó Istenem,
új napra virradtunk,

a Te őrző szemed
legyen ma is rajtunk. Ámen.

Mondóka
Süss fel, nap, fényes nap,
kertek alatt kislibáim megfagynak.

Ige
„Megalkotta Isten a két nagy világító testet...” (1Móz 1,16)

4. képrészlet: csillag

Ének: Ki teremtette ezt a világot? 3. vsz.

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

100

Esti ima
Édes jó Istenem,
Most, amint lefekszem,
Áldó két kezedet
terjeszd ki felettem.

Mondóka
Este van már, este,
Leszállt a nap messze,
Ki egész nap futkos,
Este biza álmos.

Ige
„...meg a csillagokat.” (1Móz 1,16)

5. képrészlet: madárka a fán

Ének: Ki teremtette ezt a világot? 4. vsz.

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

Mondóka

Száll a veréb fáról fára,
száll az ének szájról szájra.

Ige

„...a madár is sokasodjék a földön!” (1Móz 1,22)

6. képrészlet: Jézus kezét fogó kisfiú és a kislány

Ének: Ki teremtette ezt a világot? 5. vsz.

Rövid mondat: Isten nagyon jó, amit teremt, jó.

Mondóka

Gyerekek, gyerekek,
szeretik a perecet,
sósat, sósat,
jó ropogósat,
aki vesz, annak lesz,
aki nem vesz, éhes lesz.

Ige

„...kezét nyújtja
a szegénynek.”

(Péld 31,20)

7. képrészlet: katicabogár

Ének: Kicsi katicabogár...

KICSI KATICABOGÁR/91.

Musical score for 'Kicsi katicabogár' in G major, common time. The first line of music is for the vocal line with the lyrics: 'Ki - csi ka - ti - ca - bo - gár, Gye - re, itt az uj - jam vé - ge,'. The second line of music is for the piano accompaniment with the lyrics: 'Másszel rá és most már vég-re Ül jny - god - tan, kis bo - gár!'.

2. Figyelj csak, mert kérdezek:
Honnan van a kicsi lábad,
Érző csápod, pettyes hátad,
Ki alkotott tégedet?

3. Téged Isten teremtett;
Mondj hát néki ezért hálát!
De te ilyet nem tudsz, így hát
Én teszem meg helyetted!

Rövid mondat: Köszönök mindent.

Mondóka

Katicabogárka,
szállj fel az égbe,
mondd meg az Istenkének,
nyissa ki a meleget,
zárja be a hideget!

Ige

„*Adjatok hálát az Úrnak!*” (1Krón 16,8)

8. *képrészlet:* bárány

Ének: Jézus a pásztorom...

102

Rövid mondat: Jézus a jó pásztor.

Mondóka

Biri-Bori bárány
Alig áll a lábán.
Kiviszik a zöld mezőre,
Édes fűre, legelőre,
Ott megáll a lábán
A Biri-Bori bárány.

Ige

„*Az Úr az én pásztorom...*” (Zsolt 23,1)

9. *képrészlet:* pillangó, cinege, hal

Ének: Pillangó ha lehetnék, 1. vsz.

Rövid mondat: Gyermeked lettem, Istenem.

127. Pillangó ha lehetnék

D G

Pil-lan-gó ha le-het-nék, tán-col-nék, míg

Gm D

rö-pít a szél; S ha én len-nék a ci-ne-ge a fán,

A A7 D

dal-lal is-tent dí-csér-ném; Vagy kis hal-ként a

G

tó fe-ne-kén, a bu-bo-ré-kot ví-gan

Em A

e-re-get-ném; De gyer-me-ked let-tem,

A7 D G

kö-szö-nöm, is-te-nem én. Refr. Ad-tál

D

szí-vet ne-kem, és hogy tisz-ta le-gyen, Te

G

ad-tad, Jé-zu-som, hogy ve-lem le-gyen. De

A A7

gyer-me-ked let-tem, Kö-szö-nöm, is-te-nem

D G

én. Ad-tál

- Megfújnam a trombitát, ha én lennék a kis elefánt;
S ha úgy élnék, mint kenguru, ugrálnék a dombon át;
Ha én lennék a kis polip, vennék több pár kalucsnit;
De gyermeked lettem, köszönöm, Istenem, én.
Refr.
- Selymet szőpet hordanék, ha egy kis hermyó lehetnék;
Krokodilként ha utaznék, nem sírnék, csak nevetnék;
Ha én lennék egy borzós barna bocs,
Számolnék, mert a medve mind okos;
De gyermeked lettem, köszönöm, Istenem, én.
Refr.

Mondóka

Tarka szárnyú pillangó,

Ici-pici lepke.

Kérlek, légy szófogadó,

Szállj le a kezembe! *(kitartja nyitott tenyérrel a kezeit mintha várná a pillangót).*

Hipp ide – hopp oda *(összeteszi a két kezét, mintha elkapná)*

A kis lepke megfogva.

Itt van a kezemben –

Elrepült! *(széttárja a kezeit)*

Ige

„Énekeljetek, zengjetek zsoltárt neki, emlegessétek minden csodáját!”

(1Krón 16,9)

10. képrészlet: polip, medvebocs

Ének: Pillangó ha lehetnék, 2–3. vsz.

Rövid mondat: Gyermeked lettem, Istenem.

Mondóka

Licsi-locs,

Kicsi bocs.

Ige

„...az okos vigyáz a lépésére.” (Péld 14,15)

11. képrészlet: Jézus; a kereszt formájához igazodó kép, melyen rámutatunk a szeretet magasságára, mélységére, szélességére...

Ének: Csodálatos: Jézus a szeretet

Rövid mondat: Csodálatos Isten szeretete.

28. Csodálatos: Jézus a szeretet

The image shows a musical score for a hymn. It consists of five staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. Chord symbols (E, H7, E/H) are placed above the notes. The lyrics are: "Cso-dá-la-tos: Jé-zus a sze-re-tet, Cso-dá-la-tos: Jé-zus a sze-re-tet, Cso-dá-la-tos: Jé-zus a sze-re-tet, Cso-dás sze-re-tet! Oly ma-gas, fel sem ér-he-tem, Oly mély, meg sem mér-he-tem, Oly szé-les, át sem ér-he-tem, Cso-dás sze-re-tet!"

E H⁷
Cso-dá-la-tos: Jé-zus a sze-re-tet, Cso-dá-la-tos:

E
Jé-zus a sze-re-tet, Cso-dá-la-tos: Jé-zus a sze-re-tet,

E/H H⁷ E
Cso-dás sze-re-tet! Oly ma-gas, fel sem ér-he-tem,

H E
Oly mély, meg sem mér-he-tem, Oly szé-les,

E/H H⁷ E
át sem ér-he-tem, Cso-dás sze-re-tet!

Ige

„...nálad van, Uram, a szeretet...”

„Isten a szeretet...” (Zsolt 62,13)

12. képrészlet: A Jézus kezét fogó gyermek

Ének: Jézus szemedbe néz...

Rövid mondat: Jézus fogja a kezéd.

Mondóka

Ne játszál a cicával, hozzá kölest búzával,
és utána zivizcskét, csókolom a kezecskéd.

Ige

„...Jézus is melléjük szegődött, és együtt ment velük.” (Lk 24,15)

13. képrészlet: Kislány – kéz

Ének: Kis kezem, jól vigyázz... 1. vsz.

Rövid mondat: Mindenem Isten ajándéka.

Mondóka

Mit csinál a kis kezem? (a két kezét széttárjuk)

Simogat kedvesen, (arcot simogatjuk)

ütöget mérgesen, (tenyerét finoman megütögetjük)

csiklandoz viccesen, (csiklandozzuk)

csipked hegyesen, (csipkedjük)

táncol ügyesen. (két ujjunkkal táncolunk rajta)

Na, mit csinál a kis kezem? (a két kezét széttárjuk)

Te is tudod, mondd velem!

106

Ige

„Uram, te tartod kezedben sorsomat.” (Zsolt 16,5)

14. képrészlet: Kislány – láb

Ének: Kis kezem, jól vigyázz... 2. vsz.

Rövid mondat: Mindenem Isten ajándéka.

Mondóka

Lóga lába, lóga, nincsen semmi dóga,

mert ha dóga vóna, a lába nem lógna.

Szaladjunk, szaladjunk, hadd lobogjon a hajunk!

Ige

„Lábam biztos talajon áll, áldom az Urat a gyülekezetben.” (Zsolt 26,12)

92. Kis kezem jól vigyázz

G D7

Kis kezem, jól vigyázz, mit teszel, Kis ke-

G G/H C

zem, jól vigyázz, mit teszel, Mert az Égi Atyám mennyből

G Em Am7 D7 G

néz le reám, Kis kezem jól vigyázz, mit teszel!

2. /:Kis lábam, jól vigyázz, hova méssz.;/
Mert az Égi Atyám mennyből néz le reám,
Kis lábam, jól vigyázz, hova méssz!
3. /:Kis fülem, jól vigyázz, mit hallgatsz;/
Mert az Égi atyám mennyből néz le reám,
Kis fülem, jól vigyázz, mit hallgatsz!
4. /:Kis szemem, jól vigyázz, mit nézel;/
Mert az Égi atyám mennyből néz le reám,
Kis szemem, jól vigyázz, mit nézel!
5. /:Kicsi szám, jól vigyázz, mit beszélsz;/
Mert az Égi Atyám mennyből néz le reám,
Kicsi szám, jól vigyázz, mit beszélsz!
6. /:Kis eszem, jól vigyázz, mit gondolsz;/
Mert az Égi Atyám mennyből néz le reám,
Kis eszem, jól vigyázz, mit gondolsz!
7. /:Kis szívem, jól vigyázz, mit érzel;/
Mert az Égi Atyám mennyből néz le reám,
Kis szívem, jól vigyázz, mit érzel!

15. képrészlet: Kislány – fül, szem

Ének: Kis kezem, jól vigyázz... 3–4. vsz.

Rövid mondat: Mindenem Isten ajándéka.

Mondóka

Tente, baba, tente,
este van már, este,
a szemedet hunyd le,
Tente, baba, tente.

Ige

„A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz.”
(Mt 6,22)

16. képrészlet: Kislány – száj

Ének: Kis kezem, jól vigyázz... 5–6. vsz.

Rövid mondat: Mindenem Isten ajándéka.

Mondóka

Ez a szemem, ez a szám,
ez pedig az orrocskám.
Jobbra, balra két karom,
forgatom, ha akarom.
A lábamon megállok,
s ha akarok, ugrálok.

Ige

„...legdrágább kincs az okosan beszélő száj.” (Péld 20,15)

17. képrészlet: Kislány – szív

Ének: Kis kezem, jól vigyázz... 7. vsz.

Rövid mondat: Mindenem Isten ajándéka.

Mondóka

Ezzel látok (*rámutatunk a baba egyik szemére*), ezzel is (*másikra mutatunk*),
ezzel hallok (*rámutatunk az egyik fülére*), ezzel is (*másikra*).

Ezzel érzek illatot (*az orrocskájára*), ezzel mindent bekapok (*szájacsájára*).

Ezzel fogok (*kezeckéire*), ezzel járok (*lábacsájára*),

boldoggá csak ezzel válok (*nyitott tenyérrel ütögetjük a szívecskéjét*),

ta-tam, ta-tam, ta-tam, ta-tam (*a szívdobogást utánozva ütögetjük a mellét*).

Ige

„...amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.” (Mt 12,34)

18. képrészlet: Karon ülő gyerek

Ének: Jézus szeret minden kicsi gyereket...

Rövid mondat: Minden gyerek jöhet Jézushoz.

Mondóka

Micike!

A két lába picike!

Ige

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,14)

80. Jézus szeret

Jé-zus sze-ret min-denki- csi gye-re- ket, Jé- zus sze- ret

min-den ki- csi gye-re- ket, Jé- zus sze- ret min-den ki- csi gye-re- ket,

den ki- csi gye- rek jö- het Hoz- zá! Egy ki- csi, két ki- csi,

három ki- csi gye- re- ket, négy kicsi, öt kicsi, hat ki- csi gye- re- ket,

hét ki- csi, nyolc ki- csi, ki- lenc ki- csi gye- re- ket,

min- den ki- csi gye- rek jö- het Hoz- zá!

19. képrészlet: Család

Ének: Tégy egygé, Urunk (ÚÉ 103)

Rövid mondat: Isten családjába tartozom.

Mondóka

Erre, erre,
virágszirom,
erre van a
kedves párom.

Ige

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1)

20. képrészlet: legalább két ember...

Ének: Nekem, nekem, nekem...

Rövid mondat: Isten családjába tartozom.

Mondóka

Adjon Isten füvet, fát,
tele pincét, kamarát,
sok örömet a házban,
boldogságot a családban.

Ige

„Isten gyermekei vagyunk.” (Róm 8,16)

114. Nekem, nekem, nekem

Ne- kem, ne- kem, ne- kem   Ő a min- de- nem.

Se- gít, ha el- fá- ra- dok,   vi- gasz- tal, ha sí- rok.

Ne- kem, ne- kem, ne- kem   Ő a min- de- nem,

Jé- zus ba- rá- tom   ne- kem, ne- kem, ne- kem.

2. Neked, neked, neked Ő a mindened.
Segít, ha elfáradsz, vigasztal, ha sírsz.
Neked, neked, neked Ő a mindened,
Jézus barátod neked, neked, neked.
3. Nekünk, nekünk, nekünk Ő a mindenünk.
Segít, ha elfáradunk, vigasztal, ha sírunk.
Nekünk, nekünk, nekünk Ő a mindenünk,
Jézus barátunk nekünk, nekünk, nekünk.
4. Nekem, neked, nekünk Ő a mindenünk.
Segít, ha elfáradunk, vigasztal, ha sírunk.
Nekem, neked, nekünk Ő a mindenünk,
Jézus barátunk, nekem, neked, nekünk.

Ifjúsági tábor

„Kövekből – házzá”

Főtémák

„Kövekből – házzá”

1. Én – Önazonosságunk vállalása és megőrzése

„Okuljatok mindannyian e példán. / Ilyen az ember. Egyedüli példány. / Nem élt belőle több és most sem él, / s mint fán se nő egyforma két levél, / a nagy időn se lesz hozzá hasonló.” (Kosztolányi Dezső: *Halotti beszéd*, részlet)

A közösség olyan „épület”, amelynek nincs két egyforma „építőköve”. Milyenségéhez nagyban hozzájárul, hogy ezek az egyedi alkotóelemek mennyire tudják különféle értékeiket felfedezni, vállalni, megőrizni és a köz szolgálatába állítani. Kihívást jelenthet ebben az egyén önfeladó azonosulási készsége és a közösség elvárásokban megfogalmazódó uniformizáló hatása is. Gondolkodjunk el azon, mely közösségben milyen egyedi szint jelenthet személyünk, különös tekintettel a gyülekezet életére.

2. Engem – Kontroll, ellenpont, kritika

Környezetem helyzeténél fogva másként lát engem, mint ahogyan én látom saját magamat. Gazdagító lehet e két képet összevetni, hisz ezáltal gyarapodhat, formálódhat énképünk is. E tekintetben a közösségi kontroll segítheti az önkontrollt. Az ellenpontot kínáló társak lehetőséget jelenthetnek fogva tartó holtpontról történő elmozduláshoz. A kívülről megfogalmazódó kritika szükséges változások előmozdítója lehet. Hogy fogadjuk a bennünket érő kritikát? Érezzük-e az ilyen jelzések szükségét? Van-e mindennek rendje és kultúrája gyülekezeti életünkben? Esetleg mit lehetne tenni, hogy e téren előrelépés történjen?

3. Velem – Elfogadás és megbékélt különbségek

Meglelni a megőrzés és elengedés optimális arányát. Ahol ez sikerül, ott lesz a közösség a legélhetőbb és legéletképesebb. Ott a sokféleség gazdagodást hoz, de nem is feszíti szét az egyéneket közösségben tartó kereteket. Ezt munkálja az egymással szembeni elfogadás, az a képesség, amellyel képesek vagyunk elfogadni és értékelni a másik különbözőségét. Ugyanakkor késznek kell lennünk elfogadni azt is, hogy önmagunkat a közösség megmaradása és egysége érdekében olykor korlátoznunk kell. Hol találkozunk gyülekezeti életünkben az elfogadni tudás próbás kihívásaival? Hogyan lehet ezt a fajta kohéziós erőt növelni közösségeinkben?

4. Értem – Bizalom és biztonságérzet

Szólhatok-e őszintén? Nem kell-e attól tartanom, hogy nyitottsággal visszaélnék? Ha én értékes boromat töltöm a közös hordóba, tartanom kell-e attól, hogy a többiek csak vizet hoznak? Minden közösség alapvető kérdése, hogy bizalommal lehetnek-e a tagok egymás iránt, hogy biztonságban érezheti-e magát az egyén. Mi szolgálhatja mindezt egy gyülekezeti közösségben?

5. Közösen – Rendszeresség és spontaneitás

Megtartó erővé, biztonságot adó fogódzóná válhat az egyén számára egy-egy közösség kialakult rendje. Kiszámíthatóságot, beavatottságot, otthonosságot jelentenek a jól ismert keretek. Ha az egyén tudhatja, mi az ő feladata, meddig terjednek jogai és kötelezettségei, mit várnak el a többiek, és meddig terjed a személyes szabadsága. Vannak-e gyülekezetünk életének ilyen kialakult keretei?

Megtartó erővé, biztonságot adó fogódzóná válhat az egyén számára a rendelkezésére álló spontaneitás is, amikor tudja, hogy akár szavak nélkül is megértik, hogy bizonyos helyzetekben nincs szükség tiszteletkörokre. Hogy nem értik félre jó szándékú gesztusait. Hogy a szabályok érte vannak, és nem fordítva. Hogy van kivel közösen rezdülni, egymás gondolatait osztva és továbbfűzve, olykor láncokat széttörve és szárnyalva. Vannak-e ilyen élményeink a gyülekezet közösségében?

A) Állati együttesek

Érdekes elgondolkodni azon, hogy anyanyelvünkben más és más szóval jelölünk egy-egy „állati közösséget”. A különféle állatok által alkotott csoportok neve nem csak az azt alkotó állatokra utal. E szavak sokszor kifejezik, eszünkbe juttatják azokat a viszonyokat is, amelyek e közösségek együttélésének speciális jellemzői.

Sorra véve néhány jellemző állati csoportot, keressünk párhuzamokat emberi közösségeinkkel, akár gyülekezeti berendezkedésünkkel. Mire mutatnak rá, mire emlékeztetnek a felfedezett jellemzők? Esetleg mire tanítanak bennünket együttélésünk kérdéseivel kapcsolatban az állatvilágból eléink táruló képek?

1. Kolónia

Azonos élőhely, azonos életkörülmények... Ugyanazon a partszakaszon tippegnek, hasalnak, fészkelnek, halásznak és verekednek egyetlen faj egyedei. Lehet, hogy a csellengő kicsinyekre közösen figyelnek, különösebb kapcsolat mégsem alakul ki a hatalmas tömegben egymás mellett elhelyezkedő családok között. A tömeg és a magány, az együttélés és a versengés, az összetartozás és az elkülönülés különös együttese ez.

2. Csorda

A védelmet és vezetést jelentő csordában az egyén mindig egy másikhoz igazodik. Az épp mellette levőt követi. Így válnak belső ösztönök vagy éppen külső impulzusok egy-egy időre a csorda vezérlő szellemévé, amely hol az életben maradáshoz, hol meg épp a pusztulást okozza az egyes egyedek számára.

3. Falka

A falkában élő állatok a soraikban kialakuló erőviszonyok alapján meghatározott alá- és fölérendeltségi viszonyok közt élnek. Ennek megfelelően látják el szerepüket is a közösségben számukra meghatározott helyen. A falka erőt is jelent, hisz egy vadászstratégiát együtt megvalósítva a csapat sokkal sikeresebb lehet, mint egyes tagjai egymagukban.

4. Nyáj

Noha a nyájban is létezik a vezér szerepét betöltő „főkolompos”, a nyáj képehez hozzánőtt a pásztor alakja is. A vezetés valójában az ő feladata, ahogyan a biztonságról és a rendről is az általa irányított terelőkutya hivatottak gondoskodni.

5. Boly

A külső szemlélő talán csak a káoszt látja. Valójában mégis szervezethez, jól meghatározott szerepek, konkrét célok, áldozatvállalás és együttműködés határozzák meg egy hangyaboly életét.

B) A Lélek közösségépítő ajándékai (Róm 12,6–8)

„A Szentlélek közösséget teremt közöttem és Jézus Krisztus között, valamint közöttem és a Krisztusban hívők között. Így teremt az egyházat, a Krisztusban hívők közösségét.” Továbbgondolva ezt a konfirmációi kátéból idézett gondolatot, megállapíthatjuk: a Lélek ajándékai közösségépítő eszközökké válhatnak azáltal, hogy egyeseket egy közösségben meghatározott helyre állítanak és speciális szolgálatra tesznek alkalmassá.

Vegyük számba e lelki ajándékok gyülekezetépítésben megmutatkozó hatását Pál apostol Rómaiakhoz írt levelének felsorolása alapján.

1. Tanító

A mondás szerint „a jó pap is holtig tanul”. A gyülekezet is lehet mai tanítványok együtt tanuló közössége. Milyen keretek közt kap helyet közösségeinkben a tanítás? Gyerekcsoportokra korlátozódik, vagy tekintettel van a felnőtt korcsoportokra is? Mely formai keretek közt zajlik, és mely tartalmi hangsúlyokat érezzük különösen fontosnak? Hogyan válhatna még inkább közösségépítő tényezővé a tanítás?

2. Buzdító

Az együttérző megértés, az odafigyelő meghallgatás és a jókor kimondott találó szavak egyaránt válhatnak a buzdítás, a vigasztalás eszközeivé. Hogy egy segítő társ megtalálja a támogatás lehetséges és megfelelő eszközeit, s

azokat célravezetően alkalmazza, ehhez is az Úr Lelke adhat készséget, jó érzéket. Rátalálva az e téren adottságokkal bíró munkatársakra, aktivitásukat megfelelő szervezett formával, esetleg képzéssel támogatva, mindez gyülekezetépítő tényezővé válhat. Hol látjuk saját közösségeinkben a lelkipásztorok, buzdítói szolgálat erősítésének lehetőségeit?

3. Adakozó

Egy gyülekezet életében annak is jelentősége lehet, hogy rendelkezésre állnak-e a jó munkához szükséges tárgyi eszközök. Az akadálymentesítéstől a pontos és gyors tájékoztatás technikai feltételein keresztül a szociális támogatás kérdéséig számos területen felvetődik az anyagiak problematikája. A túlzott anyagiasságot gyakran halljuk ostorozni keresztény körökben. De legalább ilyen hiba elhanyagolni a közösségnek otthont adó környezetet, a közösségi élet infrastrukturális kereteit. Szükség van hát a helyes arányérzékre s az adakozó jókedv megbecsülésére. Milyen lehetőségek és feladatok kapcsolódnak e kérdéshez gyülekezetünkben?

4. Elöljáró

Már az apostoli kort bemutató bibliai iratokban is feltűnnek a gyülekezeti elöljárók. Ma kiknek a személyében ölt alakot, milyen tisztségekhez kötődik egy gyülekezetben az elöljáró fogalma? Mi a szerepe a gyülekezet választott vezetői testületeinek a közösség életében? Miket tartunk egy jó elöljáró jellemző tulajdonságainak? Mennyiben adottság és mennyiben tanulható mesterség a vezetői tisztt? Igaz-e, hogy minden közösségnek olyan a vezetője, amelyet „megérdemel”?

5. Könyörülő

Egy szekularizált környezetben talán a legerőteljesebb evangéliumi üzenetet a diakónia, a szeretetszolgálat tudja közvetíteni. Hol van szükség a gyülekezeten belül, illetve annak környezetében ilyen szolgálatra? Milyen szervezést igényel az ilyen irányban elkötelezett munkatársak összefogása és tevékenységük támogatása? Hogyan hat az így végzett tevékenység magára a gyülekezeti közösségre?

A) Gyülekezet? – Mi is az?

A választ a Filippibeliekhez írt levélben keressük, sorra véve és átgondolva az apostol kedves gyülekezetével kapcsolatban tett megállapításait (Fil 1,3–11).

1. Gyülekezet – a közösségi létforma mint örömforrás (Fil 1,3)
„Hálát adok az én Istenemnek, valahányszor megemlékezem rólatok...”
2. Gyülekezet – a közösségi létformában rejlő felelősség (Fil 1,4–5)
„Imádkozom mindnyájatokért, mert közösséget vállaltatok az evangéliummal...”
3. Gyülekezet – Isten munkaterülete (Fil 1,6)
„Aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi a Krisztus Jézus napjára...”
4. Gyülekezet – közösen átélt kegyelem (Fil 1,7)
„Mindnyájan együtt részesültök velem a kegyelemben...”
5. Gyülekezet – a közösség vonzereje (Fil 1,8)
„Vágyódom mindnyájatok után a Krisztus Jézus szeretetével...”
6. Gyülekezet – a közösség kisugárzása (Fil 1,9–11)
„Teremjétek az igazság gyümölcseit Jézus Krisztus által Isten dicsőségére és magasztalására.”

B) „Építkezők kézikönyve...”

E speciális „kézikönyv” gondolatai segítséget nyújthatnak azoknak is, akik egy gyülekezeti közösség építésén fáradoznak.

1. Keresd meg a legjobb építőmestert!
Zsolt 127,1a.2: *„Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.”*

2. Keresd meg a legmegfelelőbb helyet!

Mt 7,24–25: *„Hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házáát.”*

3. Fordíts figyelmet a jó alapozásra!

1Kor 3,11: *„Mert más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus.”*

4. Ne spórold ki a fontos anyagot!

1Pt 2,4–5a: *„Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá.”*

5. Használd a szintezőt, tartsd a helyes irányt!

Mt 16,13–18: *„Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.”*

6. Kerüljön fel az „i”-re a pont!

Ef 2,20–22: *„A sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület egybeilleszkedik.”*

C) Egy asztalközösség története (Lk 24,13–35)

A téma éneke: *„Ez az öröm el ne múljék”* (Zarándokének 128)

1. Az útitárs (Lk 24,13–16) – *„Utunk itt most összeér”*

„Miközben beszélgettek, és vitatkoztak egymással, maga Jézus is melléjük szegődött, és együtt ment velük.”

2. A beszélgetőtárs (Lk 24,17–24) – *„Fáradtan kerestük célunk”*

„Ő pedig így szólt hozzájuk: »Miről beszélgettek egymással útközben?«”

3. A segítőtárs (Lk 24,25–27) – *„Te is állj be most a körbe”*

„Elmagyarázta nekik mindazt, ami az Írásokban róla szólt.”

4. Megújító asztalközösség (Lk 24,28–31) – *„Az asztalon bor, kenyér”*

„Asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és nekik adta.”

5. Lelkesítő találkozás (Lk 24,32) – „Tárt karokkal fut feléd”
„*Nem hevült-e a szívünk...?*”

6. A megosztott útravaló (Lk 24,33–35) – „Jézus békessége árad”
„*Ők is elbeszélték, ami az úton történt...*”

Speciális gyülekezeti alkalmak

Evangelizációs sorozatok

Reformáció

Az egyház nem tucatáru

Gondolattörödékek a 12. zsoltár felett, fél tucat estén át...

A zsoltár parafrázisa a 257. ének, amely a hét éneke is egyben. Az éneket mindig csak a kulcsversig énekeljük, kiírás szerint. A tematika alkalmas arra is, hogy a reformációra együttesen emlékező egyházak közösen használják fel. (Zenetörténeti érdekesség, hogy a lutheri dallamot bachi közvetítéssel – a BWV 2. kantátán keresztül – megismerő Mozart is feldolgozta azt. Az eredetileg katolikus szerző a szabadkőműves szimbolikájú *Varázsfuvola* kulcsjelenetében, a tűz és víz próbájánál ezt a dallamot variálja a két vértés intő szózatában. Ezt a részt a misztikus katolikus Liszt kézzongorás átíratában is meg lehet hallgatni...)

Az „akkor” és „most” gondolatai a történelmi és a jelenlegi beágyazódás feszültségeire mutatnak rá, néha egybehangzóan, máskor dialektikusan.

Hétfő (okt. 29.): „Mint fogynak szentjeid itt lenn...” || Zsolt 12,2
EÉ 255,1; 260

Akkor: A reneszánsz pompa elnyomta az evangélium üzenetét, a rituális (jónak vélt) cselekedetek dominanciája Krisztus helyett.

Most: Egyház a fogyó társadalomban, változó szervezet, helyenként csökkenő jelenlét mint a probléma egyik oldala, másrészt a sokakban megjelenő passzivitás, a tradíciók, és nem a lényeg centrális szerepe.

Kedd (okt. 30.): „Szent igéd rontják, támadják...” || Zsolt 12,3
EÉ 255,1; 257

Akkor: Búcsú az őszinte bűnbánat helyett.

Most: Ezoterikus hatások, látszategység, tévtanítások, sikerközösségek, fogyasztói társadalom beszívargása.

Szerda (okt. 31.): „Kihunyt a hit, a tiszta láng / Már sokaknak szívében.” || Zsolt 12,4–5

EÉ 255,1; 263

Akkor: A személyes hit háttérbe szorulása.

Most: Az általános közöny az egyházban is.

Csütörtök (nov. 1.): „Rontják a szegényt...” || Zsolt 12,6

EÉ 255,1–2; 260

Akkor: Égbekiáltó társadalmi feszültségek, az ezt igazoló hamis tanítás.

Most: Leszakadó rétegek, a diakóniai aktivitás nélkülözhetlensége, az egyházi állásfoglalások szükségessége ezen a téren is.

Péntek (nov. 2.): „Hét tűzön megy át az ezüst...” || Zsolt 12,7

EÉ 255,1–3; 259

Akkor: Kispolgári kényelem kontra hitvalló konfliktusvállalás.

Most: A megtisztulás szükségességének felismerése, passzív várakozásban.

Szombat (nov. 3.): „Nem kell az igét féltelnünk...” || Zsolt 12,8–9

EÉ 255,1–3; 258

Akkor: Csak kevesek ismerhették.

Most: Hozzáférhető, de alig keresett. Sokak fejében él, hogy „Mi még csak-csak tartjuk, de mi lesz utánunk?”, holott nem mi tartjuk meg az igét, az ige tart meg minket.

Advent

Mindig nyitottan és mindig készen, még az ünnepi készülődés idején is...

Az idei évben rövid az adventi szakasz, a sorozat vagy egy hét minden estjén, vagy heti egy-egy alkalommal használható. Ebben az esetben két-két téma együtt kerül elő, mindkét textus hangozzék el. A sorozat alapja az EÉ 147. éneke, Kovács Sándor professzor, püspök verse Luther dallamára. Az alkalmak záróénekei tudatosan nem az adventiek közül valók.

Hosszabban:

Vendégfogadásra (Zsid 13,1–2)

EÉ 147,1; 121 (Ha túl hosszú, legalább a 3., 6., 8. versek maradjanak.)

A vendégeket szeretjük, ha alkalmas időben jönnek. Most az ünnepi előkészületek elején (hevében) nem optimális az idő a vendégeskedésre. Nem állunk még készen. Jézus azonban nincs mindig tekintettel a házigazda készütségi fokára, önmagával szembeni elvárásaira (vö. Lk 10,38–42). Nem az általunk kitűzött időpontban jön, érkezése számunkra is meglepetés lesz.

Üdvösségre (1Móz 49,18)

EÉ 147,1; 460

Az üdvösség szabadítás: a bűn rabságából, a rossz tradícióktól, az ürességtől, a téves céloktól. Az ünnepi selejtezésnek nemcsak a felesleges kacatokra kellene szorítkoznia, hanem a bennünk lévő, velünk élő terhekre is, illetve főleg ezekre.

Királyal találkozásra (Zak 9,9)

EÉ 147,1–2; 413

A látható uralkodók népszerűek (lásd a brit királynő gyémántjubiläumát), sajtójuk jó, bár hatalmuk Európában csak szimbolikus. Jézusé jelképes cselekedetei ellenére az igazi hatalom: nem az időnek vagy földi jognak a korlátozásában, hanem azok felett. Nem a mi önkéntes jogkövetésünk, döntésünk miatt Úr felettünk, anélkül is az.

Fényre (Ézs 9,1)

EÉ 147,1–3; 374

Az ember sem biológiailag, sem mentálisan nem nélkülözheti a fényt. Ez a legsötétebb hónapban, decemberben sokak depressziós hangulatán különösen is érezhető. Az egyetemes erkölcsi kifejezések közt megfigyelhető a fény és a jó, illetve a sötét és a rossz csereszabatossága. A fény azonban arra is rávilágít, amit titkolni szeretnénk: hibákra, bűnökre, mulasztásokra.

Erőre (Jel 5,11–14)

EÉ 147,1–3; 126

Több nyelven azonos szót használnak az *erő* és a *hatalom* kifejezésére, de egymás nélkül nehéz a kettőt elképzelni.

A textus a mennyei istentisztelet részlete, amely úrvacsorai liturgiánk csúcspontja, a szerzetetés után hangzik el. A jézusi erő nem fizikai, nem politikai, nem tőkeerő, de lelkerő sem. Ez a teljesség része, amely beleszlik nagyon töredékes életünkbe és világunkba.

Örök életre (Dán 12,2)

EÉ 147,1–4; 524

Az örök életre szívesen gondolunk, de az ítélet kérdését szeretjük átugorni. A sorrend logikailag köt, a purgatórium gondolata ezt a feszültséget akarta oldani. Krisztus váltságműve nem igényel előmosást, előtisztítást. Ha elnyerjük az örök életet, az ő ajándéka lesz, nem a mi választásunk az akciók ajánlatok közül!

Tömörebben:

Vendég és üdvösség fogadására

EÉ 147,1; 121

A király és a fény meglátására

EÉ 147,1–3; 413

Erő és örök élet elfogadására

EÉ 147,1–4; 126

Böjt

Töredékek egy régi leltárjegyzékből

A vezérének az EÉ 189. Szerzője Venantius Fortunatus poitiers-i püspök, az utolsó késő ókori, egyben az első középkori költő. A fordítás a neves piarista költő, Sík Sándor műve. Az időszak hossza miatt mind a heti egy, mind az egyheti alkalmazás minden probléma nélkül lehetséges.

Zászló (Ézs 11,10)

EÉ 189,1; 413

A mai modern ember számára a zászló összetett jelképrendszere megfakult, általában nem több, mint az állam felségjelzése épületen, hajón, egyenruhán. A királyi (államfői) zászló nem egyszerűen az uralkodót jelképezi, hanem jelenlétét is. Csak ha fizikailag is ott van, akkor vonják fel. Párhuzam kínálkozik úrvacsorai tanításunkkal: *realis presentia*, istentiszteleti felfogásunkkal: „*Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük.*” Nem egyszerűen az ő nevében, hanem vele együtt tesszük, amit teszünk. Ennek ereje és felelőssége más, mint csak a nominális segítségül hívásé. Az újkor elejéig az uralkodói hadilobogó az adott hadművelet koordináta-rendszerének középpontja is volt. Valóban Jézus a középpont számunkra?

Lándzsza (Kol 2,15)

EÉ 189,2; 193

Katonai jelentősége ma a díszelgésen kívül már nincs, halászeszközként vagy sportszerként (gerely) használata töretlen. Uralkodói szimbólum, mítoszokban istenek attribútuma, a kismemesi jogállás (tízlándzsás nemes) kifejezése. A Golgotán a centurio kezében a halál beálltának bizonyosságát szolgáló eszköz. Longinus nyilvános bizonyoságtétele szegezi nekünk a kérdést: merünk-e nyíltan lándzsát törni Jézus mellett?

Trón (Zsolt 45,7)

EÉ 189,3; 358

Az uralkodói és az egyházi hatalom jelképe (*ex cathedra Petri*). A római

egyház a „basilica maior” címet eredetileg csak pápai trónussal rendelkező templomnak adta. Átvitt értelemben az uralkodói hatalom jelképe. (Montesquieu előtt a végrehajtó, törvényhozó és bírói hatalom egységes volt.) A trón és az oltár egysége a Golgotán valósult meg igazán.

Mit keresünk mi Krisztus trónjánál?

Vér (Kol 1,19–20)

EÉ 189,4; 303

Az élet, az áldozat, a harc, a bosszú, a menekülés, a megtisztulás és a szövetség szimbólumrendszerében a vérnek vitathatatlan helye van. A teológiai szóhasználatban az Újszövetség, az engesztelés és az úrvacsora kapcsolódik még ide. A szent vér középkori tiszteletétől a naturalista brutális részek finomkodó kerüléséig minden előfordult már az egyháztörténetben.

Krisztus vérenek vétele erőforrás vagy csak szép tradíció?

Kígyó (Jel 12,7–12)

EÉ 189,5; 359

A gyógyítás és az élet ókori szimbóluma a botra tekeredő sikló. Aszklépiosz orvosi pálcája nemcsak egyenruhákön látható, de az egyházunk által adományozott mentőkocsin is, mint az OMSZ jelképe. Az idézetben teljesen más a fa és a kígyó viszonya: a gonosz a földön van, fejét átüti a kereszt, azaz a halál elpusztítása jelzi, hogy a győzelem nem átmeneti, hanem végleges és megkérdőjelezhetetlen.

Milyen erőforrás ez a tény a gyász feldolgozásában vagy a kísértésben?

Kút (Jel 21,6)

EÉ 189,6; 352

Víz sokféle van, de iható, tiszta kevés. A szennyezett folyó, az állott pocsoloya vize nem az életet hozza, hanem a betegséget, a szenvedést, a halált. A tengeren hánykolódó hajótörött akár szomjan is halhat, mert a sós víz ihatatlan. (Pedig az emberi testben lévő – fiziológiás – sóoldat és a tenger töménysége azonos, 0,9%...)

A kút a keresztséget jelképezi: az új élet tiszta forrását.

Emlékeztet-e erre a keresztség?

A nagyhetet bevezető sorozat

Nézetkülönbségek

A szinoptikus evangéliumok ábrázolásmódja közismerten hasonló. A finom eltérések nem ellentétesek, hanem kisebb hangsúlykülönbségek. Ezek közül kerül elénk három.

Hétfő: Jézus először szól haláláról és feltámadásáról

Mt 16, 21–23

Mk 8,31–33

Lk 9,18–23

Lukács Péter vallástételét követő válaszként írja le a történetet, a másik két evangéliumban Péter korholja Jézust a bejelentés miatt.

A meditáció témája: Jézus szava hitvallásra készítet, de meg is botránkoztatja a hallgatót.

Kedd: Jézus másodszor szól haláláról és feltámadásáról

Mt 17,22–23

Mk 9,30–32

Lk 9,43b–45

Máté szomorúságról ír a bejelentést követően, a másik két evangélium értetlenségről és félelemről.

A meditáció témája: Jézus szava megszorít, nem mindig érthető, meg is rémítheti a hallgatót.

Szerda: Jézus harmadszor szól haláláról és feltámadásáról

Mt 20,17–19

Mk 10,32–34

Lk 18,31–34

Egyedül Márk említi a félelmet a tanítványok körében, a kijelentés után Lukács hangsúlyozza, az értelem elrejtve maradt.

A meditáció témája: Jézus szava félelmet kelthet, de *evangélium!*

Iskolai csendesnapok

Témasorozat iskolai csendesnapokhoz

	Téma	Alapige
TALÁLKOZÁS		
	„Elmegyünk egymás mellett” – Bizalom	Jn 20,28–29
	„Észrevenni a másikat”	Mt 9,20–23
	„Felkelteni az érdeklődést”	Lk 19,1–10
	„Megszólitás”	Mt 9,9
	„Egymás értékeinek felfedezése” – Ne a külsejére tekints!	1Sám 16,7
	„Egymás értékeinek felfedezése” – Ne tartsd magad többre!	Lk 18,9–14
	„Mit adhatok én?” – Oszd szét a szegényeknek!	Lk 18,18–27
	„Mit adhatok én?” – Mindent odaadni	Lk 21,1–4
	„Mit kaphatok én?”	Lk 7,36–50
KAPCSOLAT		
Apa–fia	Ábrahám – Izsák	1Móz 22,1–18
	Jákób – József	1Móz 37,3–4
	Isten – Jézus Isteni szeretet	Jn 3,16
	Isten – Jézus Atya megismerése	Jn 14,1–11
Anya–fia	Rebeka – Jákób	1Móz 25,27–28; 27,1–13
	Mózes anyja – Mózes	2Móz 2,1–4
	Mária – Jézus Születés ajándéka	Lk 1,26–38

	Mária – Jézus Gondoskodó gyermeki szeretet	Jn 19,25–27
	Zebedeus-fiak anyja	Mt 20,20–28
Testvérek	Kain és Ábel	1Móz 4,1–8
	Jákób és Ézsau Kezdetek	1Móz 25,19–26
	Jákób és Ézsau Kapcsolat	1Móz 25,29–34
Anyós–meny	Naomi – Ruth	Ruth 1,16–18
Barátság	Dávid és Jónátán	1Sám 18,1–5
Isten–próféta	Jeremiás küldetése	Jer 1,4–10
	Jeremiás kesergése	Jer 20,7–9
	Jónás	Jón 1,1–3
	Jónás vitája Istennel	Jón 3,10; 4,1–11
Tanítványság	Emberhalász	Lk 5,1–11
	Küldetés	Mt 10,16–20
	Péter és Jézus	Jn 21,15–19
EGYÜTTMŰKÖDÉS		
	Missziói parancs	Mt 28,16–20
	Első gyülekezet	ApCsel 2,37–47
	Kegyelmi ajándékok sokfélesége	Róm 12,3–8
	Isten titkainak sáfárai	1Kor 4,1–5
	Közös cél	Fil 2,9–11

Ötletek csendesnaphoz

Iskolai adottságoktól függően egy-egy csendesnap megszervezése különböző szempontok figyelembevételével történik. Feltétlenül figyelniük kell az adott korosztály életkori sajátosságaira, és ennek megfelelően kell kiválasztanunk a nap programját és a módszereket a téma feldolgozásához. Az iskolai csendesnap a programok megszervezéséhez általában egy délelőttöt vesz igénybe.

A nap beosztása

Áhítat

A nap/téma felvezetése: rövid igemagyarázat vagy előre elkészített jelenet bemutatása (gondolatindítóknak).

Csoportfoglalkozások: korosztályok szerinti bontás alapján.

A nap összegzése: tanulságok, tapasztalatok.

Téma: együttműködés, kapcsolatok

Film: Érdeemes olyan filmet kiválasztani, amelynek mondanivalója a témához kapcsolódik. A film megnézése után közösen beszéljük meg a láttakat, élményeinket. A feldolgozás történhet kisebb csoportokban és egyénileg, feladatok megoldása vagy irányított beszélgetés által. Ajánlott korosztály: 9–12. évf.

Az élet háza (Papp Judit – a kőszegi középiskolában megvalósult csendesnap)

Film leírása: George Monroe (Kevin Kline) középkorú építész élete során mindig is a munka volt az első. Ám rövid időn belül egyszerre dől össze minden jól felépített életében. Elbocsátják a munkahelyéről, és szinte ugyanazon a napon orvosai végzetes betegséget diagnosztizálnak szervezetében. A megtört George a hátralévő négy hónapban csak egyvalamit szeretne megtenni. Felépíteni álmai házát elhidegült kamasz fia, Sam segítségével. A film középpontjában leginkább az apa-fiú kapcsolat áll, és az, ahogyan a ház építése összehozza az embereket... A ház felépítése nemcsak arra szolgál, hogy megvalósítsa álmát, hanem arra is, hogy rendezze a kapcsolatát fiával, és hogy halála után szeretettel gondoljanak vissza rá. Sam első ránézésre

egy depressziós, öngyilkos hajlamú, drogos rocker, aki úgy viselkedik, mint egy tízéves gyerek. De a film előrehaladtával kiderül, ez csak felvett szerep, valójában cseppet sem ilyen. A közös munka közelebb hozza egymáshoz apát és fiát, és kapcsolatuk végre olyanná válik, amilyennek mindig is lennie kellett volna. Ám mi, nézők tudjuk, ez nem folytatódhat az örökkévalóságig, hiszen George nemsokára meg fog halni, és emiatt összeszorul a szívünk...

Feladatok

1. Rajzolja meg az osztály az „Élet házát”!

– Milyen „építőköveket” használnátok?

– Milyen értékeket helyeznétek el benne?

– Melyek azok a pozitívumok, amelyeket a reggeli előadás és a film kapcsán fontosnak tartotok?

2. Beszélgetés (lehetséges témák a film kapcsán):

– Milyen határokat húznál a gyermeked elé? Vajon azért enged sokszor a szülő, mert fél attól, hogy szeretetlen lesz a gyermeke vele szemben?

– Szerinted mennyire határoznak meg bennünket a szülőktől kapott minták?

– Mennyire tartod fontosnak a beszélgetést a családban?

– Pénzzel vajon minden pótolható?

„Akadályverseny”: Az alsós gyerekeknél érdemes több állomáson feladatokat összeállítani a témával kapcsolatban. Cél, hogy olyan feladatokat találjunk ki, amelyekben egymás segítése jelenik meg, amelyeket nem tudnak egymás nélkül megoldani. Ezzel erősíthetjük a közösséget. Ajánlott korosztály: 1–5. évfolyam.

Szerepjátékok: Különböző kapcsolatokat játszunk el egy-egy jelenetben, vagy alkossunk állóképet. Különösen is figyeljünk arra, hogy a gyerekek maguk alakíthassák a szituációkat. A szituáció kitalálása és begyakorlása időigényes feladat. A különféle helyzetek eljátszása után érdemes megbeszélni, hogy hol és milyen módon jelent meg az együttműködés. Mi erősíti vagy gyengíti az adott kapcsolatot? Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam.

Témák:

Férj és feleség kapcsolata nevelési kérdésekben

Osztálytársak kapcsolata egy közösségi program megszervezésében

Sport: focibajnokságra való felkészülés

Munkahely: kollégák közötti rivalizálás a jobb pozícióért

Gyermek-felnőtt kapcsolat

Baráti kapcsolatok

A szerelem vagy az udvarlás időszaka

Csoportfoglalkozás: Egy-egy bibliai történet irányított, csoportos feldolgozása. Ajánlott korosztály: 5–12. évf.

- Tanítványok elhívása: Mt 9,9–13; Lk 5,1–11
- Tanítványok kiküldése: Mt 10
- Péter vallástétele: Mt 16,13–20
- Jézus megmossa a tanítványok lábát: Jn 13,1–11
- Jézus és Tamás: Jn 20,24–29
- A nagy halfogás: Jn 21,1–14
- Péter megbízatása: Jn 21,15–19
- Az első gyülekezet: ApCsel 2,37–47

Lehetőségek a feldolgozásra:

- Eljátszani a történetet
- Kiemelni a lényeges pontokat: kapcsolatokra, együttműködésre figyelve
- Megrajzolni a jeleneteket
- Kérdéssort összeállítani (totó, kérdezz-felelek formájában)

Tartalom

Köszöntés az Olvasónak, üdvözet a felhasználónak!	3
GYÜLEKEZETI BIBLIAÓRÁK	5
Közös levélbontás	7
IFJÚSÁGI BIBLIAÓRÁK	11
Szerepek – álarc nélkül	13
Megajándékozottakként	14
Választottakként	19
Számon tartottakként	25
Megszólítottakként	28
Összegyűjtöttekként	34
GYERMEKKATEKÉZIS	39
Bevezetés	41
Tanítványi közösségbe lépünk	42
Isten Fia közösségre lép velünk	52
Isten Fia összeköt az Atyával	57
Isten Fia életét adja övéért	64
Tanítványi közösségben élünk	71
CSALÁDI ISTENTISZTELETEK	81
Liturgikus keret	83

BABA-MAMA KÖR	93
Bevezetés	95
A teremtett világ felfedezése	97
IFJÚSÁGI TÁBOR	113
„Kövekből – házzá”	115
SPECIÁLIS GYÜLEKEZETI ALKALMAK	123
Reformáció	125
Advent	127
Böjt	129
A nagyhetet bevezető sorozat	131
ISKOLAI CSENDESNAPOK	133
Témasorozat iskolai csendesnapokhoz	135
Ötletek csendesnaphoz	137

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója
Budapest, 2012
Felelős kiadó: Kendeh-Kirchknopf Péter
Olvasó- és tördelőszerkesztő: Petri Gábor
Szöveggondozó: Miklósné Székács Judit
Műszaki szerkesztő: Török Andrea

A borítón egy három és fél éves és egy öt és fél éves gyermek rajza látható.

Nyomdai kivitelezés: Prime Rate Kft.
Felelős vezető: dr. Tomcsányi Péter

ISBN 978-963-9979-63-5
ISSN 1789-2201